

Déliab

20
FILLÉR

6. SZÁM

NEMZETI SZINHÁZ
VIA MALA
SZELECZKY ZITA
(S. L. felv.)

RÁDIOMŰSOR
FEBRUÁR 12. 1936

Édes jó anyukáim

örömteljes lesz a születésnapom, ha megveszed nekem Kertész Erzsébet két új gyönyörű leányregényét, melyeknek címe: „**A ligeti nagytanács**“ és „**Kislányok a nagyvárosban.**“ Minden leánypajtásom nagy gyönyörűséggel olvasta e könyveket.

*

A regények Tolnai könyvkiadó új ifjúsági sorozatában jelentek meg. A „**Kislányok a nagyvárosban**“ c. 112 oldalas kötet ára 1 pengő 50 fillér. „**A ligeti nagytanács**“ c. 192 oldalas kötet ára 2 pengő 50 fillér. Megrendelhető a vételár előzetes beküldése ellenében a Délibáb kiadóhivatalában (Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám). Utánvétellel való küldés a szállítást megdrágítja.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet beszél!

Kezdő nyelvtanulók a legnagyobb eredménnyel használják a Tolnai kiadású nyelvkönyveket.

Tolnai: Angol nyelvtan. . . ára bérmentve 70 fillér

Tolnai: Francia nyelvtan. . . ára bérmentve 70 fillér

Megrendelhető az összeg előzetes beküldése ellenében Délibáb kiadóhivatalában Budapest. VII, Dohány u. 12

Utánvétellel való küldés a szállítást megdrágítja!

Vagyonok keletkeztek

már bélyegyűjtésből. Szerettesse meg gyermekével a bélyegyűjtést. A gyűjtő szabad idejében értékeit gyarapítja, szórakozva bővíti földrajzi, történelmi ismereteit. Vásárolja meg gyermekének az új, bővített kiadású

Tolnai bélyegalbumot

Most jelent meg több mint 3000 bélyeghellyel. Ára kemény kötésben bérmentve 96 fillér.

Megrendelhető az összeg előzetes beküldése ellenében lapunk kiadóhivatalában (Budapest, VII, Dohány ucca 12)

Utánvétellel való küldés a szállítást megdrágítja.

xIII. évfolyam

Budapest, 1939 február 11

6. szám

20
FILLÉR

Déli báb

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:

BIBÓ LAJOS

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő 50 fillér, félévre 5 pengő. Biztosítással kombinálva negyedévre 3 pengő 42 fillér, félévre 6 pengő 34 fillér, egy hónapra 1 pengő 14 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 20 fillér. Németországban Mk. —.25, Jugoszláviában 3.— dinar, Romániában 8 lei, Olaszországban 1 lira 40 centesimo, Franciaországban 2.— Frs. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefón: 14—23—39, 14—23—50.
Postatakarékpénztári befizetési lap száma: 9244.

MIA ZIRA AHMED

Babai hercegnő, aki szépség-
díjat nyert az idei nápolyi

A lejtőn nincs megállás. A divatot sem lehet megfékezni, ha egyszer istenigazában nekibokrosodott. Évek óta birkatürelemmel szemléljük például a női hajviselet szinte percenkénti káprázatos változását. Az idén, holott még jóformán ki sem tavaszodott, hölgyeink nagyjában már a hetvenhetedik hajviseletnél tartanak. A haját hol kifelé, hol befelé göndörítik, a csigák egyszer lefelé lógnak, másszor felfelé ágaskodnak. A geometriai idom hol lekúszik a nyakra, hol pedig agyonlapítja az arcot, a különböző örök-, víz- és szárazhullámok hol a fejlágyon tornyosulnak, hol meg a kis agyvelő kies domborulatait ékesítik. Ember legyen a talpán, aki hirtelenében fel tudná sorolni a fodrászművészet valamennyi nekivadult remekét. Természetesen ugyanilyen őrzítő kilengéseket mutat a kalap és kiegészítő divat is.

A hölgyek most aztán végre örülhetnek és nevethetnek. Ha igaz ugyanis az a hír, amely az Óceántúlról érkezik, úgy a divat áttörte eddigi működési területe korlátait és teljes dühvel rávetette magát a férfidivatot is. Amerika állítólag meguntta, hogy Anglia irányítja a férfidivatot és legújabb fölkelésében hadat üzent annak a mérsekletet tartó felfogásnak, amely eddig a férfidivatot az egyszerűség és tartózkodó ízlésen belül irányította. A különböző újítások után már útban vannak a tarka és legkülönbözőbb színű férfiruhák, a kék és zöld szmóking, a bordóvörös frakk, az acélkék színű cipő, a kemény magas gallér és a lefele lógó hosszú, keselybajús. Az új divat véglegesen száműzi a mellényt, ellenben állandósítja a trópusi színeket és középen árkolt kürtőkalapot.

Ime: komédiázás volt eddig minden komolynak fölfújt panaszunk. Kutyabajunk, amikor az a legfőbb gondunk: piros sarut és vörös kabátot hordjunk-e majd májusban, vagy elég, ha egyszerűen tetőtől talpig tulipirosba öltözünk. Komolytalan beszéd, hogy vulkánok fölött táncolunk. Sajnos, mindössze pocsolja fölött bokázunk.

Délibáb

**JELENET A
DARABBÓL**

**Mezey Mária,
Dénes György**

(Wellesz, Bojár [otók])

Hollywoodi filmszínésznő és újságíró a *Terézkörúti Színpad* új bemutatójának, *Axel a mennyország kapujában* című darabnak a hősei. Az újságíró mint öreg statiszta, áruhában közelébe férkőzik a színésznőnek, hogy intervjút csináljon vele. A színésznő, hírének megfelelően, szeszélyes, aki az öreg

statisztával szívesen tenne jót, persze reklámból, de a munkáját végző újságírórt kidobja. Mikor az bajba kerül, megenyhül irányában.

Mezey Mária és Dénes György játsszák a darab két főszerepét.

Parisi levelek

IRTA: TORDAY SÁNDOR

Lassan, de annál komolyabban és nagyobb sikerrel kezdi a színház a hangosfilmet a háttérbe szorítani. A revűszínházak állandóan telt házak előtt és hosszú hónapokig játsszák látványos revűiket; pedig távolról sem olyan pompázatosak, kápráztatóak, mint az amerikai revűfilmek. A prózai színházak viszont egymásután aratnak komoly irodalmi sikereket és ami meglepő, közönség-sikert is. A párizsi opera, a Comédie Française, az Odeon — tehát éppen az állami színházak — újszerű rendezéseikkel, előadásaiskkal és szinte merész darabjaikkal állandóan telt házakat vonzanak.

A magánszínházak egyik legérdekesebb sikere a Gymnase-színházban előadott „Adam”

10

M. Marcel Achard
(P. M. Lambert foto)

című színmű. Marcel Achard, a szerző igen kényes témát érint, de ritkán élveztük a párbeszédnek választékosságát ennyire tökéletesnek, mint az Adam-ban. A legérdekesebb, hogy a főszereplő nincs is a színen. Egy párizskörnyéki kis házában lakik apa és fia. Kedves, egyszerű emberek, nyárs-polgárok, akiknek nincsenek nagy vágyaik. Egy délelőtt váratlanul megszólal a kertajtó csengője és betoppan egy estélyiruhás hölgy, aki két, három érthetetlen szót mormol és elájul. Nagynehezen magához térítik az ismeretlen és ekkor apa és fiú legnagyobb megdöbbenésére kijelenti, hogy fogalma sincsen, hogy ő ki, honnan jön és egyáltalában hogy kerül ide. Lassan azonban visszanyeri emlékezőtehetségét és ekkor kibontakozik a szerencsétlensége. Catherine — ez a neve — három évig hűségesen szeretett egy férfit, Maxime-ot és ez előző este egy búcsúlevelet küldött és ennek a szerelemnek egyszerű búcsúlevéllel vége szakadt. Catherine nem tud beletörődni Maxime elvesztésébe és kétségbeesetten telefonál neki, de a férfi nem hajlandó vele szóba állni, ellenben hosszas könyörgés után elküldi Catherine-ért Hugót, legjobb barátját. Hugo megérkezik és Catherine, aki eddig vak szerelemmel szerette Maxime-ot, lassanként megtudja, hogy azt az embert, akiért három évig rajongott, tulajdonképpen sohasem ismerte. Maxime-nak rajta kívül egy más köre is volt és az idegenítette el tőle. Közben azonban Maxime mégis úgy érzi, hogy nem tud Catherine nélkül meglenni és éppen Hugo, aki valójában elidegenítette Maxime-tól Catherine-t, kéri most Maxime boldogságának érdekében, hogy térjen vissza. De Catherine hirtelen megváltozott és sze-

Déliabál

relme
azonb
sem l
A
és m
Acha
ral v
édes
színés
szerep
mozd
lamos
legérc

Ner
itteni
ameri
hívna
model

Az
adták
az Ad
kot és
kesek
érdeke
fontos
oros
tette

M. Jos
Beckm

Déli

relme — úgy érzi — megszűnt. Maxime azonban, aki nem tudott semmiképpen sem boldog lenni, megöli magát.

A színmű tárgya kétségtelenül szomorú és megoldásában megrázó és mégis Marcel Achard-nak sikerült valami könnyed humorral vegyíteni, átszőni ezt a furcsa, keserű-édes drámát. Az előadás eseménye egy fiatal színész, Michéle Alfa, akinek ez az első szerepe. Muráti Lilire emlékeztető szögletes mozdulatai, hangjának valami furcsa, dallamos megszállottsága máról holnapra Párizs legérdekesebb színészójává avatta.

Nem színházi esemény, de érdekes. Az itteni lapok beszámolnak arról, hogy egy amerikai, akit még hozzá Robert Duvalnak hívnak, meglátta az ötpengősön Tóth Rózsi modellképét, beleszeretett és feleségül vette.

Az operaházban Ravel három művét adták, mégpedig egy egyfelvonásos balettjét, az Adelaidet, a Daphnis és Chloe táncjátékot és a Pásztoróra című kis operát. Az énekesek jók, a zenekar kitűnő, de az előadás érdekessége mégis néhány ma már irodalmi fontosságú név volt. A táncszámokat az orosz balett híressége, Michel Fokine készítette és a valóban ragyogó szépségű jelme-

zeket Leon Bakst tervezte. A főszereplő pedig Serge Lifar, a nálunk is ismert táncos. Mindent egybevéve, élményszerű az ilyen előadás, bár ha a mi táncosainkat ilyen keretbe helyeznők, akkor azok sem maradnának el mögöttük.

A Folies Bergére revűje pompás, tetszetős és primadonnája a bájos Jeanne Aubert. A legnagyobb sikert azonban két bécsi zongorista aratja, mégpedig egy magyar jelenettel. A két nővér Párizs legnagyobb revűszínházának kitűnő színpadán magyar kiejtéssel — talán akkor tanulták, amikor egyszer Pesten vendégszerepeltek? — egymásután énekelik a vígabbnál vígabb magyar nótákat. A közönség tombol és alig akarja őket a színpadról leengedni.

M. José Beckmans (bariton)

M. Noré
(Foto Lipninszki)

Mlle Darsoval
(Intran Stúdió)

Verszet

A KIES FARSANGRÓL, KÜLÖNB-KÜLÖNB JELENSÉGEIRŐL

Pálcás urak közt jön a bálanya,
a jelt megadja nagyon kegyesen:
a nyitó párok bixtos nyársat nyeltek,
axért rexegnek oly egyenesen.

A primás most a langy hangulatot
a Kék Dunával füti villamosra;
a Szemüveges olvatag hevében
sxerelme lábát halkán letapossa.

„Pose halunk meg!” — kurjantják dobogva, —
a józan hallgat, csak fejét csóválja
és kétkedését fennen igazolja
Pok ixxadtt gallér össxeroggyanása.

*

Ex már nem is a bálhoz tartozik:
„Csak egy kislány...” — xokog fel sírva, fájva
s ablakhöz lép csak egy kis lány helyett
jókárban levő kedves nagymamája.

Sxerelmesünk kabinban hagyta frakkját
s úgy tántorog pirosra sülve-fölve;
a dörxsőlő félárát dolgozott,
mig újra embert pofaxott belőle...!

SZEGEDI ISTVÁN

A
test
mos
tek
szob
zésn
moz

V
aki
zást
szer
szó
aká
csoc
esté
koz
költ
gatt
hogy
A k
a h
el v
kap
egy
ban
ren
reke
érte

Egy
mely

D

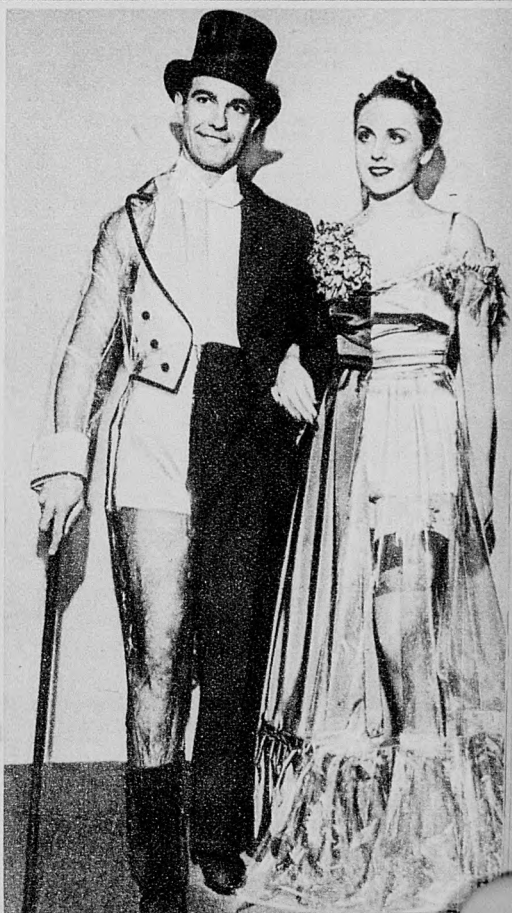

Ady Endre 20 éve nincs többé — testi mivoltában. A kegyelet virágait most színészek, írók, újságírók igyekeztek letenni a halhatatlan költő emléksobrára. Ime egy szál virága az emlékezésnek. A költő életének egyik jellemző mozzanata.

Valakinek eszébe jutott, hogy Ady, akinek a működése rajongást, vitalkozást, vihart váltott ki, találkozzék egyszer személyesen a pesti közönséggel. Egy szóval az illető fel akarta léptetni Adyt, akárcsak egy előadóművészt. Ady — csodák csodája — hajlandó volt egy estély keretében jellépni, illetve vállalkozott arra, hogy elmondja néhány költeményét. A kételkedők gúnyosan jószólgattak, ki fog azért belépti díjat fizetni, hogy egy költő verseit meghallgassa. A kételkedők csúnyán megbuktak. Arra a hírre, hogy Ady személyesen mondja el verseit, a közönség valóságos széjjelkapkodta az előadás jegyeit. (Az előadás egyébként az ezerszemélyes Royal Apollóban volt.) Az előadás napján pedig rendőröknek kellett szétoszlatni a kintrekedt tömegeket, amely a szó szoros értelmében megostromolta a pénztárat.

Egy igazán merész ötlet. — Estélyi ruha, melynek egyik oldala cellofán. Egy chicagói jelmezesenyven első díjat nyert

Délibáb

Ady Endre (Székely Aladár felv.)

Bent a teremben pedig a hatás, amit a költő egy-néhány versének elmondásával elért, leírhatatlan volt. Nincs az a muzsikus, vagy énekes, aki olyan hangulatot tudott volna teremteni a művészetével, mint ezúttal egy költő verseinek el-

Márkus László (Vajda M. Pál felv.)

mondásával. Igaz, hogy a költő — Ady Endre volt.

*

Márkus László, az Operaház kiváló igazgatója rendkívül népszerű ember még a színházi emberek között is, ami pedig nagy szó. Igaz, hogy Márkus László meg is érdemli a népszerűséget, mert ő nemcsak mint igazgató, hanem mint magánember is törődik a tagjaival. Ő valóban nemcsak igazgató, hanem megértő barát is, aki mindenképpen azon van, hogy a színház tagjainak minden ügyében segítségére legyen. Márkus Lászlót gyakran lehet látni az Operaházhoz közvellen közel levő művészkávéházban, ahol az operaházi tagok törzsasztalánál kedélyesen elbeszélget. A multkoriban helyet foglalt a törzsasztalnál a gyönyörű Bordy Bella is. Természetesen rögtön a balettről

Bordy Bella (Kardos felv.)

kezdt beszélni az egész társaság. Valaki jelemlítette, hogy milyen sok pénzbe kerül egy balett kiállításra és különösen a mi Operaházunk sokszor valósággal fényűzően és kápráztatóan állít ki egy-egy balettel. Márkus Lászlónak, aki tudvalevőleg a főrendezői állásból került az igazgatói székbe, különösen van szíve egy-egy darab kiállítására. Ő valóban nem sajnál semmit ahhoz, hogy a színpad

Délibáb

minél díszesebb, a jelmezek minél gazdagabbak legyenek.

Bordy Bella meg is kérdezte igazgatóját, hogy tulajdonképpen hogyan találja meg a színház számítását, ha mindig azon van, hogy mindenképp a legdrágábbat adja, amelynél tehát fokozott kiadások vannak.

Márkus László csak ennyit mondott.

— El kell fogadni aranyigazságnak azt a tételt, amit egy sokat tapasztalt, nagymúltú pesti színházigazgató tett egy-izben hasonló kérdésre. És pedig, hogy a színházat sohasem a kiadások teszik tönkre, hanem a — bevételek.

*

Nagy szeretettel fogadták a Belvárosi Színházban Eszenyi Olgát, aki a színház soron következő darabjának főszere-

Hosszu Zoltán (M. F. I. febr.)

minden közel van mindenhez. S ami legfontosabb, az öltözőktől a színpadig is csak pár lépés. De a legnagyobb meglepetés akkor érte Eszenyi Olgát, amikor a színpadról tekintett le a nézőterre. Meglepetéssel látta, hogy itt a nézőtér is sokkal

Eszenyi Olga (Solly febr.)

Kürthy József (M. F. I. febr.)

pét játssza. Eszenyi a főváros egyik legnagyobb színházából, a Nemzeti Színházból került a főváros egyik legkisebb színházához, a Belvárosihoz. Az első napokban alig tudta megszokni azokat a kis távolságokat. Hiszen a Nemzeti Színház társalgójától, mondjuk a titkári hivatalig egy valóságos kirándulás, viszont a Belvárosi Színház társalgója éppen a titkári hivatal mellett van. Egyáltalán

közelebb van a színpadhoz, mint más színházban. (A legtöbb színházban ugyanis a széksorokat a színpadtól a széles zenekari rész választja el). A Belvárosi Színházban a zenekari rész is kicsi.

Délibáb

Zilahy Farnos Eszter, a kítűnő zeneszerző és előadóművész nagy sikerrel szerepelt egy Ady-esten (Amatőr felv.)

— Milyen jó, hogy ilyen kis színházban fogok játszani, hogy ilyen közel leszek a közönséghez — mondta Eszenyi Olga.

— Te akkor is közel voltál a közönséghez, amikor nagy színházban játszottál — mondta az egyik kolléga kedvesen.

*

— Hosszu Zoltán dr-t, a népszerű Dani bá-t meghívta a Belvárosi Színház Kodolányi „Földindulás” című darabjának rendezésére. A mi kítűnő Dani bánk igen nagy kedvvel rendezi a darabot, de a szakadatlan munkát mégis csak meg kell szakítani egy kis pihenővel. A napokban a színház mellett levő vendéglőbe tért be próbaszünetben s már előre örült, hogy egy negyedórásukat egyedül lehet. Színésznek, színházi embernek szüksége van néha egy kis egyedüllétre. Mondanunk sem kell, hogy Hosszu Zoltán rosszul számított. Alig telepedett le az asztalhoz, máris megjelent egy színészkülsejű ember és se szó se beszéd — szervusz kérlek, megengeded kérlek — kiáltással odaült a mi kedves színészünkhöz. Megkezdődött a beszélgetés erről, meg

amarról, színházról, a mai viszonyokról stb. stb. Pár perc múlva egy köpcös, javakorabeli ember tart feléjük. Ő meg szervusztok, hogy vagytok kiállással telepedik le kettejük mellé. Most már harmasban vitatják meg a világ eseményeit. Egyszeribe csak megjelenik a telefónos s azt a köpcös urat a telefonhoz hívja. Amikor elment a köpcös, egyszerre csak azt kérdi Hosszutól a vendége.

— Hát ne haragudj, komám, a kérdésért, de nem mondanád meg, ki ez az úr, aki mellénk telepedett.

Dani bá nevetve válaszolt.

— Te ne haragudj rám, öregem, mert aminthogy azt nem tudom, hogy ő kicsoda, épügy nem tudom, hogy te ki vagy.

— Mert — hiába — Pesten egy népszerű színész nem tudhatja, hogy kívül mikor, hol ismerkedett meg.

*

Kürthy Józsefet, a Nemzeti Színház kítűnő tagját nemrégiben örökös tagnak nevezték ki. Természetesen igen sokan üdvözölték a művészt ebből a nevezetes alkalomból. A kinevezéssel körülbelül egyidejűleg jelent meg Kürthynek igen szép verseskönyve is.

De hogy esőtől jöjjön a jó, Kürthy egy pár kedvére való szerepet is kapott ebben az időben, ami pedig színésznek a legnagyobb boldogság. Kürthyt elárasztották az ismerősök és barátok minden adandó alkalommal az üdvözlésekkel. Legutóbb közvetlenül egy nagysikerű szereplése után a következő táviratot kapta Kürthy egy tisztelőjétől. „Nagyon szép volt az egész. Remélem napról napra jobban fogy.”

Kürthy csak csodálkozott, hogy mit kíván neki egy híve. Ő nem akar fogyni... Így üdvözlik egy szereplése alkalmából? De aztán eszébe jutott, hogy a jámbor ember üdvözlése nyilván ezuttal nem a szereplésének, hanem a könyvének szól. Az pedig fogyjon csak minél jobban és gyorsabban.

MI VOLT AZ EBÉD?

Irta: **TERSÁNSZKY J. JENŐ**

Ketten voltunk a kis vendéglőnek leghűségesebb, de legkétesebb vendégei.

Én festőművésznövendék voltam. Hogyan és miből tengettem életemet? Az már nem is küzdelem, az már olyan mutatványszámba menő teljesítmény volt, mint amilyen a cirkuszos, varieték művészei, más foglalkozások viszonyítva.

A másik, hozzám hasonló alak, Repetánszky volt. A nevének magyarázata minyárt eleget jellemez rajta.

Tudniillik, Petánszkynek hívták valójában. De mert a legkörülményesebb úton-módon szokta kivívni a kocsmában, hogy megpótolják az adagját, hát Repetánszkynek keresztelte el valaki.

Repetánszky ideiglenes díjnok volt. De állandó minőségben, ha így lehet mondani. Ugyanis a közeli hatalmas üzem folyóvást fogadott föl alkalmi munkákra díjnokokat. Ezekből a kisegítő díjnokoktól elérhetetlen fizetésű magasságban álltak a rendes díjnokok, szintén nem túl biztos, sem agyonnem fizetett hivatalokkal. A különbség ott volt (és Repetánszky szerint óriási volt), hogy egy rendszeresített díjnokot csak esetleg rúghatnak ki minden további nélkül az állásából, míg egy ideiglenes díjnokot okvetlen kirúgják a szegődvényes ideje leteltével. És aztán esetleg újra visszafogadják.

A kirúgás és visszafogadás között persze idő telhetett, hetek, sőt hónapok is. De már Repetánszky nem nézett más, biztosabb foglalkozás után azalatt. Sok-sok éve bedolgozta magát ő már az idejlenességbe és az állátalanság nyomorára épűgy berendezkedett, mint az állása inségére.

De ha úgy képzelik el Repetánszkyt valami vézna, tüdőbajos alaknak? Akkor tévednek!

Repetánszky pozsgás, sőt vértolulatosan kövér fráter volt. Ahogy az ember fekete szalonkabátjának gallériára és kézelőjére, meg köcsöglapjának szalonnás karimájára nézett, szinte az jutott az ember eszébe, hogy Repetánszky agyontáplált teste oda ve-

tette ki zsírfeleslegét, mint a tenger taktékát, a partjaira.

A közös, bizonytalan sors tudata hozott össze bennünket Repetánszkyval. A kis vendéglő többi törzsvendége mind rendes állásban levő ember volt. Más eszmekörben, más panaszokkal, más örömeikkel voltak béleelve s nem is nagyon törték magukat a barátságunkért.

Szóval az én szemem Repetánszkyt kereste, ha beléptem a kocsmába, hogy asztalához telepedjem és ő hasonlóképp.

Nagyon jól megfértünk, nagyon jól mulattunk Repetánszkyval. Egy tulajdonát utáltam csupán.

Repetánszky mérhetetlen komolysággal vette az étkezésnek egész szertartását. Külön minden fogást és külön a tálalást és külön a kiszolgálást. Olykor elismerését is nyilvánította, de sokkal többször bíralt, visszaküldött ételeket. Szóval az a bizonyos "nehéz" vendég volt.

Számtalanszor csinált Repetánszky kínos jeleneteket a társaságomban ezért a nyomorult ingyencségéért. Ezért módfelett utáltam őt!

Mert részemről, bár hazudnék, ha azt állítanám: nem fontos és nem élvezetes dolog nekem a táplálkozás! Pláne jól kiegészített embernek, amilyen akkor voltam, a fiatalságomat is hozzáadva. De különben, soha életemben nem méltattam arra lakomázást, hogy azt többre becsüljem, mint ami megilleti: testem fűtőanyagának, hogy aztán képes legyen érdemesebb működésre.

Gallérom mögé hányom az ételt, néha alig tudom, mit nyelek le, ha izlik is különben. Terveim, munkám, vagy szórakozásaim foglalkoztatják közben is szellememet, vagy bármi más inkább, mint pont az evés.

Örülök, hogy végre túlestem rajta!

Már mint a vendéglősnénk egészen furcsa jellemű asszonyság volt. Egy ötven körüli, még aránylag elég szemrevaló nő.

Naponta csapott valamelyik vendégnek

rosszú, hangos szavallatokat a kis helyiségben. Hogy az mondja:

— Hát én kérem be is vallom, hogy nincsen szükségem már nekem erre az üzletre. Van már anyyim, hogy megéljek belőle, ha nem is vesződöm itten és emésztsem az életemet. Csakis becsületből tartom még fenn ezt a vendéglőt. De éppen azért meg akarom mutatni, hogy milyen legyen az az el látás, amit éntőlem kap egy vendég. Én beleteszem az ételembe, ami bele dukál, én nem ravaszodom és nem pancsolok. És nem is keresek egy fityinget sem ezen a vendéglőn. Csak annyi a hasznom, hogy nem fogyasztom a kész, félretett vagyonomat. Ennyit pedig megérdemlek a fáradságomért. De éppen azért hitelt én nem adok senkinek, mert ráfizetni nem akarok erre az üzletre. Azzal sem törődöm, hogy látogatnak-e vendégek, vagy sem? Mert ma bezárhatom ezt a lyukat. És tudja meg mindenki, aki itt leül nálam, hogy itt nem olyan vendéglőben ült le, amelyet talál még egyet Pesten.

Persze én nem mondanám, hogy a vendéglőnek ragaszkodó törzsvendége ritka és hamisítatlan konyhájáért voltam.

Közel volt lakásomhoz és közel az iskolához, ahová a napközi tanulmányaim tetejébe még esti akt-rajzolásra is jártam. Egy perc időm sem volt fecselni való.

De legeslegutóbb főleg az okból ragaszkodtam ehhez a páratlan kis vendéglőhöz, mert a tulajdonosnője, minden konok elve és hangos kijelentése ellenére, hitelt nyújtott nekem.

Ez a vendéglői hitel volt egyetlen ment-ségem legeslegutóbbat, hogy erőmet hivatásomnak, a művészetnek szentelhessem. Reggeli, vacsora nélkül bírtam ki valóban azzal, hogy naponta egyszer jóllaktam a kis vendéglő páratlan kosztjából.

Repetánszky barátomnak köszönhettem különben, hogy megszereztem magamnak ezt az életfenntartó hitelügyletet. Repetánszky megszűgta, hogy: ő már napok óta tartozik a vendéglősnének és talán nekem sem tagadja

Repetánszky pozsgás, sőt vértoluláson kövér fráter volt...

meg, ha ügyesen környékezem meg. Hogyan? Hát először is bizalmas tisztelgésre menjek hozzá a konyhába és aztán alkalmas pillanatban, négy szemközt adjam elő kérésemet. De ígérem meg, hogy ez az utolsó eset, amikor időleges zavaromban igénybe veszem a vendéglősné szives hitelét és a világon senkinek nem szólok a dologról.

Igy is történt!... És hát attól fogva kisebb-nagyobb összegek időnkénti leszúrásával húztam ezt a hitelügyletet, életem tengetésére.

Amde mondanom sem kell, hogy ilyen szigorúelvű, nagyönérzetű asszonyosság, mint a vendéglősné részéről, állandóan rettegtetett az ügyletünk felborítása. Átlag minden öt napban félrehívott, hogy számlám nagysága fölött előttem szörnyűködjék és hangsúlyozza, hogy állandó hitelezése nem lehet állandó!... tehát maradjunk abba, hogy: ha nem egyenlitem ki egészen tartozásom, rendelkezésemre ezután már csak készpénzfizetés mellett állhat és haladéknak legfőjebb ennyi és ennyi napot adhat!...

Mondhatom, ha Repetánszky barátom nincs mögöttem hathatós gyámolításával, egyszerűen idegekkel nem bírom ki a vendéglősné nyaggatásait.

De Repetánszky biztosított, hogy: minden jól van, hagyjam csak rá a vendéglősnére, akármit sápitozik: pont úgy áll ő is vele, mint én és alapjában mi vagyunk a kert felül, hiszen ha úgrál, megfenyegethetjük, hogy sosem kapja meg kihitelezett kosztjáért a pénzt tőlünk a vendéglősné!

Iszonyúan tudtam bámulni Repetánszky-nak ezt a halhatatlan biztosságát, bölcsességét.

De mit beszélek?

Igazi rebegegssel akkor tekintettem föl Repetánszkyra, amikor szörnyű kiszolgáltottságunkra nem hederítve, épügv bírált, lármázott, pöfögött étkezéseink alatt a vendéglő kosztjára, akár aranyvalutában fizetett volna.

El lehet képzelni, hogy micsoda parázs kis jelenetek támadnak ebből önéretében túltengő vendéglősnénkkal. Csekélység volt nekem félórás, órás szóváltásokat, vitákat, gasztronómiai értekezéseket elhallgatnom a vendéglő többi pasasaival együtt Repetánszky és a vendéglősnénk között.

Repetánszky néha kivonult a konyhába és ott, mint valami szakértői szemle, vizsgálta meg a vendéglősnét valamely étel összetételéből.

Dehogyan hagyta magát megfélemlíteni Repetánszky attól a meggondolástól, hogy összetűzése végzetes lehet a vendéglősné hitelnyújtó jószándékára!

En? Mukkanni sem merem volna készpénzemért sem, ahol Repetánszky hangos méltatlankodásokba tört ki.

De, ami rejtelem és csoda volt előttem az egészből, hogy a vendéglősné nemcsak hogy mindig meggyőzette, legyőzette magát Repetánszky érveivel, hanem kihívta, kikereste Repetánszky legmagasabb ítékezését.

Ha valami elsőrendű minőségű, vagy különös étel szerepelt az étlapon, a vendéglősnőnk okvetlen kijött, az egész kocsmához intézett kérdésével:

— Nos, hogyan ízlett?

Rámmézett talán közben? Hát én rögtön, rémesen gyáva, hízelkedő hajbókkal biccenttettem rá:

— Ó, nagyszerű volt! Jó volt!

Ugyanígy más tapintatos, békeszerető, laikus vendégek. Am a vendéglősné Repetánszkyra várt, mint döntő fórumra.

És Repetánszky nyugodtan elkezdte szakbírálatát a főzött vagy süített remek fölött. És persze jött a vita, herce-hurca.

Ha már Repetánszky odacsapott az asztalra és csettintgetve így kezdte dicséretét a kérdéses föt föt, hogy:

— Hát ez aztán olyan kifogástalanul finom egy...

Akkor a vendéglősnén ragyogott a remeklés boldog öntudata.

Mégis finom úr ez a Repetánszky.

További általános részletezés helyett azonban, hadd meséljem inkább annak a napnak a történetét, amelyen búcsút kellett mondanom mégis ennek a vendéglőnek.

Ott ülök Repetánszkyval és hozzák az ebédet.

Repetánszky kedvenc eledele a főzelék. Szerinte a jó főzelék a próbája a konyhaművészetnek, nem a rákkocsonya.

Hát újkalarábé a főzelék. Viszont az étlap másik főzeléke, a bab, szintén kedvence Repetánszkyknak.

Mit tesz tehát Repetánszky?

Mikor végére járt a kalarábéadagnak és megjelenik a vendéglősné, így szól:

— Kitünő volt különben ez a kalarábé, csak azért fájjalom mégis, hogy ezt rendelem, nem babot, mert tökgyaluval vágta édes nagysád ezt a kalarábét. A mi vidékünkön kockára metélik a kalarábét és annak egész más az íze, hiszen ezerféle a levesés és mind más ízt ad a levesnek is. Most már úszna a nyálam az én babcuszpájomért, amiért tudja, hogyan rajongok, ahogy azt egyedül édes nagysád készíti.

Na, erre egy kis eszmezsere folytatódik le a vendéglősné és Repetánszky között a kalarábé, tök, murok, répa és általában husos főzelékfélék készítése módjairól.

Hogy nagyon veszekedtek volna? Nem! Csak úgy, mint máskor. De hangosszavú volt a vendéglősné is, hangos Repetánszky is. Hát köztük a szelíd csevegés is úgy hatott, mint a kocódás.

Végül is Repetánszky elérte a célját. A vendéglősné duzzogva hozott neki egy pótadag babfőzeléket: mert, hogy az ő vendéglősből ne keljen fel vendég úgy, hogy jobbat akar, mint kap!

Ez történt ebédünk alatt.

Repetánszkyknak véletlen valami dolga volt, fölkeltek és távoztak.

Máskor rendszeren másfélórát is elüldögélünk együtt. És én magam ki is húztam ezt az időt most is, egy ujság mellett.

Déliabál

Először is bizalmas tisztelgésre menjek hozzá a konyhába

(Gehl rajzai)

De még azoközben, hogy Repetánszky a vendéglősnével vitakozott a kalarábéfőzelékről, bejött egy öregúr és ebédet rendelt.

Mikor a főzelékhez ér az öregúr, egyszerre hangosan így szól:

— Hát ez tényleg, se tök, se répa, hanem ehetetlen vacak zsucma! Visszaviheti!

A kiszolgáló pincér előtt mondta ezt az öregúr. Am két pillanat múlva rettentő fölháborodással rontott ki a vendéglősné:

— Zsucma az én főzelékem? Vacak az én főzelékem?

Tyű, erre-arra, eresszed el a házam! Irgalmatlan osztozás kerekedett a vendéglősné és az öregúr között.

Ennek a hevében, mint legsúlyosabb tromf jutott eszébe az öregúrnak, odamutatni az én asztalomhoz, a Repetánszky hült helyére:

— De hiszen kéremalásson, az az úr is, aki elment, szintén disznónak való pancsnak minősítette ezt a főzeléket! Önkegyednek, szemtől-szembe! Talán tagadja?

— Piha! — gondoltam magamban, ezúttal mégis csak rosszkor piszkálkodott Repetánszky. Mert a vendéglősné az öregúrnak semmivel sem tudott erre visszavágni. Repetánszky tekintély volt. A vendéglősné sápadtan tátogott.

Végül is, nyögve, akadozva, hogy: hiszen Repetánszky csak ennyit és ennyit állított a főzelékről, hozzám fordult:

— Na és magának is az a véleménye, Dákos úr, hogy ehetetlen volt a főzelékem?

— Dehogyis! — pattantam a kosztadónóm
édelmére: — Kifűző volt!

— És talán nem lehetett azt a főzeléket,
azért, mert tőkgyaluval vágtam, megkülön-
böztenni, hogy micsoda? Hát mit evett maga,
Dákos úr? Micsoda főzeléket? Jelentse ki,
kérem!

Jelentsem ki! Táplálóm védeimében jelent-
sem ki, hogy micsoda főzeléket ettem?

A rémület akasztotta a levegőbe tekintete-
met. Elfeledtem már, hogy micsoda főzeléket
ettem. Egyáltalán sohasem jegyeztem meg,
mit ettem. És most is csak annyit konstatál-
tam ebből a vizsályból, hogy vizsály egy
főzeléken. De hogy micsodán? Fogalmam sem
volt.

Ahogy itten elmondtam, csak utólag vilá-
gosítottak föl a dologról.

Szóval a vendéglősné fölhívására maflán,
őszintén dadogni kezdtem:

— Igen... izé volt... nem is tudom már!

Az öregúr diadalmas, harsogó gúnyhahotába
tört ki. Miközben a vendéglősné vérfagyasztó
pillantással mért végig:

— Hogy nem tudja mit evett? Egy fél-
óra múlva az ebéd után nem emlékszik már

rá? Vagy talán nem tudja megkülönböztetni
a kalarábét a babtól? Hát kérem, csak azt
mondhatom, hogy kiismertem Dákos urat!

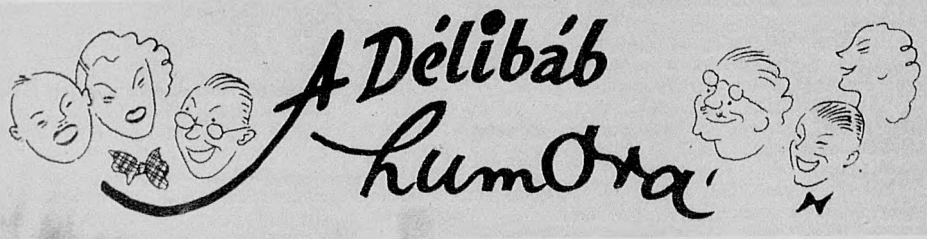
Ezzel a vendéglősné sarkon fordult és lég-
örvényeket kavará szoknyával vonult vissza
a konyhába.

Két perc múlva pedig a pincér hozzám
jött:

— A nagysága azt üzeni, hogy holnap
csak úgy szolgálhatom ki itten Dákos urat,
ha készpénzzel méltóztatik fizetni.

Hát ez ellen nem volt fellebbezés! Repe-
tánszky sem tudta helyrehozni a helyzetet.
Mert ő is főbenjáró, minősíthetetlen bűnek
tartotta, hogy a konyhaművészetet megsér-
teni, megvetni annyira mégsem lehet, hogy
egy ember azt sem tudja mit zabál? Ezzel
szemben elmesélte, hogy önmaga másnap ala-
posan letorkolta az öregurat, aki rá mert
hivatkozni és elferdíteni a nézeteit a kala-
rábéfőzelékről. És hát hitele a vendéglősné-
nél szilárdabb, mint valaha.

Hát persze! Ha már kivételesen kegyel
valakit egy szakácsné, az főleg ingyenc le-
het... Ennyit nem tudni? ...

Foglalkozás, ó!

A bíró megkérdezi a tanut:

— Foglalkozása?

— Rádióhallgató vagyok.

— Az nem foglalkozás.

— Érdekes, bíró úr kérem, a feleségem is
mindig ezt mondja.

A rettenthetetlen kutató

A világot azót megkérdezik a társaságban:

— Valóban olyan veszedelmes dolog a
kannibálok közé menni?

— Meglehetősen. Az ember féllábbal min-
dig az étlapon van.

Egy kis matematika

— Négyen vettünk egy sorsjegyet és 6000
pengőt nyertünk vele.

— Gratulálok, ez remek. Hiszen így 1500
pengő jut mindegyiktekre.

— Dehogy, 3000...

— Hogy-hogy?

— Úgy, hogy kettőnek nem szóltunk.

Vagy úgy...

A házigazda megkérdezi a fészkelődő ven-
déget:

— Mi az, kérem, miért olyan ideges?

— Bocsánat — nyögi ki a vendég, — a
kalapomon tetszik ülni.

— És már menni akar?

Tanács

— Mi baja van, az Istenért?

— Nagyon beteg vagyok. Nem tudok a
lábamra állni.

— És akkor maga csak így fekszik itt?
Ha az ember nem tud a lábára állni, rohan-
jon az orvoshoz.

Nehéz vendég

— Parancsol teát?

— Köszönöm, már teáztam.

— Talán süteményt?

— Köszönöm, már ettem.

— Valami italt?

— Köszönöm, már ittam.

— Miért olyan komoly?

— Köszönöm, már nevettem.

Futballmeccs a periferián

Bíró: Sajnálom, uraim, addig nem kezd-
hetjük meg a játékot, amíg meg nem találjuk
az 50 filléresemet. Nincs pénzem villamosra.

Könny és mosoly

Folyik az előadás. A nézők lélegzetvisszafojtva figyelik a színpadot, ahol színészek és színésznők az írók megálmodott alakjait keltik életre, szavakba öntött gondolatait mondják el. A sötét nézőtéren nagy csend van. Csak néha recsen meg egy-egy szék, néha krákog fel egy-egy torok. Aztán hirtelen nevetéstől hangos az egész nézőtér. Az előadás egy pillanatra megáll. A színészek néhány másodpercig nem is beszélnek. A közönség úgy sem hallaná szavaikat. A közönség nevet. Hangosan, önfeledten. Van, aki teli torokkal harsog, mások csillogó szemmel, szélesre tágtult szájjal mosolyognak. És mindez miért? Talán mindössze egyetlen apró, látszólag jelentéktelen mozdulatért, kis furcsa fintorért. A színész, helyesebben: a művész idézte ezt elő. Nem a szerep szavaival. Nem a szerző művével, hanem a saját alakításával. De már elült a nevetésvihar. Az előadás folyik tovább. Percek múlnak el. És a nézőtér csendjét egyszer csak új zaj váltja fel. Egyesek krákoknak. Mások zsebkendővel dörzsölik szemüket. Szípagás, sóhajtás hallatszik itt is, ott is. Egy színész megrikatta a közönséget. Könny és mosoly. Művész varázsolta az emberek arcára. Könny és mosoly. A legszebb és legnehezebb művészi feladat. A legfelemelőbb művészi teljesítmény.

Felkerestünk néhány művészt és megkértük őket, mondjanak el egy-egy ilyen emléket, amikor könnyet és amikor mosolyt varázoltak a nézők arcára.

(Rozgonyi felv.)

BAJOR GIZI,
a Nemzeti Színház
nagy művésznője
rendkívül érdekesen
világította meg a
„könny és mosoly“
kérdést.

— Mikor a színész megkapja a szerepet — mondotta, — első feladata azt

Déliabál

gondosan áttanulmányozni, tökéletesen beleélni magát a szerep, a darab hangulatába. Ha ez megtörtént, már rá is jött arra, hogy minden egyes mondathoz van valami hozzáfűzni-valója. Mindig van néhány dolog, amit a szerző nem fejezett ki szavakkal, hanem a színészi játékra bízta. Magából a darabból, a szavakból, a helyzetekből adódik tehát az a sok apróság, amivel a színész szüntelenül, egészen az utolsó előadásig gyarapítja a darabot. És így még ha egy rögtönzés idéz is elő a nézőtérre nevetést, vagy sírást, az sem első-sorban a színész érdeme, mert ő csak kihasználta a helyzetet, amit a szerző készített elő a számára.

(Rozgonyi felv.)

TÓKES ANNA,
a kitünő művésznő
így nyilatkozott:

— Én mindig a szerephez ragaszkodtam. Drámai színésznő vagyok. És egy drámai színésznő bizony a szerepe szerint sokszor csal ki könnyet a nézők szeméből. Ez bizonyítéka annak, hogy jól oldotta meg feladatát. A szerepekbe rendszerint annyira beleélem magam, hogy a végén már nem is tudom, mi maga a szerep és mit adtam én hozzá. Csak az eredményt látom tehát s így nem tudok beszámolni arról, mikor ríkattam meg én a közönséget. Azt tudom, hogy sokszor sírnak. Furcsa érzés ez szá-

momra. Ilyenkor érzem, hogy van valami szoros kapcsolat a színpad és a nézőtér, színész és néző között. A mosoly? Játszottam néhány vígjátéki szerepet is. És ilyenkor ha sikerült megnevettenem a közönséget, mindig valami különös boldogság fogott el.

MAKLÁRY ZOLTÁN,

a nagyszerű jellem-
színész két érdekes
történetet mondott
el:

— Az „Eszter” című darabban olyan szerepem volt, ami a színpadon és nézőtérén egyszerre sirást idézett elő. Egy szerencsétlen, félszeg orosz játszottam. Az egyik jelenetben a beteg asszonynak vacot vetnek a búboskemence mellett. A jámbor orosz fiú sok szívet, darabos mozdulatokkal igyekeznek segíteni a párnák vitelénél. Ez a szívből jövő, örömteljes segítség még ebben a szép és szomorú jelenetben is mosolyra készítette a közönséget.

Nemrégben egy vígjátékban gyámoltalan fiatalembert alakítottam, aki szüntelenül csettlik-bottlik és örökösen nevetésségesség tárgya. Ez az ember egy pillanatra lelkiere kap és bátortalan, meleg hangon, a leleplezett, érző szív hangján szerelmet vall a nőnek. A nevetéses fiatalembernek ez a szép, komoly kiállása megrikkotta a közönséget. Ám a következő pillanatban kiderült, hogy a fiatalember szíve nem kell a nőnek. A már ismét vicces, félszeg lemondás mozdulata feloldotta a komoly, kissé drámai pillanatot és a vígjáték ment tovább a maga útján a nevetőorkánok felé.

(Diskay felv.)

JUHÁSZ JÓZSEF,
a népszerű színmű-
vész a következőket
mondotta:

— A „Fekete Mária”-ban Andris szerepét játszottam. A harang jelenetben Andris elsíratja az édesanyját.

Húzza a harangokat és a harangok beszélnek vele. Vádolják őt. Ebben a jelenetben éreztem, hogy most, most megrikkattam a közönséget. Különös érzés volt. Az ellenkezőjét a „Csongor és Tünde” előadásán éreztem. A Balgát játszottam. Ezen az alakon sokat nevetett a közönség. Elmondhatom: megkönnyeztetni komolyabb, elmélyítőbb érzést jelent. A megnevetetés jóleső érzés. Jólesik derűt, nevetést, vidámságot varázsolni az emberek arcára.

PETHES SÁNDOR,
a kítűnő szín-
művész így számolt
be a „könny és
mosoly”-ról:

— Dénes Gyurival van egy közös számunk: az okos kutya. Gyuri mint kutyaaidomító mindenfélét kérdez és én mint okos kutya ugatva felelek. Vidéki körúton voltunk. Szolnokon történt. Nyár volt. Nyitott ajtók mellett játszottunk. A „kutyaszáznál” egyszerre csak, hogy-hogy nem a színpadon termett egy hatalmas, valódi, négy lábú kutya. Olyan nagy volt és olyan hirtelen került elé, hogy egy percre én is meghökkentem. A közönség természetesen harsogott a nevetéstől. Én mint „kutya” megpróbáltam némi rögtönzéssel, ugatva szóba elegyedni vele és rábeszélni arra, hogy ne bántson bennünket. Ő azonban „szótlanul” nézett egy darabig. Mondhatnám, mi, kutyák „farkaszemet” néztünk. Aztán vakkanás nélkül megfordult és otthagyt bennünket faképnél. Micsoda nevetés tört ki! Még mi is nevtünk a színpadon.

— Könny? A Nemzeti Színháznak volt egy egykeelenes vidéki körútja. Ennek során én a „Gyermek” című darabban egy szolgát játszottam. Erős drámai szerep volt. Nagyon átéreztem. Ebben a szerepben rikkattam meg a közönséget. Még csak annyit akarok mondani, hogy a magam részéről szívesebben idézem elő a mosolyt, mint a könnyet.

Könny és mosoly. Ime így beszélnek róla ók, akik hivatva vannak arra, hogy könnyet csaljanak a szemekbe és mosolyt varázsoljanak az arcokra.

Méhkisasszony szerelme

Irta: KERESÉNYI ANTAL

— Még semmi méz sincs a keféiden, pedig a napsugár csókja már perzseli a bőrömet — szólt a jázmin a kis Zimhez.

— Ne korholi a lustaságomért, fehér jázmin — kérlelte Zim, — hisz olyan kellemes fürödni az illatodban, elnyújtózni selymes szirmaidon és bámolni a napsugárban csapongó tarka lepkéket.

— De mit szólnak a testvérekéid, ha üres kézzel szállsz haza?

— Színültig lesz a zsákom sárga mézzel, mire hazaérek, mert az öreg akác kedvence vagyok és fehér fürtjeinek minden édességét nekem halmozza. Alkonyattájt odaszálllok és pillanatok alatt megrakodom.

— És mit csinálsz egész délután? — kíváncsiskodott a jázmin.

— Meglátogatom a rózsát, akit utánad legjobban szeretek, onnan elugrom a nárciszhoz, majd a patak partján felkeresem a ciklámment, aki egész nap vár reám és a legfinomabb illatpáráit nekem tartogatja.

— És mézet csak az akácra hordasz?

— Az ajkammal mindegyitekről lecsókolok

egy parányit. Züm esténként a kapuban vár s míg ezer és ezer dolgozó testvérkém lázasan siet a raktárakba, én félrelepek egy percre, hogy odaadjam neki a szám édes mézét.

— Ejha — tátotta kelyhét csodálkozásra a fehér jázmin, — ilyen kacér vagy? És mi történik veled, ha a dolgozók észreveszik tiltott érzéseidet?

— Talán megölnek — remegett meg a kis Zim karcsú teste, — vagy kikergetnek a sötét éjszakába. Tudom én, mégis mindennap nyolcízű mézet, nyolcféle illatot viszek Zümnek, mert...

— Mert csacsi vagy — korholta a jázmin. — Vigyázz, kis barátom, félek, hogy egy nap hiába várlak és akkor én igen szomorú leszek.

Kitárta karjait és legédesebb porát kínálta Zümnek. Zim lecsókolta róla egy nyalatnyit, félkapott az arra csavargó szellő szárnyaira és andalogva himbálódzott a rózsá felé.

Már a nap szöke arca elveresedett, mintha megittasodott volna a föld szépségétől, mikor Zim hazafelé szállt. Az örök a kapuban álltak, hogy a raj hazatérő dolgozóit ellenőrizték. A parancsnok mindenkit szemügyre vett, mikor leszállt a terrasra. Éles szeme rögtön lemérte terheiket. Ha a dolgozó görnyedt a batyu súlya alatt, elismerőleg bólintott, de a kevésbé szorgalmast szigorú szóval korholta. A kis Zim is dicséretet kapott, mikor átsietett az örök sorfala közt. A kapun belül azonban kiszélezett a raj folyamából és a fal mellett tapogatott a reá váró Zümig.

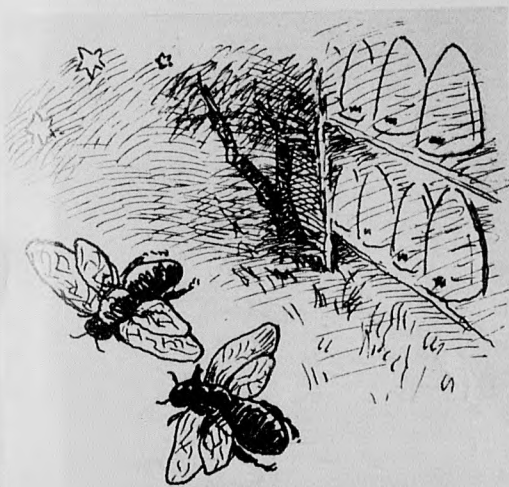
— Zim, aranyvirágom, nehezen vártalak — hízelgett eléje a fiú.

Zim szó nélkül nyújtotta Zümnek ajkát, hogy az felszívja róla a sokillatú mézet.

— A lótsznál nem voltál ma — zümmögte Züm, miután habzsolta az édességeket.

— Nem — szepegett Zim, — a lótsz messze a hegyeken túl, a völgyi tavakon virít. Félnapos repülés odáig. Estére alig

Talán a tavakhoz szálljunk — szuszogott Züm

Délibáb

tudnék visszatérni. Mégis elindultam, de a fehér jászmin magához csalt, a rózsá meg a szellőt küldte értem, menyasszonybarátnőmet, a nárciszt is meg kellett látogatnom és odahallottam a ciklámen panaszos hangját, amint utánam sírt.

— Pedig a lótusz mézét kedvelem legjobban.

— Ne haragudj rám, Züm, holnap korán indulok, egyenesen a lótuszhoz és egész hátí teher mézet hozok tőle.

— Ma is szerettem volna belőle enni — dohogott Züm és belenyalt Zim ákácmezes zsákjába is.

A kis Zim rajongó szemmel nézett a csámcsogó fiúra, azután befordult a szűk folyosóra, hogy hozzárakja terhét az illatos halmokhoz. Csodálkozva látta, hogy a dolgozók seregei nem hálólhelyeikre sietnek, de a ház nagy csarnokába vonulnak, ahol a rendezők ezredkebe sorakoztatják fel a sárga népet. A hemzsegő mezőnyök közepét a rendcsinálók négyszöge foglalja el. Izgatott lőtás-futás, lázas suttogás jelzi a rendkívülit. A küldöncök széthordják a parancsot: esend legyen. A hadsegédek serege összegomolyodik s a testek dombjára felhág a dolgozók főparancsnoka.

— A királynő nevében. Holnap munkaszünet. Minden lélek itthon marad. Királynőnk hajnalban elhagyja palotáját, felrepül az ég kékiére, udvarlóinak seregétől kísérve. A nászrepülésnél valószínűleg Züm úrfi lesz a győztes. A testőrszázad sorfalat áll a királynő szobájáig és visszatérésig nem mozdul helyéről. A dolgozók népe a sorfal mögött gyülekezik és a nászrepülésről visszatérő királynőt hatalmas újjongással fogadja. Miután a királynő lakosztályába vonult, a kilencedik ezred a kapu előtt félkört alkot és a visszashállingzó férfiakat legyilkolja. Mire a nap lenyugszik, egyetlen férfinak sem szabad életben maradnia. Helyre.

A dolgozók hatalmas seregei percek alatt szétoszlanak lakólhelyeikre és csakhamar mély álomba merül a fáradt nép. Csak a királyi lakosztályban szorgoskodnak a komornák. A királynő testét illatos olajokkal kenik, izmait rugalmassá dörzsölik, szárnyait bársonnyal kefélék, ékítik, szépítik, erősítik a légi nászra.

Zim reszketve vonult hálókamrájába. A nép nagy ünnepeinek örömmámora nem tudta elragadni. Zümre gondolt, akinek holnap meg kell halmia. Látta a kedves fiút gyanútlanul bebállagni a nagy kapun, látta, hogy a kilencedesek serege böszven rohan rá és száz éles tör hatol fiatal testébe. Felzizzent. Nem, nem halhat meg, nem engedí megölni, megvédi, még az élete árán is. Halkan kilopódzott szobácskájából s a ház labirintusában elindult megkeresni Zümöt. A szerelmesek barátja, a véletlen segített. A nagy kapu táján gondatlan álomban horkolt az izmos fiú. Zim gyengéden keltegette. Hosszú időbe került, míg Züm kikászolódt az álom mámorából.

— Züm, kedvesem — nyögdecsejt Zim, — a dolgozók népe életedre tör.

— Miért törne az életemre? — hitetlenkedett a fiú.

— Mert sokat eszel és nem dolgozol. Holnap az összes férfiakat meg fogják ölni. Itt, a kapu előtt, mikor visszatértek a nászrepülésről. Csak Züm fog felszállni a királynővel a felhőkbe, de ő is az életével fizet a fejedelmi ara szerelméért. Züm, kedvesem, nem akarom, hogy te meghalj.

— Én sem — zizzent a fiú őszinte válasza.

— Züm, kedvesem, szöknöd kell. Még az éjjel, rögtön. A mai jelszó: nászrepülés. Ha az öröknek bemented, kijuthatsz a kapun. Az éjszakában ezer csillag ragyog, ezeknek a fényénél megtalálod a jászmin, a rózsát, a harangvirágot, vagy az öreg ákácot. Vala-

Mert esasi vagy, korholta a jászmin
(Gehl rajzai)

mennyien az én barátaim, ha megmondod a nevedet, szívesen adnak éjjeli szállást és reggel tovább szállhatsz.

— És te, kis Zim?

— Nekem maradnom kell, hiszen én, — én dolgozó vagyok.

— Éppen ezért kell velem jönnöd. Ki gyűjt neked mézet? Ki rakja a szamba a jó falatokot, ha egyedül megyek? Úgyis meghalok, úgylis elpusztulok éhen.

— Nem, nem engedlek meghalni. Veled megyek. Jöjj utánam.

Megindultak. Züm engedelmesen követte Zimet. A kapunál Zim bement a jelszót és az őrség utat nyitott neki. A terrasz szélén megállt, várta Zümöt. A fiú is szerencsésen átjutott az őrség vonalán.

Az ég mécsesei fellobogtak, hogy a két kis szökevény eligazodjék a sötét éjszakában.

— Talán a tavakhoz szálljunk — szuszogott Züm, — mert ettől az éjszakai repüléstől igen ráéheztem a lótusz mézére.

Részletek a „Tiszavirágból“ Bibó Lajos e héten bemutatott filmjéből

Főszereplők :
Tolnay Klári,
Lehotay Árpád,
Simó
Margit

Délihál

Deanna Durbin lassankint teljesen felnőtt filmszínésznő lesz. Ujabb filmjeiben már nagyobbacska lányt játszott. Legközelebb nagy kitüntetésben lesz része, megkapja partnerül Charles Boyert.

Az idősebb Douglas Fairbanks ezentúl üzleti leg fogja irányítani a filmeket, ő lesz a vállalkozója annak a két filmnek is, amelyben fia, Douglas Fairbanks jr. játsza a főszerepet. Az egyik film címe „A három muskétás”, a másiké pedig „A tizedik asszony”.

A Warner-gyár legújabb filmjében, amelynek címe „Hajnali őrző”, egyetlen nő sem szerepel. A férfi főszerepeket Errol Flynn és Basil Rathbone játszószák.

Charles Laughton felesége, Elsa Lanchester karácsonyi szünete alatt amerikai körutat tett, hogy népszerűsítse legutóbbi filmjüket, amelyek címe „A csavargó”. Négyyszer tartott előadást a filmről rádióban és ötvenhét intervjút adott, mindegyikben mást mondott.

Gustav Fröhlich „személyes megjelenési” körútra indult Németországban. Legújabb filmjének bemutatóin a nagyobb német városokban személyesen is fellép.

Sabu, a Korda által felfedezett hindu gyekeksztár, akinek az „Elefánt boy” című filmben volt nagy sikere, ezentúl minden péntek délután két hónapon keresztül rádióelőadást fog tartani Indiáról.

Wallace Beery és Maureen O'Sullivan most fejezték be közös filmjüket, a „Hét tenger kikötőjé”-t. A film a hollywoodi szakmai bemutatón nagy sikert aratott.

Zarah Leander legközelebbi Ufa-filmjének címe: „Mámoritó bál éjszaka volt...”. A forgatókönyvet Csajkovszkij-zenére Cziffra Géza és Frank Thiess írták. Rendező: Carl Fröhlich. A film amerikai mintára „all star cast”-ot kapott. Minden fontosabb szereplője filmhíresség. Így Zarah Leander mellett a másik főszerepet Röck Marika játsza. A férfiak: Hans Stüwe, Slezák Leó és Paul Dahlke.

Angliában az újonnan megindult filmgyártás vezelői a regénysorozatokhoz hasonlóan filmsorozatok készítésére határozták el magukat. Az első ilyen filmsorozat, amely tíz filmből fog állni, egy átlagos angol család, a Brown-család életének egyes érdekes részleteit eleveníti meg. A család tagjai a szövegekönyvi előírás szerint a következők: William: 18 éves, vöröshajjú, szeplős, közvetlen fiúcska; Etel: 18 éves csinos fiatal lány; Robert: 19 éves romantikus, állandóan szerelmes ifjú; az apa: ingerültségre hajlamos, de jószívű, középkorú férfi és az anya, aki egy igen bájos és tehetséges teremtés. A tizenegy éves kislányra tizenegy éves gyermekszínésznőről készítettek próbafelvételt, de még egyet sem találtak.

A japán filmgyártást a hatóságok néhány hónapra szüneteltetik. Ez idő alatt akarják úgy átszervezni a japán filmgyártást, hogy az teljesen függetlenítse magát a nyugati befolyásoktól. A filmipar Japánban is válságba jutott, mióta az angol, francia és amerikai mozikok bojkottálták filmjeit. Ebben a három országban ugyanis eddig sok japán filmet játszottak.

Merle Oberon legközelebb primabalerinát alakít a „Vörös cipő” című filmben. A filmet a londoni Denham stúdiókban készítik. A szép Merle, mint képzőművész is látható, már megkezdte a tánc tanulást.

Úfa-hírek: Röck Marika a Zarah Leanderrel együtt játszott filmen kívül a „Hallo, Janine” című film főszerepét játssza. — Lil Dagher legközelebbi filmjének címe: „A boldogság kerülőútjai”. — Hans Albers két kalandorfilmet fejezett be. — Bécsben most fejezték be Sybille Schmitz-cel, Willy Birgellel és Wolf Albach Rettyvel a főszerepben a „Hotel Sa-

cher” filmet. — Françoise Rosay német filmszerepet vállalt a „Nászutazás” című, Babelsbergben most készülő filmben.

*

Myrna Loy és William Powell már két detektívfilmben játszott együtt. Mindkettő a „Thin Man” detektívorozatból készült. William Powell játssza a zseniális és

mulatságos sovány magándetektívet és Myrna Loy a feleséget. Most harmadik közös detektívfilmjük is elkészült.

*

Néhány nappal ezelőtt mutatták be Hedy Lamarr és Charles Boyer közös filmjét, az „Algir”-t Londonban. A millió dolláros filmnek nagy sikere volt.

Merle Oberon
mint balett-
iskolós

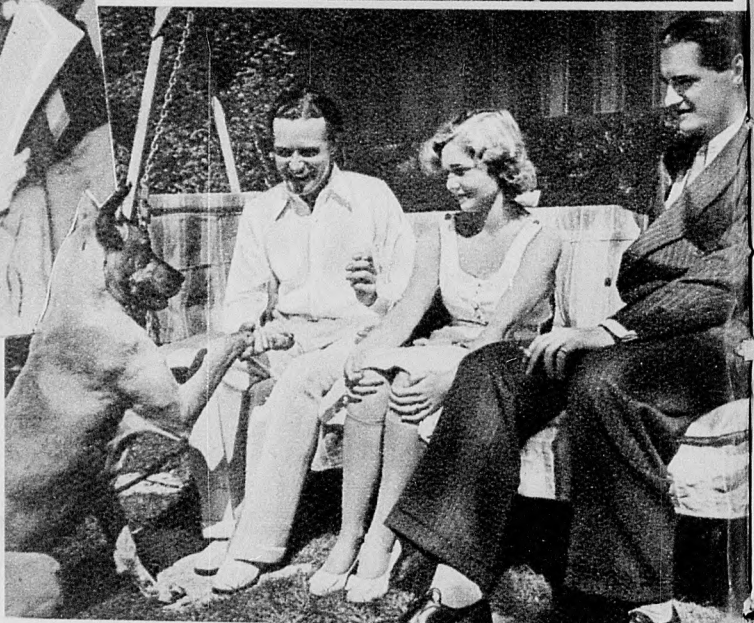
**KÉPES
FILMHIRADÓ**

Virginia
Bruce a film-
gyári kakas-
ülőről nézi
végig a fel-
vételt
(Metro foto)

Cecil B. de Mille beteg-
ágyában magyarázza
legújabb filmjét Janet
Gayornak és William
Povellnek

Willy Fritsch, a felesége
Kathe Schönböck
(Foto Ufa)

Carlát
majd én
védem
gróf úr
(Metro
foto)

telt, Strauss pedig lobogó lendületű indulót írt. Ennek az indulónak hangjainál indult el egy emlékezetes szombati napon a tömeg, hogy kivívja magának a szabadságot. A tömeg élén Johann Strauss haladt.

Mikor gróf Hohenfried palotája elé érkeztek, Straussban egy pillanat alatt újra életre ébredt annak a kellemetlen estének gyöttrő emléke, amelyen Hohenfried gróf oly brutálisan érezte vele, hogy Carla Donner az övé. Ez az emlék valami különös forró gyűlölethullámmot vetett fel benne és hirtelen támadt indulattal kiáltotta a tömeg felé:

— Gyerünk a Hohenfried-palotához, barátaim.

És a tömeg mint hömpölygő áradat indult el és vakon követte vezérét, Johann Strausst. A tömeggel egyidőben érkezett a gróf palotájának kapuja elé egy elegáns hintó is. A hintóban Carla Donner ült.

A tömeg körülfogta a hintót és néhányan felkapaszkodtak arra. Köztük Strauss.

Carla Donner ijedten hajolt ki a hintóból és csodálkozva ismerte fel a zeneszerzőt.

— Strauss, segítsen rajtam — mondta könyörögve.

Ahogy Strauss az énekesnő megfélemlített arcára nézett, újra végigremegett benne első találkozásuknak minden csillogó, szép emléke, egy pillanat alatt elfelejtette a sérelmeket és csak a csodálatos, szerelemre érett asszonyt látta maga előtt.

— Megálljatok — kiáltotta a tömeg felé, — ez a hölgy énekesnő és nem arisztokrata.

Valahonnan a tömeg mélyéből erre felhangzott egy követelő férfihang:

— Akkor ő lesz a szabadság istennője!

És Carla Donner hiába tiltakozott, az elragadtatott forradalmárok már nem hallgattak rá, kiemelték a kocsiból, ölbe kapták és hangos éljenzéssel sodorták a palota kapuja felé. Néhány perccel később már betörték a palota kapuját és beáramlottak a nagy lépcsőházba.

Hohenfried gróf palotája ablakából jól látta az uccán történeteket és segítségére akart sietni Carla Donnernek, de Johann Strauss, aki elsőnek jutott be a palota magánlakrészébe, útját állta a grófnak.

Délikálé

— Carlát majd én védem meg gróf úr. A tömegnek nem szabad megtudnia, hogy a maga barátnője.

És már-már bírokra kelt volna a két férfi, amikor megjelent egy kapitány. Magas, vállas férfi és elválasztotta a dulakodókat.

— Ki maga? — kérdezte a zeneszerzőtől.

— Strauss vagyok, a zeneszerző és nem a maga szolgája — felelte gőgösen.

— Azt látom — felelte a kapitány — és mi köze a forradalomhoz?

— Én irtam az indulót — felelte gőgösen Strauss.

— És mi ellen lázad fel Strauss úr?

— Minden ellen — kiáltotta lelkesülten Strauss, — azután kirohant a teremből.

Ez a kapitány Ferenc József volt, Ausztria császára.

*

A forradalmat néhány óra alatt elnyomták. A forradalmárokat elfogták és a foglyok között volt Johann Strauss is. De ott volt Carla Donner is. Az énekesnő hiába bizonygatta az egyszerű közkatonáknak, hogy ő nem forradalmár. Azok nem törődtek vele. A parancs az volt, hogy mindenkit el kell fogni, aki a Hohenfried-palota előtti tüntetésben részt vett. És a katonák ott találták Carla Donnert is. Tehát ő sem kerülhette el sorsát. Elfogták. Betuszkolták a foglyok közé és felrakták valamennyiüket néhány rozoga szekérré. Strauss és Carla ugyanarra a szekérré kerültek. Nem messze tőlük egy másik szekéren szorongott Kienzl, a péksegéd Puffefingerrel együtt.

Johann Strauss látva Carla kétségbeesését, elhatározta, hogy kiemeli az énekesnőt szorongatott helyzetéből.

Intett a másik szekéren levő barátainak, hogy látszólag verekedjenek össze. Azok megfogadták barátjuk tanácsát és könyörtelen és irgalmatlan verekedést csaptak. A kocsi-őrök erre valamennyien odarohantak, hogy rendet teremtsenek. Johann Straussnak ez a pár pillanat tökéletesen elég volt. Megragadta Carlát, leugrott a szekérről és maga után vonszolva az énekesnőt, futásnak eredt.

Egy negyed óra múlva szabadok voltak. A foglyokkal megrakott szekerek elhaladtak előttük. Tehát nem vették észre a szökést.

— Most hazaviszem — mondta Strauss. — Hol lakik?

— Egy ilyen bolondnak nem mondom meg a címem.

Egy konflis baktatott el előttük. Megállították.

— Öreg, vigyen el bennünket a József uccába.

— Nem lehet. Eltorlaszolták.

— Akkor vigyen el a Herrengasseba.

— Az is el van barrikádózva.

— Hát hova tud vinni bennünket?

(Folytatjuk.)

A bécsi erdőben megtalálták egymást (Milita Karjus, Fernand Gravet) (Metro foto)

A rádió és tengeralattjáró a technikában

„AUTOMENTH”

Reg. Intern. No. 94277

FOGKRÉMPOR

a kozmetikai világszenzáció

RENDSZERVÁLTOZÁS!!

A nedves fogkefén
termelődik a habos,
dús, tömör fogkrém.

Az évi szájápolás ezentúl úgy-
szólván semmibe sem kerül.
Fogak fehérek, lehelet üde. Foghús
veres, film és fogkö távoznak.

Fél évre aluminium szórótubus . . . 90 fill.
Egész évre dísz szórótubus . . . 160 fill.

Mindenütt kapható!

Csipetnyit a
nedves fog-
kefére szórni

A FÉLREÉRTÉS

— Hallatlan, mennyire le van hangolva ez a zongora.
— Érthető, hiszen a feleségem szokott játszani rajta.

A TANÁCS

— Mégis, doktor úr, mit vegyek magamhoz a szörnyű nátha ellen?
— Hm... vegyen magához... igen... megfelelő számú zsebkendőt.

A REJTÉLY

— Honnan a csodából kerül ez a rengeteg üres borosüveg hozzád?
— Te, ezt én se értem! Esküszöm neked, soha életemben nem vettem egyetlen üres üveget...

Idill New-Yorkban

— Látod azt a két ablakot, szívem? Az lesz a mi meghitt, csendes, édes otthonunk...

TIHANYBAN

— Papa, mi az a visszhang?
— A visszhang, fiacskám... az egyetlen mód, hogy ne anyádé legyen az utolsó szó.

Tengeri út

Mr Patterson hazaérkezik Európából New-Yorkba. A klubban megkérdezik tőle:
— Milyen volt a hajóút?
— Remek — válaszolja Patterson, — ha nem lettem volna egész úton tengeribeteg, észre sem vettem volna, hogy az óceánon vagyok.

Délibáb

A városligeti jégünnepély

Palotás

Kárpátorosz lakodalom (Pobuda felvétele)

óriás
tubus
1 pengő

ODOL

Vitézi bál

Középen a Főméltóságú Kormányzói Pár. Balról Albrecht főherceg és neje,
jobbról Darányi Kálmán, vitéz Imrédy Béla miniszterelnök,
Jaross Andor miniszter

Nyitópárok a Vitézi Bálon (Jakab Sándor felvételei)

A Technológus bálról

A kereskedelmi
minisztérium báljáról
(Kredatus felvételek)

RÁDIÓMŰSOR (február
12—18-ig)
ÉS ISMERTETŐ CIKKEK

Bp. II. 10.20 Orbán Sándor (Schnitzer felv.)

BUDAPEST I.

8.00: Hanglemezek.

1. Fügedy Sándor: Kuruc dalok és táncok (Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vez. a szerző); 2. a) Szerettek...; b) Árok, árok... (Dohnányi feldolg., Molnár Imre); 3. Hlatky Endre: Az én falumban, dal (Sztáray Márton); 4. Erkel: Hunyadi László, csárdás (Budapesti Kamarazenekar); 5. Cserebogár, népdal (Nagy Izabella); 6. a) Balázs Árpád: Itt hagyom a falutokat; b) Dóczy: Vett a rózsám piros... (Cselényi József); 7. a) Rózsabokorban jöttem a világra; b) De szeretnék rámás csizmát viselni (Nagy Izabella és Cselényi József); 8. Kossóvits: Szerenád (Lavotta szerelme, Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vez. Fricsay Richárd); 9. Én magam sem tudom, hogy mire várok (László Imre); 10. Tíz pár csókot egyvegből (Petőfi szöve), csárdás (Bodán Margit); 11. a) Éssze égen fényes csillag; b) Valamit sugok magának; c) Azt mondják az emberek (Nagy Izabella és Cselényi József); 12. Huszár-verbunkos (Regnum Marianum 3. sz. cserkészcsapat fúvószenekara, vez. Keil Ernő).

8.40: Hírek.

9—9.55: Unitárius istentisztelet a Koháry uccai templomból.
Prédikál Józán Miklós püspöki vikárius.

10.00—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból.

XI. Pius pápa ösztentése koronázásának évfordulója alkalmából. A szentmisét Szent Jusztián dr. bíborosérsek, Magyarország hercegprímása mondja. A szentbeszédet mise közben Papp Kálmán prelátor-kanonok mondja. Énekel a templom énekkara Sugár Viktor vezetésével. Sugár Viktor: Harsonajelek; Koudela Géza: Ecce sacerdos... Mozart: Missa triumfális. A magánzólamokat éneklé: S. Szabó Ilona, Lenhardt Aranka, Harangozó János, Polyánszky Tibor dr. Változó részek és Te Deum: a Graduale Romanum szerint, éneklé a kar. Offertorium után: P. Szabó Polikárp: Tu es pastor ovium (Öszentsege

XI. Pius pápa gyémántmiséje alkalmára. Bemutató előadás.) Pápai Himnusz. Magyar Himnusz. Orgonál Várhelyi Antal. Vezényel Sugár Viktor.

11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri templomból.

Prédikál Egved Aladár szegedi lelkész. Ének-számok a Dumántúli Énekeskönyvből: 1., 432. és Himnusz. Orgonál Várkonyi Endre.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

12.30: Budapesti Hangversenyzenekar.

Vezényel Fridl Frigyes. 1. Weber: Abu Hasszán, nyitány; 2. Lindberg: Svéd rap-szódia; 3. Benedek Ernő: Szerenád; 4. Massenet: Nápolyi jelenetek; 5. Mosonyi: Nápolyi jelenetek; 5. Mosonyi: Ünnepi zene; 6. Glínka: Capriccio brillante; 7. Kéler: Magyar táncok.

Közben kb.

1.00: Dutka Ákos előadása.

2.00: Hanglemezek.

1. Lully: Venus dal a „Thesee” c. operából (Jane—Laval); 2. Mozart: Varázsfuvola, kettős (Margherita Perras és Gerhard Hüscher); 3. Boieldieu: A fehér nő, ária (Andre d'Arkor); 4. Dittersdorf: Scherzo (gordonka: Grandan); 5. Weber: A hüvös vadász, ária (Nazarenó d'Angelis); 6. Donizetti: Linda, ária (Toti dal Monte); 7. Chopin: Etüdök, 25. mű. 9. és 11. sz. (zongora: Cortot); 8. Wagner: A nürnbergi mesterdajnokok, részlet a IV. felvonásból (Helge Roswaenge); 9. Verdi: Don Carlos, ária (Ezio Pinza); 10. Bizet: Carmen — kártyaária (Aurora Buales); 11. De Falla: Jota (hegedű: Renée Chemet); 12. Delibes: Lakmé, ária (Galli-Curci); 13. Massenet: Werther, ária (Anseau); 14. Puccini: Bohémélet, kettős a IV. felvonásból (Lucrezia Bori és Tito Schipa).

3.00: 1. A kisüzemű baromfitenyésztés.

Báldy Bálint gazdasági felügyelő előadása; 2. A falusi házilipar. Csiky Pál gazdasági tanár előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.)

3.45: Farkas Béla cigányzenekara.

4.30: Hagyomány és haladás.

Imre Sándor dr. egyetemi tanár előadása. (Közművelődési előadásorozat.)

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Zenedélután közvetítése a Hubay-palotából.

1. Haydn: Vonósnegyes három tételben. Előadja Zathureczky Ede, Szervánszky Péter, Nováki László és Kerpely Jenő; 2. a) Schütz: Zsoltár (XVI. sz.); b) Händel: I. Dimmi cara; II. Alma mia. Éneklé Basildes Mária, zongorán kísér Herz Ottó dr.; 3. Csajkovszkij: Zongorahármas (Egy nagy művész emlékére); Előadja Ticharich Zdenka, Zathureczky Ede és Kerpely Jenő.

6.10: Móríc Zsigmond elbeszélése:

1. Zsuzsanna Klagenfurtban; 2. Nyanya meg a huszár. (Felolvasás.)

6.45: A József nádor 2. honvédegyalozezred zenekara.

Vezényel Seregi Artúr. 1. Potuzsnik: Manilova, induló; 2. Offenbach: Orfeusz a pokolban, nyitány; 3. Lehár: Luxemburg grófja, keringő; 4. Náray—Farkas: Ábránd; 5. Adorján Sándor: Muzsika szól, verbuválnak, magyar hangulaték (hangszerelte Seregi Artúr); 6. Kálmán Imre: Ördöglovag, palotás.

7.50: Sporteredmények.

8.00: A rádió szalózenekara.

Vezényel Bertha István. 1. Auber: Az ördög jussa, nyitány; 2. Ziehrer: Keringőegyveleg; 3. Demény Dezső: Népdalátiratok; 4. Vincze Ottó: Néger dal.

8.35: Egy bolond százat csinál.

Közvetítés a Royal Színházból. Zenés bohózat 3 felvonásban. Irta Szüle Mihály. A versket írta Harmath Imre. Zenéjét szerezte Walter László. Vezényel Dolecskó Béla. Rendező Siklóssy Pál. Személyek: Suarez Rodrigo Félix gróf — Dömötör, főpincér — Latabár Kálmán; Rudy, jazzkarmester — Kertész Dezső; Betty, Elly, amerikai lányok — Lantos Ica és Libertini Éva; Jean, főlakáj — Kertész Sándor; Lokáltulajdonos — Berky József; Bankár — Major István; Lulu — Szendrei Márta; Intéző — Heltay Andor; Georges — Mészoly Tibor; Rendőrtiszt — id. Latabár Árpád; Orvos — Vértés Tibor; Marie — Surányi Erzi; Egy hölgy — Miklós Livia; Egy úr — Hegyi Péter; I., II. ápoló — Pethő Zoltán, Szabó Jenő; I. és II. rendőr — Csillag Benő, Szemere Sándor.

Az I. felvonás után kb.

9.35: Hírek, időjárásjelentés.

A II. felvonás után kb.

10.50: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Az előadás után kb.

11.40: Miletin Géza jazzhármasa játszik.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

11.15—12.15: Kurina Simi cigányzenekara.

3—3.40: Eugen Stepat balalajkazenekara.

5.00: Gécz Barnabás zenekarának hanglemezel.

1. Grieg: a) Szerettek; b) Madárka; 2. Vecsey: Valse triste; 3. Toselli: Szerenád; 4. Richert: Kis menüett; 5. Bixio: Cigánytangó; 6. Barry—Wright: Vallentina—Carioeca-fox; 7.

Kreuder: Szerenád; 8. Blanco: Ma éjjel, tangó; 9. Brühne: Filmdal a „La Habanera” című filmből; 10. Kaschubec: Mexikói szerenád; 11. Bixio: Torna piccina, tangó; 12. Savinc—Skinner: La cucaracha, carioeca fox.

5.45—6.05: Pufi.

Révay Géza elbeszélése.

7.15—7.40: Az első magyar kölcsönkönyvtár. Kovalovszky Miklós dr előadása.

8—8.15: Hírek, üetöversenyeredmények.

8.35: A rádió szalózenekara.

Vezényel Bertha István. 1. Farkas F.: a) Tempo di minuetto; b) Tarantella; 2. Tóth L.: Gavotte; 3. Grieg: Troidhaugeni nász; 4. Hollósy Kornél: Esti dal; 5. Lehár: Pacesirta, egyveleg.

9.20—10.20: Dénes József cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel.

Dalok: Letörött a kutam gémje (népdal); Elveszett a lovam (népdal); Bura Sándor: Fehér arcú, sápadt asszony (Bohdanetzky szöve); Barna kis lány megy a kútra (népdal); Sándor Jenő: Nem tudom az életemet; Radics: Mézeskalács szív (Mahutha szöve); Volt nekem egy daruszóru paripám; Kubányi György: Tagadom.

Közben kb.

10.00: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.00 Görögkatolikus egyházi ének és szentbeszéd a kassai görögkatolikus templomból. Szentbeszédet mond Rokiczky Pál. (Grekokatoliceskoje cerkovnoje penije iz propoved iz greko-katoliceskaho chrama v Kassa. Propoved proizneset o. Pavel Rokiczki).

11.40: Vörösmarthy Mihály költeményeiből szaval Ross József.

12.00: Hírek, majd a Kassai Rádió műsorának ismertetése.

12.20—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

Február 12-én, vasárnap délután, a HAS 3 hívójeles adóállomáson, 15.370 kiloeikluson, 19.52 méterén.

Délután 3—4 óráig.

Február 12—13-án, vasárnapról hétfőre virradó éjjel, a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kiloeikluson, 32.88 méterén.

Éjjel 1—2 óráig.

A közvetítőállomások műsorát ezúttal a 45. oldalon közöljük.

Rövidhullámú rádiószolgálat a norvég vasutakon

A norvég államvasutak Trondhjen-storlieni szakaszán hosszabb ideig tartó kísérletezés után nemrég rövidhullámú adó-vevő berendezést szereltek a tehervonatokra. Így akarják megkönnyíteni a tolatást és biztonságosabbá tenni a forgalmat, mert az említett vonalon közlekedő szerelvények rendszerint igen hosszúak, a pálya pedig kanyargós, hegyek között vonul és áttekinthetetlen; a mozdonysemélyzet és a

vonatvezetők tehát menetközben csak nehezen érintkezhetnek egymással. A kérdést úgy oldották meg, hogy a vonatkalauzok a szolgálati kocsiiban felszerelt adóállomás révén adják utasításukat a mozdonyvezetőnek, aki azokat fűtőjelekkel nyugtázza. Az újítás az északi tél kemény hidegében, hóviharaiban és ködös időben jelentékenyen megkönnyíti a szolgálatot.

Cselenyi József

11.00 (M. F. I. felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezsek.

1. Kraul Antal: Zrinyi-induló (Hunyadi János 9. honvédgyalogezred zenekara, vez. Fricsay Ferenc); 2. Demaret: Bib és Bob, intermezzo (Leo Eysoldt zenekara); 3. Mario: La ritirata, induló (olasz tengerészzenekar, vez. Aghemo); 4. Morris: The valeta, keringő (New Mayfair Dance Orch.); 5. Pécsi József: Pátria-induló (Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vez. Fígedy Sándor).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: Rozsnyói kirándulások. (Felolvasás.)

10.45: Hamvas József felolvasása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Hanglemezsek.

1. Beethoven: Coriolan, nyitány (berlini filharmonikusok, vez. Kleiber); 2. Weber: A hüvös vadász, részletek (Ise Koegel, Carla Spletter, Peter Anders, Heinz Nissen és a berlini német opera ének- és zenekara, vez. Hans Schmidt-Isserstedt); 3. Chopin: Etüd, 25. mű, 7. sz. (zongora: Cortot); 4. Verdi: Rigoletto, részletek (Nenny Bischof, Peter Anders, Hans Reinmar és a berlini városi opera ének- és zenekara, vez. Reuss); 5. Popper: Mazurka (gordonka: Pablo Casals); 6. Dohnányi: Gavotte és musette (Uray átirata hegedűre, (Zathureczky Ede); 7. Humperdinck: Jancsi és Juliska, részletek (Anny Frind, Else Ruzicka-Schmidt, Eugen Fuchs, női kar és a berlini filharmonikusok, vez. Franz Reuss); 8. Geszler György: Bűgösiga (zongora: Comensoli Mária); 9. Leoncavallo: Bajazzók, részletek (Peter Anders, Karl Schmid-Walter, Carla Spletter, a berlini opera énekkara és zenekara, vez. Hans Schmidt-Isserstedt).

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

1.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara.

Vezényel: d'Isor István. 1. Suppé: Pajkos diákok, nyitány; 2. Pécsi József: Rádió hullámzavarok, humoros egyveleg; 3. Zakál Dénes: Elégia; 4. Stephanides Sándor: Szerenád; 5. Lincke: Amina, intermezzo; 6. Lülíng: Indiai szvit; 7. Nagypál Béla: Május Granadában, keringő; 8. Smith: Mókustánc; 9. Kölling: Oroszlánvadászat, galopp.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.

4.15: A rádió diákielőrája:

„Löcsei Pál mester”. Kampis Antal dr előadása.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: A Magyarországi Munkásdalogyletek Szövetsége képviselőtében a Budapesti Kültelki Munkás Dalkör és a Budapesti Haladás Dalkör vegyeskarának műsora.

1. Katonadal (Kereszty Jenő gyűjtése); 2. Három magyar dal (Kiss Lajos dr gyűjtése, Bartók felolgo.); 3. Ádám Jenő: Somogybalatoni nóták; 4. Palestrina: Már búcsúmat veszem; 5. Lányi Ernő: Muzsikálnak; 6. Petres: Vig kovácsok, dal (zongorakísérettel), éneklé a Budapesti Kültelki Munkás Dalkör. Vezényel Váradai István. 7. Bach J. S.: Már Nyugszanak a völgyek; 8. Mozart: Bölcösodal; 9. Schubert: Ki szép az éj; 10. Kodály: Horatius éneke; 11. Népdalok Perényi-Bárdos—Sztára feldolgozásában; 12. Molnár Antal: Két magyar dal (női kar), éneklé a Budapesti Haladás Dalkör vegyeskara, vezényel Kralovetz Sándor.

6.00: A iekete hegyek országában. Thurzó Gábor előadása.

6.30: Suki Tóni cigányzenekara.

7.30: Magyar lötenyészítés és lovassport. Szakonyi Lajos ny. ezredes előadása.

7.50: Galánfy-Hoór Tempis Erzsébet énekel, zongorakísérettel.

1. a) Hubay: A cremonai hegedűs, ária; b) Szabados Béla: Ária a „Fanny” c. daljátékból; 2. a) Hubay: Könnyek (Végyváry szövé.); b) Igyártó Zoltán: Laurához (Csokonai verse); c) Lányi Viktor: Rózsím sírja felett (Csokonai verse); d) Dienzl: Két nipp; e) Tarnay: Idők fordulásában való bizakodó ének (Gyula diák verse); 3. Kodály: Búsan esőróg a lomb (Kőlesey verse); b) Kodály: Fáj a szívem; c) Dohnányi felolgo.: Az én ókróm a Virág.

8.20: A bécsi keringő története.

(II. rész: Lanner József és id. Strauss János.) Irta Koch Lajos dr. (Felolvasás.) Közreműködik a Budapesti Hangverseny Zenekar, vez. Fridl Frigyes.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: Magyar Női Vonósnegyes.

Tagjai: Kálmán Mária (I. hegedű), Nagy Ilona (II. hegedű), Szerémi Magda (mélyhegedű), Ulbrich Hermin (gordonka). 1. Bartók: Vonósnegyes; 2. Liszt: Angelus.

10.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.00: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. Cselényi József énekel. Dalok. Népdalok: Kalapom szememre vágom; Juhász vót az apám; Pántlikás kalapom; Vékony deszka-kerítés; Dóczy József: Százforintos bankó; Haragszik az édesanyám (népdal); Szávozod Richárd: Biborban ég Bakonyerdő; Balázs Árpád: Gyere hazra kincsem; Farkas Imre: Ésik eső hegyen-völgyön; Murgács Kálmán: Az asszony ha veszekszik (Cselényi szöv.).

11.45: Füsi József dr olasznyelvű előadása: La tradizione letteraria dell'Ungheria Settentrionale. (Észak-Magyarország irodalmi emlékei.)

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.30—6.55: Német nyelvoktatás. (Szentgyörgyi Ede dr.)

7.30—7.45: Suki Tóni cigányzenekara.

8.00: Hírek.

8.20: A divat közgazdasági jelentősége. Takaróné Gáll Beatrix előadása.

8.50—9.55: Tánclemezek.

KASSA (259.1 m.)

11.10: Az ifjúságnak. „Nagy emberek fiatal-kora”. Sziklay Ferenc dr előadása.

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 12—1.20 majd 1.30—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Hemerka Ulrich orgonál. Közvetítés a Szent Erzsébet székesegyházból. 1. Dubois Th.: Fantázia; 2. Reichenberger J.: Preludium; 3. Beobide: José Maria: Andante; 4. Vretblad Patrik: Nagypénteken; 5. Boellmann L.: Prelude.

3.50: Hírek.
4.00: „A kárpátorosz dal”. Sockov András énekel, zongorán kíséri Józsa Gizella. Az összekötő szöveget Mankovich Mária mondja. („Karpatorusskaja peanja”. Pojot Amdrej Sockov, na rojale ihrajat Józsa Gizella. Diktor Marija Mankovich).

4.40: A Kassai Rádió műsorának ismertetése. 4.45—6.00: Azonos Budapest I. műsorával.

6.00: „Kassa élete egy régi rendőri krónikában.” Péterffy József dr előadása.

6.30—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLAMÚ MŰSOR

Február 13—14-én, hétfőről keddre virradó éjjel a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertzuson, 32.88 méteren
Éjjel 1—2 óráig.

RÁDIÓ INDIÁBAN

Kétséssel ezelőtt még senki se hitte volna, hogy a maharadszák és a pazardiszú Buddhateplomok mesebirodalmát egykor éppen úgy elelik majd a rádióállomások, mint akármelyik európai országot. Most azonban egyik állomás épül a másik után és az angol hatóságok mindent elkövetnek, hogy az indiai nép körében megkedveltesék és elterjesszék a rádiót. Gyarmati érdekek is fűződnek hozzá, hogy rádióhullámok révén állandó érintkezést tarthassanak fenn a lakosság minden rétegével. Hanem az indiai rádiószolgálatnak van egy veszedelmes és kárlehetetlen ellensége: a forróvívi időjárás. Ez olyan nehézségeket gördít a rádióvétel elé, aminőket Európában el sem képzelhetünk. Sokhelyütt középhullámokon ügyszólván lehetetlen bármit is hallani. Éppen ezért a most épülőfélben lévő indiai állomáshálózat nemcsak közép-, hanem — és elsősorban — rövidhullámokon dolgozik majd, mert kisebb hullámhosszakon, mint ismeretes, gyengébb a légköri zavarok hatása. A már meglevő delhii, bombayi, kalkuttai és peshawari középhullámú hírszórókon kívül még öt kisteljesítményű középhullámú adót építenek Lahoreban, Lucknowban, Trichinopolyban, Dacca-ban és Madrasban. Ezek főként a városok és környékük lakosságát fogják ellátni műsorral; mindent összevéve, egész India területének legfeljebb, ha 2%-át. A többi 98% műsorellátása a rövidhullámú adók feladata lesz, melyekből egyelőre öt épül. Egy-egy tíz kilowattos állomást kap Bombay, Kalkutta és Madras; egy tíz- meg egy öt kilowattos Delhi. Ezek az állomások nappal a 30 és 49 méteres, éjszaka pedig a 60 és 90 méteres sávokon fognak dolgozni. A lakosság körében máris nagy érdeklődés mutatkozik az európai ember legújabb varázslata iránt. Az indiai rádió hiva-

talnokai faluról-falura járnak és sokhelyütt központi vevőállomást rendeznek be, ahol azután az egész falu összegyűlekezik, zenét, éneket, híreket hallgatni. A szöveget részt rendszerint a benszülöttek nyelvén adják le, ami szintén nem kis gond, mert Indiában rengeteg nyelvjárást beszélnek. A hinduk érdeklődése oly nagy, hogy szinte elhalmozzák rádióvétel-kereséssel az angol tisztviselőket. Ugy látszik azonban, a magyarzatok nem elégitik ki teljesen kíváncsiságukat. A tisztviselők ugyanis többhelyütt tapasztalták, hogy a gépek rövid idő múltán elromlottak; máskor meg egyik napról a másikra szórén-szállán eltűnt az egész berendezés. Mikor aztán utánajártak a dolognak, kitudt, hogy valamelyik kíváncsi hindu, egy óvatlan pillanathban nekiesett a gépnek és össze-vissza csavargatta, hogy rájöjjön működésének nyitjára, úgyhogy az érzékeny szerkezet tönkrement. Vagy pedig egyszerűen ellopta és hazavitte, hogy szétszedhesse és úgy próbálja megfejteni a varázslat titkát. Ezért azután újabban csak fémdobozba zárt vevőgépeket szerelnek fel a falvakban, melyek belsejét lakat zárja el motoszkaló kezek elől. A kezelőgombok kívülről hozzáférhetetlenek. Minden géphez óraszerkezet tartozik, mely a készüléket kellő időben magától be- és kikapcsolja. A szolgálattevő tisztviselő egyszersmindenkorra behangolja a gépet a helyi állomásra, beállítja az óraművet és rákattanlja a dobozra a lakatot. A hallgatónak csak oda kell gyűlekezniük abban az időben, amikor a műsor szerint, a „Falu óráját” adják és várniok, míg a varázsszekerény magától megszólal. Az angol tisztviselők három-hetenként keresik fel a vevőállomást, hogy friss telepekkel cseréljék ki a régieket és újra felhúzzák a kapcsolóórát.

Antonio Widmar

6.00

(Veres felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna, Hírek, Hanglemezek.

1. Ruzinkó Nándor: Vitéz Bartóffy-induló (Mária Terézia 1. honvédegyesred zenekara, vez. Figedy Sándor); 2. Krier: Éjfélű keringő (bécsi Boheme-zenekar); 3. Sousa: Kapitány-induló (Woitschach fúvószenekara); 4. Pörschmann: Hókusz-pókusz, polka (Alex Joe és Hans Jungherr harmonika- és füttykettőse); 5. Lehár: Lyuk, lyuk, induló (Hunyadi János 9. honvédegyesred zenekara, vez. Fricsay Ferenc).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: A csillagok és az emberi sors.

Irta Szirmay-Kolos Margit. (Felolvasás.)

10.45: Hírek a tavaszi divatról. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Országos Postászenekar.

Vezényel Eördögh János. 1. Adam: A nürnbergi baba, nyitány; 2. Leoncavallo: Bajazók, ábránd; 3. Buday Dénes: Csodatűkör, részletek; 4. Zakál Dénes: Angol keringő; 5. Farkas Ferenc: Menekülés a milliók elől, filmzene; 6. Losonczy Dezső: Leánykerő falun; 7. Ujvári: A levegő hősei, induló.

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.

1.30: Veress Károly cigányzenekara.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak.

4.10: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása.)

44

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: A műkorszolyás újabb fejlődése. Nemes István dr. előadása.

5.30: Horányi Karola énekel, zongorakísérettel.

1. Martini: Szerelmi bú; 2. Franz: Ősszel; 3. Liszt: Ha én dús király volnék; 4. Strauss Richárd: Titkos felhívás; 5. Kodály: a) Nausika; b) Hegyek alatt; 6. Tarnay Alajos: Mécses; 7. Rubányi Vilmos: a) Nézni mindég (József Ferenc főherceg verse); b) Holt rózsá; 8. Ráday László: Bazsarózsa.

6.00: Népi színház Olaszországban. Antonio Widmar előadása.

6.30: Magyar est.

Közreműködik Ihar Ferenc (tárogató), Sztára Sándor (harmónium) és Rohmann Henrik (hárfa). A műveket különleges hangszerhármasra feldolgozta Sztára Sándor. 1. Bihari: Prímiciális magyar; 2. Népdalok: a) Arra járunk, arra; b) Jaj de búsan harangoznak Tarjánba; c) Felvidéki nótá Vas-Csutóra Bernátról; 3. Népdalok: a) Hej, páva; b) Elindultam szép hazámbul; c) A kertmegi kert alatt; 4. Népdalok: a) Ide látszik a temető széle; b) Búsan bűgő gerlicének; c) Nem messze van ide.

7.00: E. Kovács Gyula emlékezete.

Irta Ditrői Mór. (Felolvasás.) Kovács Gyula dalait éneklő Varga Imre, zongorakísérettel. Verseit elmondja Kovács Ernő.

7.40: Tánclemezek.

8.30: Rádió a rádióról. (Felolvasás.)

8.40: Fátyolth Jancsi cigányzenekara muzsikál.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: A rádió szalonzenekara.

1. Zádor Jenő: Karnevál, szvit; 2. Dohnányi: Pierette fátyola, nászkerülő; 3. Poldini-Rajter: Cigánytörténet; 4. Vladigerov: Román; 5. Gebhardt: Jelmézbál, keringő.

10.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.00: Operaházi zenekar.

Vezényel Rajter Lajos. 1. Schumann: Manfred, nyitány; 2. Rito Selvaggi: Scarlatti-szvit; 3. Beethoven: IV. szimfónia, B-dur.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.30: Francia nyelvoktatás. (Garzó Miklós dr.)

7.00: A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági főlőrája.

7.30: Hawaii.

Geréb László dr. előadása.

8-8.15: Hírek.

Délibál

8.35—9.35: Operarészletek (hanglemezről).

1. Donizetti: Szerelmi bájjátal, ária (Caruso);
2. Berlioz: Faust elkarhozása, drámai legenda, románc (Yvonne Gall);
3. Bizet: Carmen — torreadordal (Hans Reinmar);
4. Verdi: Trubadur — Miserere (Rosa Ponselle és Martinelli);
5. Wagner: Walkür-részlet (Lawrence Tibbett);
6. Saint-Saens: Sámson és Della, ária (Anday Piroška);
7. Puccini: Bohémélet, ária (Jussí Björling);
8. Strauss RICHÁRD: Rózsalovag — a II. felv. zárójelenete (Alexander Kipnis, Else Ruzicska és a berlini állami opera zenekara, vez. Orthmann).

KASSA (259.1 m.)

11.10: „Téli gyümölcsök.“ Halmy Károlyné csevegése.

11.20: Hanglemezek. Magyar tánclemezek. 1. Sándor Jenő dr (szöveg: Török): Mikor a katonabanda szól. Indulófox (Fekete Pál); 2. Szabó Kálmán: Ha egyszer majd, lassúfox (Weigand Tibor); 3. de Fries (szöveg: Szécseán — Eri-Halász): Ne sajnálj te engem... angol keringő (Angyal-Nagy Gyula); 4. Eismann Mihály—Harmath—Barabás: Köszönöm... tangó (Weigand Tibor); 5. Szabó Kálmán: Éjjel-nappal... foxtrott (Székács Elemér).

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

12—1.20: majd 1.30—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: A kassai Szent Antal árvaház gyermekkarának műsora. 1. Kis madárka kűnn a zöld ligetben. Dal. Előadja a gyermekkar; 2. Mese a jávorfáról. Hangjáték énekszámokkal. Tompa Mihály meséjéből átdolgozta és rendezi Bárdossy Eugénia. Előadják a szent Antal árvák; 3. Ott, hol a... Dal. Előadja a gyermekkar.

3.50: Hírek.

4.00: Kassai vonósnégyes. Tagjai: Loósz József (I. hegedű), Buchner Sándor (2. hegedű), Barcs Vilmos (mélyhegedű), Horváth György (gordonka). Rubinstein: Vonósnégyes op. 17. No. 2.

4.40: A Kassai Rádió műsorának ismertetése.

4.45—5.30: Azonos Budapest I. műsorával.

5.30: „A kassai magyar színház.“ Emlékest. Rendező Darkó István. 1. „A kassai szín-

játság multja.“ Münster Irma előadása; 2. „Három botsai pusztabeli juhászoknak együtt való beszélgetések.“ Iskoladráma. Előadják a kassai magyar gimnázium diákjai; 3. „Déryné álma.“ Hangkép. Várady Antal prólogusából átdolgozta Münster Irma. Személyek: Déryné — S. Jánossy Terka; Egressy — Marossy Lajos; 4. Dalok Kassán előadott régi színművekből. Eneklí Fischer Károly, cimbalmon kíséri Szilárdi László; 5. A mai kassai magyar Nemzeti Színházról beszél Kassai Zoltán.

6.30—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMŰ MŰSOR

Február 14—15-én, keddről szerdára virradó éjjel, a HAT4 hívójeles adóállomáson, 9,125 kilocikluson, 32,88 méteren

Éjjel 1—2 óráig.

A közvetítőállomások (Nyiregyháza 267.4 m, Magyaróvár 227.1 m, Miskolc 219.6 m, Pécs 203.8 m) e heti műs

VASÁRNAP, FEBRUÁR 12.

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

HÉTFŐ FEBRUÁR 13:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

KEDD, FEBRUÁR 14:

Reggel 6.45-től délután 7.00 azonos Budapest I. műsorával.

7.00—7.25-ig azonos Budapest II. műsorával. Utána azonos Budapest I. műsorával.

SZERDA, FEBRUÁR 15:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 16:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

PÉNTEK, FEBRUÁR 17:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

SZOMBAT, FEBRUÁR 18:

Reggel 6.45-től délután 6.10 azonos Budapest I. műsorával.

6.10—6.35 óráig azonos Budapest II. műsorával. Utána azonos Budapest I. műsorával.

A VILLANYEKE FELSZÁNTJA A TENGER FENEKÉT

Nem azért, hogy magokat ültessen el benne a gazda, nem! Annnyira még nem jutott a tudomány, hogy a tenger alatt rendezzen be szántóföldeket. De a tengerfenék sem érintetlen terület többé: keresztül-kasul hálózzák a távirók és a telefonkábelek. A rádió hatalmas térhódítása sem tudta eddig a tengeri kábelvonalak jelentőségét lejártni. Anglia körül például a kábelek egész hálózata fekszik a tengerfenéken s köti össze az országot a környező szigetekkel. Az utóbbi időkben azonban többször is előfordult, hogy a halászhajók vontatóhálói és horgonyai sérülést ejtettek a kábeleken s ezzel keletlenül üzemzavarokat okoztak, melyeket csak hosszas keresés és költséges javítómunka árán lehetett rendbehozni. Elhatározták ezért,

hogy az angol és ír partok mentén, 300 tengeri mérföld (556 km) hosszúságban, a tenger fenekébe mélyesztik a kábeleket, hogy így megóvják a sérüléstől. Most készült el, négy esztendő kísérletezés után, egy erre a célra alkalmas árokjavítószerszám, a tengeralatti eke. Hajó vontatja maga után, hosszú köteleken, óránként 2—6 kilométeres sebességgel, miközben a készülék a tenger fenekén árkot ás és beléje temeti a kábelt. Villanyeknek azért hívják, mert tele van bonyolult és finom villamos műszerekkel, melyek segítségével munkája a vontatóhajó fedélzetéről pontosan ellenőrizhető. A villanyeke 825 méteres mélységig dolgozik. Eddig két fontos kábelvonalat szántott be a tenger fenekébe. Legközelebb hat más vonal betemetésére kerül sor...

Vas István

Bp. II. 7.30 (Magy. fotostudio felv.)

BUDAPEST I.

- 6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.**
1. Seregi Artur: Katicabogárka, induló (József nádor 2. honvédegylete zenekara, vez. a szerző); 2. Kramer: Arriba Espana, spanyol keringő (Kramer és szőlőstái); 3. Fetras: Hindenburg-induló (Woitschach fúvoszenekara); 4. Dreyer: Kínai tündérmesék (Marek Weber zenekara); 5. Neuhardt: Egri induló (Hunyadi János 9. honvédegylete zenekara, vez. Fricsay Ferenc).
- Utána: Étrend, közlemények.
- 10.00: Hírek.**
- 10.15: Gyermekdél előtt: Régi magyar táncok.**
- 10.45: A fehér asszony városa.**
Irtó: Aksonyi Pál. (Felolvasás.)
- 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.**
- 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.**
- 12.10: Kéthelyiné Wakots Margit énekel, zongorakísérettel.**
1. a) Respighi: Ballata; b) Juon: Ifjúság; c) Grecsaninov: Bölcsődál; d) Korngold: A holt város, Marietta dala; 2. a) Hodula: Te vagy a hajnal; b) Schack Manka: Ringató (Jékey szöve.); c) Lavotta: Mezei bokréta; d) Noseda: Mily gyönyör; 3. a) Balázs Árpád: Csak azért szeretnék (Jánossy szöve.); b) Ákom Lajos: Virágozik a förtös akác (Pápai-Molnár szöve.); b) Thegze-Gerber Miklós: A cseresznye (Várady szöve.).
- 12.45: Hírek.**
- 1.00: Hanglemezek.**
1. Orff: A lányok bevonulása és tánc a berlini XI. olimpiász ünnepi játékból (müncheni Günther-Schule ifjúsági zenekara, vez. Keetman); 2. Lehár: Mosoly ország, ária (Georges Thill); 3. Ketelbey: The phantom melody (hegedű: Albert Sandler); 4. Yvain: La dame en decolleté, operettdal (Tino Rossi); 5. Elgar: Mór szerenád (New Light Symphony Orchestra, vez. Muray); 6. Beethoven: Egmont, nyitány (berlini állami opera zenekara, vez. Blech); 7. Bellini: Norma,

ária (Ezio Pinza); 8. Ponchielli: Gioconda, kettős (Minghini-Catteano és Lionel Cecil); 9. Schumann: Gyermekjelenetek (zongora: Yves Nat); 10. Verdi: Álarcosbál, ária (Irene Minghini-Cattane); 11. Bizet: Agnus Dei (Caruso); 12. Mendelssohn: A fonó (Lamoireux zenekar, vez. Albert Wolff); 13. Gounod: Faust, ária (Elisabeth Rethberg); 14. Musszorgszkij: Boris Godunov halála (Saljapin); 15. Wagner: Istenek alkonya, részlet a III. felvonásból (De Garmo, Kindermann, Marker); 16. Cserepnin: Óda (gordonka: Gaspar Casado); 17. Massenet: Manon, kettős az I. felvonásból (McCormick és Georges Thill).

Közben kb.

- 1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.**
- 2.35: Hírek.**
- 2.50: A rádió műsorának ismertetése.**
- 3.00: Ártolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.**
- 4.15: A rádió diáktérlőrája.**
„A 18 éves Arany János.” Kiss Tamás előadása.
- 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.**
- 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.**
- 5.10: Barabás Lidia hegedűl, zongorakísérettel.**
1. Gluck: Melódia; 2. Tor Aulin: Impromptu; 3. Wieniawski: Scherzo-Tarantella; 4. Hubay: Zefir; 5. Liszt—Hubay: Magyar rapszódia.
- 5.45: Zomborvidéki lakodalmos énekek.**
Manga János előadása (hanglemezekkel).
- 6.30: Gino Gorini zongorázik az olasz-magyar művészcsere keretében.**
- 7.00: A rádió külügyi negyedórája.**
- 7.15: Kóczé Antal cigányzenekara.**
- 8.10: A magyar vers története.**
(II. Gyöngyösitől Csokonaiig). Összeállította Illyés Gyula. A verseket elmondja Fáy Béla.
- 8.40: Az Operaházi Zenekar lengyel hangversenye.**
Vezényel Mieczislaw Mierzejewsky. 1. Karol Kurpinski: a „Jadwiga” opera nyitánya; 2. Zygmunt Moszkowski: Step, szimfónikus költemény; 3. Lodumir Rózycki: Mona Liza; 4. Antoni Salowski: Nyitány; 5. Roman Palester: A föld éneke, balettszvit.
- 9.40: Hírek, időjárásjelentés.**
- 10.00: Szabó Kálmán jazzhármasa játszik,**
Kálmár Pál énekel.
- 10.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.**
- 11.00: A rádió szalózenekara.**
1. Rózsavölgyi Márk: Üdvözlő Liszt Ferenc-hez (hangszerelte Siklós Albert); 2. Szücs János: Mosoly keringő; 3. Sinding: Tavasz zsongás; 4. Niemann: Modern táncszvit; 5. Robrecht: Bécsi operettrévű; 5. Kálmán Imre: Részletek a „Marica grófnő” című operettből.
- 12.05: Hírek.**

BUDAPEST II.

- 6.30—6.55: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura).
- 7.30: Nyugat bölcsessége Keleten. (Goethe: „West-östlicher Divan“-ja). Vas István előadása. Elmondja Kovrig Emil.
- 8.00: Hírek.
- 8.20—9.35: Hanglemezek. I. rész: Egyveleg. 1. Grothe—Kirschstein: Orosz egyveleg (berlini filharmonikusok, vez. Mackeben); 2. Nápolyi éjszakák (New Light Opera Company, szóló ének és kórus); 3. Tavasz közelg, egyveleg (Emmy Bettendorf, kórus, orgona és zenekar); 4. „Britain's heritage“, angol népdalegyveleg (ének: Peter Dawson); 5. Flessburg—Geisler: Keringő-egyveleg (Gretl Slezak és Alexander Flessburg, éneknégyes és zenekar, vez. Hans Bund); 6. Amíról beszélnek, vig induló-egyveleg (Dajos Béla zenekara); II. rész: Lucienne Boyer és Tino Rossi lemez. 7. Deletre: Départ, dal (Boyer); 8. Scotto: Chanson pour ma brune (Rossi); 9. Simonnot: Traversée (Boyer); 10. Reisfeld-Marbot: Dans le jardin de mes rêves, dal (Rossi); 11. Tranchant: Moi j' crache dans l'eau, dal (Boyer); III. rész: Részletek amerikai operettekből: 12. Hedley—Rodgers—Strachey: Lady Luck, egyveleg (Light Opera Comp.); 13. Friml: Csavargó Király, egyveleg (Light Operg Comp.) 14. Herbert: Babák játékoszámban, közzene (Viktor Concert zenekar, vez. Shilkret); 15. Herbert: Sweethearts, egyveleg (szimfónikus zenekar, vez. Shilkret); 16. Sylva—Brown—Henderson: Follow thru medley, egyveleg (Al Goodman zenekara).

KASSA (259.1 m.)

- 10.15—10.45: Azonos Budapest I. műsorával.
- 10.50: Hanglemezek. I. rész.: Magyar népdalok. 1. a) Feketeszáru cseresznye; b) Sűrű csillag ritkán ragyog (Cselényi József); 2. Egressy

Béni: Ereszkedik le a felhő (Nagy Izabella); 3. a) Szép a rozmaringszál; b) Megérett a paprikamegy (Hámory Imre); 4. a) Rózsbokorban jöttem a világra; b) De szeretnék rámás csizmát viselni (Nagy Izabella és Cselényi József); 5. a) Meghalt a nagyapám; b) A rátóti legények (Kubányi György); 6. a) Házunk előtt mennek el a huszárok; b) Esik eső... c) Réten, réten (Cselényi József). — II. rész. Kun Richárd: Vitéz élet, induló-egyveleg (m. kir. 2. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artur).

Közben

- 11.10: Szlováknyelvű ifjúsági előadás. „Tanuljunk idegen nyelveket.“ Dr. Vajlok Sándor előadása. (Prednáška pre mládež. Dr. Alexander Vajlok: Ume sa cudzim rečiam.)
- 11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 12.—1.20, majd 1.30—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.
- 3.25—4.40: A 21. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye, vezényel Pongrácz Géza. 1. Bachó: Első honvéd induló; 2. Bellini: Norma, nyitány; 3. Fucik: Álomideál, keringő; 4. Franz: Szivecském, gavott; 5. Vollstedt: Néger lakodalom, jellemdarab; 6. Borsai: Kuruc tanyán, egyveleg; 7. Donizetti: Éljen a magyar, induló.
- Közben
- 3.50: Hírek.
- 4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.
- 4.45—5.10: Azonos Budapest I. műsorával.
- 5.10: Szlovák felóra. Elektromos hangszerek. Buchner Sándor dr előadása zenei ékesítéssel. (Slovenska polhodinka. Dr Alexander Buchner: Elektrické hudobne nástroje. Prednáška s hudobnou ilustráciou.)
- 5.45—12.15: Azonos Budapest I. műsorával

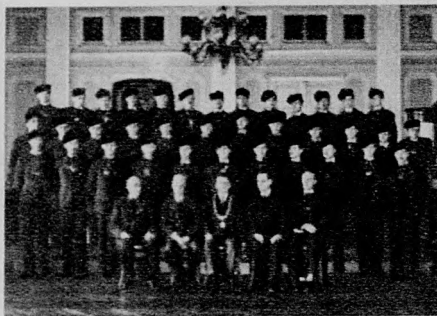
RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

Február 15—16-án, szerdáról esütörtökre villradó éjjel, a HAT 4 hívójelű adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Éjjel 1—2 óráig.

TÁVIRATÓZÁS — VILLANYORGONÁVAL

A gyakorlati életben nagyon sokszor előfordul, hogy egyik találmány váratlanul egy másiknak ötletét pattantja ki a gondolkodó mérnöki elméből. Ilyen a Hammond-féle villamos orgonának az esete is, melyet néhány esztendeje találtak fel Amerikában. Ez a szerkezet sipok helyett villamos úton keltett rezgésekkel idézi elő a hangokat. Minden egyes billentyű lenyomására más-más rezgésszámú áramok indulnak meg; ezeket rádiócsövekkel felerősítik s hangszóróba vezetik, mire megszólal a megfelelő magasságú hang. Ismeretes, hogy az orgona hatalmas méretű hangszóró; de ez a villamos orgona nem foglal el több helyet egy nagy zongoránál. Az alapelv egyébként nem új; Európában is készítették már hasonló szerekezeteket. De ez a készülék mégis kivételes helyet foglal el a többi hasonló között, mert egy újfajta táviró-rendszer alapjává vált. Egy ízben távirómérnökök is résztvettek a villanyorgona hangversenyén. Tetszett nekik a szép muzsika, de a mérnök olyan fából van faragva, hogy még elvont műélvezet közben is egyre számokon, gépeken, gyakorlati megoldásokon töri fejét. — Érdekes — mondo-

gatták — minden billentyűnyomásra más-más rezgésszám... Vajjon nem lehetne-e ezeket a különböző rezgésszámú áramokat, hangszóró helyett távirórótokba vezetni és táviratokat közvetíteni rajtuk? Ha a rezgésszámok közötti különbség elég nagy, az áramok nem zavarhatják egymást s így egyetlen huzalban, pusztán billentyűnyomogatásra, egész sereg táviratot küldhetnének egyszerre! A gondolatot csakhamar megvalósítás követte. Az egyik táviróhivatásban kísérletképpen felállítottak egy Hammond-orgonát s billentyűinek lenyomásával változó rezgésszámú áramokat bocsátottak a táviróhuzalokba. Ezt az „orgonajátékot” persze nem hallotta senki, de a távoli vevőállomáson egész sereg táviratot fogtak fel egyszerre. Az orgona billentyűzete révén ilyképp nem kevesebb, mint 96 táviratszöveget lehetett egyetlen áramkörön keresztül ugyanabba az irányba küldeni. Az újfajta „orgona-táviró” annyira bevált, hogy azonnal bevezették New-York és Chicago, Washington, Atlanta és Buffalo városok között s a postai hatóságok rövidesen az egész ország távirószolgálatában meg akarják honosítani.

Szegedi Egyetemi Énekkar

8.30

(Verebélyi foto)

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.

1. Fricsay Richárd: A Mária Terézia 1. honvédgyalozezred zenekara, vez. a szerző; 2. Blon: Baba-menüett (Pátria-zenekar); 3. Chmielewicz: Lengyel induló (lengyel 85. gyalozezred zenekara, vez. Chmielewicz); 4. Gungl: Die Hydropaten, keringő (Columbia koncertzenekar); 5. Kraul Antal: Súlyommadár, induló (Mária Terézia 1. honvédgyalozezred zenekara, vez. Fígedy Sándor).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: Látogatás Vilma királynő otthonában. Irta Hunyadi Béláné. (Felolvasás.)

10.45: Kecskeméti regék.

Irta V. Sipos Ida. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Rácz-Tarlósi Pál cigányzenekara.

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.

1.30: A rádió szalózenekara.

1. Strauss Oszkár: Varázskeringő, nyitány; 2. Lavotta Rezső: Mazurka; 3. Stolz: Búcsú a szerelemről, dal; 4. Stephanides Károly: Rokokó-idill; 5. Gebhardt: Exotikus bölcsődal; 6. Zakál Dénes: Budapest, slowfox; 7. Ponchielli: Gioconda, órák tánca; 8. Székely-Bertha: Magyar rapszódia.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Ártyamhírek, piaci árak élelmiszer-árak.

4.15: A háztartásról.

(Vizváry Mariska előadása.)

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Gazdálkodás 15 hold földön.

Vitéz Török Imre polgári iskolai tanárképző főiskolai tanár előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.)

5.40: Gyurkovics Mária.

az Operaház tagja énekel, zongorakisérettel. 1. Veracini: Pastoral; 2. Thomas: Hamlet — Ophélie áriája; 3. Arditi: Parla, keringő; 4. Offenbach: Ósz; 5. Lavotta: Rég volt.

6.15: Spanyolországi úti emlékek.

Bilkey Ferenc előadása.

6.45: Farkas Sándor cigányzenekara.

7.30: Három egyfelvonásos.

Rendező Gyarmathy Sándor. 1. A „Különös postai küldemény.” Vidám hangjáték egy felvonásban. Irta Büky György. Személyek: Ilonka — Révész Zsuzsi; Balázs Andor — Jávor Pál; A néni — Ligeti Juliska; Sergő — Rózsahegy Kálmán; 2. „Nyári zápor.” Hangjáték 1 felvonásban. Irta Keresztessy Mária. Személyek: Huszárné — Ligeti Juliska; Erzsébet — Révész Zsuzsi; Feri — Jávor Pál; Mari néni — Gazdy Aranka; 3. „Mályvácska.” Hangjáték. Irta Hallosy Márta. Személyek: Katalin — Tóth Bőske; Sárray Pista — Jávor Pál; Mályvácska — Révész Zsuzsi; Józsi bácsi — Rózsahegy Kálmán; Bemondó — Natter Gitta.

Utána kb.

8.30: A Szegedi Egyetemi Énekkar hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytérméből.

(I. rész.) Vezényel Kertész Lajos. 1. Demény Dezső feldolgozása: a) Boldogasszony anyánk; b) Egi szűz virág; 2. Bárdos Lajos: Ó fogyhatatlan...; 3. Deák-Bárdos György: Betlehemi köszöntő; 4. Harmath Artúr: Mennysors királynője; 5. Kern-Molnár gyűjtéséből: a) Szól a kakas már; b) Virágének; 6. Liszt: Borsdal; 7. Rákóczi induló Berlioz feldolgozásában (énekkarra alkalmazta Király Péter).

9.05: A Mária Terézia 1. honvéd gyalozezred zenekara.

Vezényel Fígedy Sándor. 1. Becce: Kis nyitány; 2. Sibelius: Valse triste; 3. Csajkovszkij: Mazepa; 4. Weber: Concertino (a klarinetszóló játssza Arató Géza); 5. Saint-Saens: Sámson és Delila — Bacchanália.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: Közvetítés a műkorcsolyázó világbajnokság megnyitásáról.

Puhár István előadása (hangfelvételtől).

10.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.00: Hanglemezek.

I. rész: Eddy Nelson és Jeanette McDonald lemezei. 1. Herbert-Young: Tramp, tramp, ária a Naughty Marietta-ből (Eddy Nelson); 2. Herbert-Young: Ah, S sweet mystery of life, kettős; 3. Kahn-Romberg: Senorita,

filmdal (Eddy Nelson); 4. Lehar: Vig özvegy, dalkeringő (McDonald); 5. Kahn—Romberg: Who are wi to say, filmdal (Eddy Nelson); 6. Friml: Indián szerelmi dal, kettős a Rose Marieből; 7. Kahn—Romberg: Soldiers of fortune, filmdal (Eddy Nelson). II. rész: Szórakoztató hanglemezek: 1. Jessel: Ólomkatonák díszszemléje (Fesca-zenekar); 2. Régi bécsi dalegyveleg (Lanner-négyes); 3. Kramer: Polka-harmonikaszólo (Kramer és szolistái); 4. Silcher: Die Loreley, dal (Herbert Ernst Groh); 5. Denza: Funiculi-funicula, nápolyi dal (Giuseppe Moretti); 6. Buccalossi: A szécske tánca (Palladium-zenekar, vez. Crean); 7. Ford—Haenschen: Tréfacsinálók farsangja (Merry-makers-együttes); 8. Sievier—Wark: Tulipánvirágzás, egyveleg (Mayfair-zenekar).

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

5.10—5.35: Balázs Gyula dr magyar nótákat zongorázik.

5.40—6.00: Litvánjáról. Pesthy Müller József litván főkonzul előadása Litvánia felszabadulásának nemzeti ünnepe alkalmából.

6.45: Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson).

7.15: Táncklemezek.

8.00: Hírek, ügetőversenyeredmények.

8.20—9.00: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Fígedy Sándor. 1. Fígedy Sándor; 2. Klapka-nyitány; 2. Michiels: Álom-keringő; 3. Pares: Balett-ábránd; 4. Wagner: Rienzi, nari induló.

9.20—10.10: A Szegedi Egyetemi Énekkar hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytereméből.

Vezényel Kertész Lajos (II. rész).. 1. báró Bánffy György: Kék nefelejts; 2. Egressy:

A virágnak megtiltani (Fígedy feldolg.); 3. Laurisín Miklós: a) Ihajja; b) Látod-e babám; 3. Halmos László: Magyar parasztdalok; 4. Kodály: a) Kit kéne elvenni.

KASSA (259.1 m.)

11.10: Kassa iskolái. Keresztessy Ferenc előadása.

11.25: Hanglemezek. Lehar Ferenc: Egyveleg (Utrafón szimfonikus zenekar).

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 12—1.20, majd 1.30—3.25: Azonos Budapest

1. műsorával.

3.25—4.20: Illés Béla cigányzenekara muzsikál, Böszörményi János tárogatózik.

Közben

3.50: Hírek.

4.20: Hanglemezek. Chopin-keringők, zongorán előadja Robert Lortat. 1. Esz-dúr keringő, op. 18; 2. A-moll keringő, op. 34. No. 2; 3. Asz-dúr keringő, op. 34. No. 1; 4. Cisz-moll, op. 64. No. 2; 5. Asz-dúr keringő, op. 42.

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—6.15: Azonos Budapest I. műsorával.

6.15: Régi felvidéki költők: Gvadányi József. Semetkay József bevezetőjét és a költeményeket elmondja Thuróczy Gyula.

6.50: „Gyermekfarsang.” Közreműködik a kassai magyar leánygimnázium énekara, vezényel Guzmán Teréz. 1. Dalok. a) Kerényi György: Jerünk, menjünk vendégségbe (háromszótamú kánon); b) Egy nagyorrú bóha (népdal); c) Kerényi György: Tücsöklakodalm; d) Farkas Ferenc: Hej, Vargáné káposztát főz; e) Rántott béka (népdal); f) Kodály: Cu, föl, lovam; 2. Farsangi népszokások; 3. Dalok: a) Hajdutánc (népdal); b) Nádasdy Károly: Hipp-hopp, farsang.

7.30—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLAMÚ MŰSOR

Február 16—17-én, csütörtökről péntekre virradó éjjel, a HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

A FINN RÁDIÓ KÉSZÜL AZ OLIMPIÁSZRA

Az illetékes finn állami szervek már teljes erővel dolgoznak, hogy a finn rádiót alkalmassá tegyék a jövő esztendőben sorkakerülő helsinki olimpiász közvetítésére. A legutolsó, berlini olimpiai játékok alkalmával láthattuk, hogy ily nagyszabású esemény kifogástalan rádióközvetítése éppenséggel nem könnyű feladat és sok ezernyi részletkérdés megoldását követeli. Ehhez mérten külön hivatalos bizottságot alakítottak, melynek feladata szervezni és vezetni a szükséges előkészítő munkálatokat. Ebben az „Olimpiai Rádióiroda”-ban ezidőszent ötven dolgoznak. Az iroda kevéssel ezelőtt 28 országnak küldött a közvetítésre vonatkozólag kérdőíveket, hogy megállapíthassák, hány állam és milyen méretekben kíván majd a nemzetközi olimpiai rádió-hírszolgálatba bekapcsolódni. Nagy gondot okoz a bizottságnak az alkalmas beszélők hiánya; már pedig tudvalevőleg elsősorban a bemondó képességein múlik a helyszíni közvetítés sikere. Ezért különleges beszélő iskolát szerveztek, mely egyenesen olimpiai közvetítések eleven, érdek-

eszítő rögtönzésére képezi ki hallgatóit. Egyéb szervezési és előkészítési kérdések tekintetében felhasználják az 1936-i berlini olimpiász bő tapasztalatait. Hasonló nagyvonalúsággal folynak a technikai előkészületek. Finnország is berendezte magának egy „világadót”, mely az egész földkerekség részére közvetíti majd az olimpiai versenyeket. Az állomás Björneborg mellett épül, 50 KW. energiával s a versenyek után Finnország rövidhullamú nemzeti adóállomásaként fog működni. A versenyjátékok színhelyén 52 beszélőfülkét és mikrofon érintkezőt szerelnek fel a külföldi rádió beszélők részére. Ezenkívül *Grahara Fyr*-ben, ahol majd a vitorlásversenyeket rendezik, teljes hangfelvevő szerkezet felállítására kerül sor. Már most megkezdik a különböző kábelvonalak fektetését és a helyszíni tudósítók munkáját megkönnyítő, mikrofonnal és erősítővel felszerelt rádió gépkocsik beszerzését, hogy kellő időre minden készen álljon és a finn rádió teljes műszaki felkészültséggel fogadhassa a nagy sporteseményt.

Délihál

Walter Röszl
(Vajda M. Pál felv.)

7.30

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.

1. Sándor Jenő: Horthy Miklós katonája, induló (folyamórség zenekara, vez. ifj. Fricsay Richárd); 2. Ferrero: Szikrák, polka változatokkal (Cariolato, xilofónon); 3. Rauski: A Sambre—Meusei regiment, induló (katonazenekar); 4. Lincke: Lakodalmi tánc (Alfredo zenekara); 5. Fricsay Richárd: Járjatok de minden földet, induló (Mária Terézia 1. honvédgyalozezred zenekara, vez. a szerző).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: Az öregember fogazata.
Irta vitéz Remetey Béla dr. (Felolvasás.)

10.45: A sivatagi őrrjárát vezetője.
(Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangzó az Egyetemi templomból, Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Faragó Ibolya zongorázik.

1. Chopin: a) a-moll mazurka; b) cisz-moll keringő; 2. Liszt: a) A Wallenstedti tónál; b) Forrás partján; c) e-moll polonaise; 3.; Schubert—Liszt: Bécsi estély.

12.45: Hírek.

1.00: A József nádor 2. honvéd gyalozezred zenekara.

Vezényel Seregi Artúr. 1. Lehár: Losonci induló; 2. Suppé: Szép Galathea, nyitány; 3. Kigyósi Árpád: Táncszvit; 4. Huszka Jenő: Részletek az Aranyvirág c. operettből; 5. Seregi Artúr: Ünnepegy Jávában, zenei vázlat; 6. Hruby: A világon át, egyveleg.

Közben kb.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Áriolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.

50

4.15: A rádió diákkélfőrája:

„Az orángután.“ Honti Jenő dr előadása.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Toll Jancsi cigányzenekara.

5.55: Sportközlemények.

6.05: Ahol az anyákat és csecsemőket gondozzák. Hangfeivétel.

Közvetítés az Országos Stefánia Szövetség anyá- és csecsemővédő egyesületéből. Beszél Gecső Sándorné és Budinszky Sándor.

6.40: A 19. század kedvenc táncai.

(Hanglemezről). 1. Csermák—Káldy: Diszpalotás (Magyar Imre cigányzenekara); 2. Boccherini: A-dur menüett (Berlini filharmónikusok, vez. Borchard); 3. Bieniewice: Lengyel mazurka (Rozewicza-zenekar); 4. Berzsenyi verbunkos (Farkas Jenő cigányzenekara); 5. Radl: Pradlerhoffi Ländler (Pradleri paraszzenekar); 6. Schlichting: Stettini Kreuz-polka (Woitschach fúvózenekar); 7. Delibes: Mazurka a „Coppelia“ balettből (Berlini filharmónikusok, vez. Borchard); 8. Ritka buza, ritka árpa, gyorsesárdás (Magyar Imre cigányzenekara); 9. Strauss János: Denevér, francia négyes (Polydor zenekar); 10. Strauss József: Asszonyszív, polkamazurka (zenekar); 11. Strauss János: Tavasz hangok, keringő (Bostoni szimfónikus zenekar, vez. Szergej Kuszeviczkij); 12. a) Nem ütök a jogászt agyon; b) Lent a falu végén; c) Egy cicca, két cica, csárdások (Magyar Imre cigányzenekara).

7.25: Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30: Az Operaház előadásának közvetítése.

„Turandot“. Dalmű 3 felvonásban, öt képből. Szövegét irták G. Adami és R. Simoni. Fordította Lányi Viktor. Zenéjét szerezte Puccini. Vezényli Fleischer Antal. Rendezte Márkus László. Személyek: Turandot hercegnő — Walter Röszl; Altom császár — Toronyi Gyula; Timur, a tatárok elűzött királya — Koréh Endre; Az ismeretlen herceg (Kalaf), a tatár király fia — Laczó István; Liu, ifjú rabszolganő — Orosz Julia; Ping, nagykancellár — Lendvai Andor; Pang, marsall — Szügyi Kálmán; Pong, főpohárnok — Somló József; Egy mandarin — Jámbor László.

Az I. felv. után kb.

8.10: Hírek.

A II. felv. után kb.

9.20: Hírek, időjárásjelentés.

Az előadás után kb.

10.20: Hanglemezek.

1. Ákom Lajos: Magyar szerenád (Kullinyi szöveg, Székács Elemér); 2. Kádás György: Fehér selyem csipkés szélű... (László Imre); 3. a) Egyszer esik esztendőben karácsony; b) Piros bort ittam az este, csárdások (Farkas Jenő cigányzenekara); 4. Szerdahelyi: Amikor az őszi levél... (Arányi G. szöveg, Kalmár Pál); 5. László Imre: Utott kopott öreg esárda (Zsabka szöveg, László Imre); 6. Kovács Kornél: a) Ácsi, ácsi...; b) Nyirbátorban van egy asszony (Kalmár Pál); 7. Pápay:

Délibáb

Hej cigány hallod-e? dal (Cselényi József); 8. a) Banda Ede: Két szép lánya van a kapitánynak...; b) Debreceni kaszánya... (Cselényi József).

10.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.00: A rádió szalózenekara.

1. Strauss János: Asszonyháború, nyitány; 2. Losonczy Dezső: Ébred az erdő, idill; 3. Huszka Jenő: Álmodok, álmodok, dal; 4. Recktenwald: Nyári est a Napkirály országában, szvit; 5. Friml: Indián szerelmi dal; 6. Kigyósi Árpád: Alla gavotta.

11.40: Carneval in Hungary.

Kauserné Fedák Ágota dr. előadása. (Farsang Magyarországon.)

12.05 Hírek.

BUDAPEST II.

6.40—7.05: Gyorsírótanfolyam (Szlabey Géza).

7.30: Inyemesterség a régi Itáliában. Kemény Gábor dr. előadása.

8.00: Hírek.

8.20: Hanglemezek.

1. Lincke: Induló (Lotte Werkmeister és énekkar); 2. Régi kedvencek: a) Ó-divatú keringő; b) Katonai two-step; c) Tánc; d) Galopp (New Mayfair zenekar); 3. Roberts: Auf der Reeperbahn, keringő (énekkettős); Isa Vermeiren és Erwin Hartung); 4. Matrózdal, egyveleg (Gregor-zenekar); 5. Gershwin: Amerikai Párizsban, jazz-szimfónia (New Light Symphony Orch.); 6. Fredt Barris: It was so beautiful, dal (ének: Ruth Etting); 7. Cobb—Edwards: School days, foxtrott (Horace Heidt zenekara); 8. Noble: The touch of your lips, dal (Bing Crosby); 9. Ernst Fischer: Bolondos zongora, gyorsfox

(két zongorán: Hans Bund és Georg Haentschel); 10. Meresco: Traider, keringő és slowfox (ének: Pilar Arcos); 11. Orefiche: Rumba bianca (Lecuona kubai zenekara); 12. Towers—Arden: Volgai bölcsődal (Nat Gonnella zenekara); 13. Berlin: Isn't this a lovely day (szaxofon: Raymund Baird); 14. Rose: Deep Henderson, foxtrott (Ambrose zenekara).

9.30—10.15: Részletek a B. L. K. világbajnoki páros műkorcsolyázó versenyéről.

Beszél Pluhár István. (Hangfelvétel.)

KASSA (259.1 m.)

11.10: Ruszinnyelvű ifjúsági előadás. Izmailkov Liza mesél. (Molodezi. Szakka, razskazyva jet Liza Izmailkov.)

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 12—1.20, majd 1.30—3.25: Azonos Budapest 1. műsorával.

3.25—4.15: Székely Lajos és szalózenekara játszik. Linke: Nakir esküvője, nyitány; Urbach: A pezsgő szelleme, keringő; Ferraris: A két gitár, intermezzo; Urbach: Egyveleg Offenbach műveiből. Közben

3.50: Hírek.

4.15: Sidelszky László szlovák népdalokat énekel, zongorakísérettel. (Ladislav Sidelsky spieva slovenské ľudové piesne so sprievodkom klaviru.)

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—5.10: Azonos Budapest 1. műsorával.

5.10: Thaly Kálmán emlékezete. 1. A kassai kuruc. Schalkház Lipót előadása; 2. A kuruc költészet gyöngye. Szavalja Sziklay Sándor; 3. Kuruc dalok. Éneklé Perényi István, kíséri Csiri László és cigányzenekara.

5.55—12.15: Azonos Budapest 1. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

Február 17—18-án, péntekről szombatra virradó éjjel, a HAT4 hívőjeles adóállomáson, 9.125 kiloelektron, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2.00 óráig.

MÁR ÁLLATOKAT IS RÖNTGENEZNEK

Tudvalevő, hogy a röntgenlámpa (a rádiócső édestestvére!) annál áthatóbb, roncsolóbb, (mint mondani szokás: annál „keményebb”) röntgensugarakat gerjeszt, mennél nagyobb villamos feszültséget (anódfeszültséget) kapcsolnak rá. Minthogy a rák és hasonló betegségek gyógyításában azt akarjuk, hogy a sugárzás a káros daganatot szétroncsolja, több százezer voltot kell a röntgengépbe bocsátani. Ebből a szempontból ezidőzerint egy londoni kórházban felszerelt egymillió voltos és egy new-yorki 1,200.000 voltos mammut-röntgenkészülék tartja a rekordot. A filadelfiai Pennsylvania-egyetemen nemrég üzembe helyezték a világ legnagyobb, állatorvoslásra szánt röntgenberendezését. Mingyárt az első alkalommal lehetővé tették a sajtónak, hogy végignézhesse a gép működését. A kezelőhelyiség hatalmas betonterem, melynek falai 30 cm vastagok. Ide tolták be a gép első „páciensét”, egy beteg tehenet, egy kis, alacsony kocsira szíjazva. Ezután villanygombot nyomtak meg, mire a mennyezetre szerelt futódaru a 360 kg-os rönt-

gép csövet az állat teste fölé tolta. A villamos berendezés oly tökéletesen működött, hogy a bemutatást vezető állatorvos pusztán a gombok és kapcsolók segítségével hajszálpontosan beállította a csövet abba az irányba, ahol a betegség észlelt, anélkül, hogy maga akárcsak hozzá is nyúlt volna a géphez. Ezután mindenkinek ki kellett mennie a teremből és átvonulnia a vele szomszédos kezelő- és észlelőhelyiségbe. Ez ólommal volt bélelve, hogy a minden irányba szétszóródó hatalmas erejű röntgensugarakat visszatartsa és a kezelőorvosok ne szenvedjenek testi ártalmakat a sugárzástól. A helyiségből ólomüvegű ablakon át lehetett a kezelőterembe pillantani. Egy kapcsolófordulás és 200.000 voltos áram indult meg, a „röntgenágyú” pedig ontani kezdte láthatatlan sugárlövedékeit. Minden pompásan működött és a szegény „Riska” nyugodtan tűrte a furesza kezelést, amiben talán még egyetlen előde sem részesült. Hír szerint, a derék tejelő lábásjószág állapota már néhány „ülés” után jelentősen javult...

Kubányi György
(Kálmánchey felv.)

7.30

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.

1. Pécsi József: Salus Hungariae, induló (József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Seregi Artur); 2. Heinecke: Romantikus keringő (Bécsi Bohém zenekar); 3. Holzmann: Tűzelj, induló (Wilhelmshafeni tengerész tüzérek zenekara); 4. Polito: Lejos del rancho, argentiniai néptánc (Julio de Caro zenekara); 5. Müller József: Jászút induló (Hunyadi János 9. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Fricsay Ferenc).

Utána: Étrend. közlemények.

10.00: Hírek.

10.15: Ifjúsági rádió: A farsang a zenében.

10.45: Mit nézzünk meg?

Régi olasz mesterek szobrainak gyűjteménye a Szépművészeti Múzeumban (IV. rész). Ismer-teti B. Bakay Margit.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templom-ból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: A rádió szalózenekara.

1. Strohmayr: Ujbor, bécsi induló; 2. Huszka Jenő: Belépő és bordal a „Gül Baba“ c. operettből; 3. Ganne: Furulyás Jancsi, egyveleg; 4. Künnecke: Valse boston; 5. Rajter Lajos: I. verbunkos szvit; 6. Székely Imre: Kilencet ütött az óra, ábránd (hang-szerelte Polgár Tibor); 7. Gebhardt Rio: Kastély az Adriai tenger partján, operettegy-veleg.

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállás-jelentés.

1.30: Hanglemezek.

1. Bishop: Pretty mocking bird, ária (Galli Curoi); 2. Duparo: X Soupir, dal (ének: Rogacevszkij); 5. Divertissimo velencei dallamokra (Gerlin feldolg., csembalo: Ruggero

Gerlin); 4. Humperdinck: Jancsi és Juliska, altatódal (Elisabeth Schumann); 5. Char-pentier: Louise, ária (Marcel Journet); 6. Lortzing zenei arcképe, egyveleg (ének: Tresi Rudolf, L. Küster, B. Arnold, Heinz Nissen, W. Hiller és a bécsi állami opera ének- és zene-kara); 7. Dussek: Menüett (hegedű: Marcel Darrieux); 8. Bölsödal (Ljadov feldolg., ének: Rogacevszkij); 9. Jensen: Lány szellő, dal (ének: Essie Ackland); 10. Nevin: Ábránd a „Rózsakoszorú“ dalra (Hans Bund zenekara); 11. Crescenzo: Szomorú május, olasz dal (Gigli); 12. Bianchini: Redentor in famegia, velencei dal (Toti dal Monte); 13. Strauss-Dohnányi: Denevér, „Du und Du“, keringő (zongora: Dohnányi Ernő); 14. Kolotilin: Orosz lovassági induló (Doni kozák kórus, vez. Jarov).

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.

4.15: A vizsztulai csoda.

Szentiványi Jenő ifjúsági elbeszélése.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Marcelle Meyer zongorázik.

a magyar-francia művészcserre keretében.

1. Scarlatti: Két szonáta; 2. J. B. Rameau: Sőhajok (Les soupres); 3. F. Couperin: Le tic-toc-choc; 4. Ravel: Ondine; 5. Ravel: Alborada del Gracioso; 6. Poulenc: C-dur nocturno; 7. Poulenc: Eloges des Gammes; 8. de Falla: La Furucca; 9. de Falla: La Maja yel ruisenor; 10. Albeniz: Triana.

5.40: Mit üzen a rádió?

6.10: Rendőrzenekar, vezényel Szöllösy Fe-renc.

1. Leutner: Ünnepi nyitány; 2. Ziehrer: Mulatózók, keringő; 3. Mannfred: Hang-hullámok, egyveleg; 4. Waldteufel: Szirén-varázs, keringő.

7.00: Oláh György előadása.

7.30: Kubányi György magyar nótákat énekel,

kísér Csorba Gyula cigányzenekara. Dankó: Most van a nap lemenőben; Garami Béla: Törött ablakomon (Bodán szövé.); Huber Gyula: Budapesten nem tudják a nevemet; Kubányi: Virágének (Selymes szövé.); vitéz Kókay István: Sose vagyok józan; Kárpáth Zoltán: Nagyvárosban (Melháné szövé.); Pete Lajos: Számlálom a rózsá levelét; Remenyik László: Nem vagyok én senkinek se cselédje; Szentirmay Elemér: Kiskendő, nagykendő; Népdalok: Nem jár erre a posta-kocsi; Szürke számár szomorkodik; Ha le-fekszem este; Lassan kocsis; A hetősi hid alatt.

8.40: Részletek a Budapesti Korcsolyázó

Egylet világbajnoki műkorcsolyázó versenyéről

(I. rész). Beszél Pluhár István. (Hangfelvétel.)

9.10: Hírek.

9.30: A „Felvidéki bál“ közvetítése Kassáról. Beszél Filotás Lili és Budinszky Sándor.

10.15: Időjárásjelentés.

10.20: Lakatos Flóris cigányzenekara megszólal.

11.05: Hírek, német, olasz, angol és francia nyelven.

11.20: Heinemann Ede jazz-zenekara játszik.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.10—6.35: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főlőrája.

7.05—7.20: Rendőrzenekar.

Vezényel Szöllőssy Ferenc. — Armandola: Cirkuszban, szvit.

7.30: „A világ városai: Párizs.“

Cs. Szabó László előadása.

8.00: Hírek.

8.20: Hanglemezek.

1. Verdi: Traviata, ábránd (Berlini filharmonikusok, vez. Mackeben); 2. Bizet: Carmen, részletek (ének: Anni Frind, Eva Liebenberg, Helge Roswaenge, Willi Guttmann, Berlini filharmonikusok, és énekkar); 3. Offenbach: Hofmann meséi, ábránd (Odeon zenekar); 4. Mascagni: Parasztbecsület, részletek (ének: Anni Konetzni, Anni Frind, Stellakis és Hüsch, Berlini állami opera énekkara és zenekara, vez. Albert Schmidt); 5. Erkel: Bánk bán, ábránd (Budapesti Kamarazenekar); 6. Thurban: Harangzúgás, ábránd (Mayfair zenekar, férfi négyes, harangok, orgona); 7. Lecocq: Angot asszony leánya, operettrészletek (Brüsszeli Monnaie színház zenekara, vez. Bustin); 8. Offenbach: Szép Heléna, operettegyveleg (Polydor zenekar); 9. Millöcker: A koldusdiák, egyveleg (Giorgio Amato zenekara); 10. Lehár: Luxemburg grófja, operettrészletek (szimfonikus zenekar, vez. Polgár Tibor); 11. Egyveleg Fall Leó műveiből (összeállította Dostal, Marek Weber zenekara).

9.40—10.10: Részletek a Budapesti Korcsolyázó Egylet világbajnoki műkorcsolyázó versenyéről.

(II. rész). Beszél Pluhár István. (Hangfelvétel.)

Déliab

KASSA (259.1 m.)

10.15—10.45: Azonos Budapest I. műsorával.

10.50: Hanglemezek. Különböző hangszerszólók.

1. Ferrero: L'etincelle, polka változatokkal (xylofón: Cariolato); 2. Böhme: Tarantella Napolitaine (trombita: Borst Rudolf); 3. Pörschmann: A vidám postakocsi (harmonika: Pörschmann); 4. I need You more each day (szaxofón: Andy Sanella); 5. Senaille—Rudas: Allegro spiritoso (fagot: Rudas Imre); 6. Richards: Madárkák esti imája (vibráfón); 7. Strauss János: Kék Duna keringő (hawai gitár); 8. Álmodozó hóvirág, polka (harangjáték); 9. Depret Maurice: Tavaszi üdvözet (fütty: Gialdini Guido).

Közben

11.05: „Az ipolyvölgyi palócság.“ Sági Farkas István előadása.

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

12—1.20, majd 1.30—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Székely Lajos szaxofonozik, zongorán kíséri Jancsó Árpád. 1. Wiedoeft: Valse Vanite; 2. Wiedoeft: Saxophobia; 3. Hemberg: Saxon; 4. Wiedoeft: Saxophone Fantasia; 5. Wiedoeft: Sax-o-Trix; 6. Wiedoeft: Valse Erika.

3.50: Hírek.

4.00: Felvidéki sportközlemények.

4.10: Ruszin főlőra. „A vallásos ruszin nép.“ Ivancsó Antal dr előadása. Utána Cserkaszka Eleonora Borodina orosz dalokat énekel zongorakísérettel. (Polocasa dlja Podkarpatskoj Russi. 1. Reliogoznoje karpatorusskoje naselenije. Doklad dra Antonija Ivancsova; 2. Russkija narodnja pesni ispolnit knaznij a Eleonora Borodina Cerkasskaja.)

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—5.40: Azonos Budapest I. műsorával.

5.40: „Régi utazók Kassán.“ Tóth László dr egyetemi tanár előadása. (Felolvasás.)

6.10: A kassai Katolikus Legényegylet dalköre

énekel, vezényel: Filcsák Béla karnagy.

1. Rákóczi imája; 2. Demény (Filcsák B. átirata): Virágdalok. a) Ragyogó szép csillagom... b) Hajdu népek tíz dénár a zsoldja...

c) A sarkantyúm büszkén pereg; 3. Négy katonanóta (Bárdos átirata): a) Jól van dolga a huszárnak; b) Jaj, de sokat áztam, fáztam;

c) Esik eső; d) Horthy Miklós táborában;

4. Beleznay Antal (szöveg: B. Eötvös József): Bűcsü; 5. Réten, réten... Hej, rózsá...

(Bárdos átirata); 6. Dalok (Hemerka

Ulrich átirata): a) Én elmegyek nagy szomorúan... b) Az én csizmám disznóbőr...

c) Udvaromon három vályu... d) Piros kaláris... e) Ha látom a galambomat... f)

Már a nóta az utoljárt járja...

6.40—9.30: Azonos Budapest I. műsorával.

9.30: „Felvidéki bál.“ Beszélnek Filotás Lili,

Budinszky Sándor.

Kb.

10.20—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

Február 18—19-én, szombatról vasárnapra virradó éjjel, a HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilohertzesen, 32.88 méteren.

Éjféltől 12—1.00 óráig.

A külföld zenei műsorai

Február 12. vasárnap

Ujrendszerű külföldi zeneműsorunkban a függőleges oszlopok között megtalálhatja a kedvence műsor-számaait. Ha például tánczenére vágyik, egy szempillantást kell csak vetni a negyedik oszlopra s abban nyomban megtalálhatja, hogy milyen időpontban hallhat tánczenét. Ahol az éppen kedvező időpontot megtalálta, tekintsen vízszintesen az állomások rovatára és tudni fogja, hogy melyik állomásra kell beállítania a gépet.

Ha pedig kedvence állomása van s ennek műsorára kívánsi, akkor az abécé sorrendjében következő állomások közül kikeresi azt és mellette vízszintes sorban megtalálja, hogy mikor és milyen zenét hallhat onnan.

Kilowatt és hullámhossztáblázat egészíti ki e műsor-újdonságot.

Kilowatt	Hullámhossz		Opera Szimfónia	Hangverseny Enek Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
3	437	Beograd		20.00	21.30	22.15	
100	357	Berlin		20.10	19.20	22.40	
100	316	Breslau			20.10		19.00
32	325	Brno		19.20		22.35	
17 60	364 1875	Bucuresti és Radio Romania		18.15 19.00			22.15
60	1571	Deutschlands.		22.30	23.00		18.40
150	1500	Droitwich		20.15	22.35		
25	251	Frankfurt	20.10		24.00	22.30	
100	331	Hamburg			20.10	22.40	
100	456	Köln		22.35	20.10		19.30
100	291	Königsberg		20.10	22.35		
120	382	Leipzig		20.10	18.20	22.35	
50	342	London Reg.	22.05		20.05		
150	1304	Luxembourg			22.15	24.00	22.30
50	368	Milano	22.00	21.00		23.15	20.30
100	405	München	20.10		19.10		
120	470	Praha				22.35	22.20
60	215	Radio Paris		21.30	20.00	24.00	
60	420	Róma	17.00		21.00	23.15	19.25
55	426	Stockholm		22.30		19.45	
100	349	Strasbourg		22.05	21.15		21.55
100	523	Stuttgart		21.30	20.10	22.30	
60	3861	Toulouse		19.30	20.45	23.45	23.15
120	1339	Warszawa		17.30		21.30	19.45
120	507	Wien		19.15 20.10			

Amit érdeemes meghallgatni...

19.00: Leipzigből: Liszt: Spanyol rapszódia, Verdi, Csajkovszkij, Beethoven, Mozart művek. 20.00: Stockholmból: Haydn: 88. G-dur szimfónia. 20.10: Hamburgból: Beethoven: V. szimfónia, Brahms: Magyar táncok.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

19.00: London Reg.-ről: Beethoven: V. szimfónia. 21.00: Deutschlandsenderről: Verdi: Traviata c. operája a milánói Scalából. 21.50: Luxembourgból: Bizet: A gyöngyhalászok c. operája. 22.45: Droitwichből: Bartók: III. vonósnyegyes.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Február 13. hétfő					A külföld zenei műsorai	Február 14. kedd				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
20.00	18.45				Beograd		22.15	21.45		
		20.15			Berlin			21.00	22.30	19.00
	22.30	20.10			Breslau		20.40	22.35		19.15
		21.20			Brno		20.00			
	19.20 20.10	22.15	21.15	20.35	Bueuresti és Radio Romania		20.00		22.15	19.15 21.15
	21.00				Deutschlands.	21.00				19.15
	23.05	21.20	23.05		Droitwich		22.45		0.15	19.45
		22.20		19.25	Frankfurt		20.15	24.00	22.35	19.30
	20.10	22.30		21.40	Hamburg	21.00	20.10			
	20.10	21.00	22.30	22.15	Köln				20.30	
	21.00	19.00	20.10	22.30	Königsberg		21.30	22.30		19.00
	19.00	20.45			Leipzig		19.10	20.10		
	19.40 21.10	24.00	23.25	0.30	London Reg.	19.00	21.00		22.00 23.25	0.30
			24.00	21.10	Luxembourg	21.50		20.45		19.45
		21.00	23.15	20.30	Milano			20.30	23.15	19.20
	21.30		22.20		München		21.40	19.15		
		19.25		22.20	Praha		21.10			22.20
	21.15	23.35	24.00		Radio Paris		21.15	20.00		
	21.00	22.15	23.15	19.20	Róma	21.00				19.20
	20.00	21.30	22.15		Stockholm		19.30			22.15
		19.30	21.15	21.50	Strasbourg		20.30	23.45		
		24.00		22.30	Stuttgart		20.10	22.35		
			21.30	22.30	Toulouse		20.45	23.15		
	22.00	19.00 21.00			Warszawa		19.00 22.25	21.00		
		19.10	20.10		Wien	19.35			22.35	

Amit érdemes meghallgatni...

21.00: Milanóból: Strauss Richard: Salome c. operája. 22.30: Droitwichből: Dvorzsák: IV. szimfónia. 24.00: Stuttgartból: Bruckner: IV. szimfónia.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

19.25: Prahából: Liszt: Hamlet c. műve. 20.10: Breslauból: Beethoven szonáták. 20.40: Deutschlandsenderről: Schumann: IV. szimfónia, Pfizner művek. 21.00: Rómából: Zandonai: Francesca: da Rimini c. operája.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Február 15. szerda					A külföld zenei műsorai	Február 16. csütörtök				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
	22.15	21.00		18.15	Beograd	18.20	20.30	22.15		
	21.00	22.30			Berlin		19.00		20.10	
	20.15	21.00			Breslau		20.10	19.00		18.20
	20.30				Brno		16.00			
	19.15 20.00				Bucuresti és Radio Romania		20.15	19.20		22.15
	22.30	19.15		18.35	Deutschlands.	20.40	19.15	23.00		
22.30	21.15		23.15		Droitwich		23.35	20.30	0.15	
	21.00	20.15			Frankfurt		20.15			19.30
	22.30	21.00	19.00		Hamburg		21.30	20.10		
	22.15	19.15		21.15	Köln		18.35	20.15		19.10
	21.15	19.40	22.35		Königsberg		20.10	22.35		
	24.00	19.00			Leipzig		19.00	20.10		
	19.00	19.25 21.15	22.50 23.25	21.05 0.30	London Reg.		21.05	19.00	21.35 23.25	0.30
			24.00	19.45	Luxembourg		22.40		24.00	19.45
21.00	22.45			19.20	Milano					
	22.20	19.15			München		21.20	19.15		
		19.25		22.20	Praha		19.25			22.20
	23.30	22.45	24.00		Radio Paris	21.30	21.15	20.00		20.45
		21.00	23.15	19.20	Róma	21.00				19.20
	21.30	19.30	22.15		Stockholm		22.15	20.00		
	21.30	20.30			Strasbourg		22.30	22.15		20.30
24.00	22.40	22.30		23.25	Stuttgart			22.30		19.00
		19.40	0.15	22.15	Toulouse		22.30	23.45	0.15	
	21.50	19.00	22.00		Warszawa		19.00 23.15		22.30	
	20.15	22.30			Wien			18.35 20.10		

Amit érdemes meghallgatni...

19.15: Breslauból: Strauss János: Denevér c. nagyoperettje. 21.00: Münchenből: Beethoven: V. szimfónia, Malipiero: V. szimfónia. 23.00: Deutschlandsenderről: Dohnányi: Rurallia Hungarica c. műve.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

20.05: Toulouseból: Beethoven: Egmont-nyitány. Brahms: VI. magyar tanc. 20.10: Breslauból: Részletek: a Fidelio. Oberon. Mesterdalnokok és Walkür c. operákból. 21.00: Milánóból: Bizet: Carmen c. operája.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

i...
műve.
zonáták.
zumann:
00: R6-
imini c.
rszám-
lóan ad
eléz!
tök
Hanglemez
18.20
22.15
19.30
19.10
0.30
19.45
22.20
20.45
19.20
20.30
19.00
20.30
19.00
21.00
20.10
22.30

Február 17. péntek					A külföld zenei műsorai	Február 18. szombat				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
				22.15	Beograd		21.00	20.00	22.15	
20.10		21.00	22.30	19.00	Berlin		19.00	20.00		
	22.20	19.15	22.50		Breslau		20.10	16.00		
21.10	19.25			22.35	Brno			17.35		
19.35				19.00	Bucuresti és Radio Romania		19.15		20.15 21.15	
	23.00	20.20			Deutschlands.		22.30	19.15	20.10	
19.30	26.00	23.15	24.00		Droitwich		23.00	20.30	0.15	
		20.15	22.30		Frankfurt		24.00	20.15	22.30	
19.10		22.30	20.10		Hamburg			20.10	24.00	
		22.15	21.15	23.05	Köln			20.10	24.00	22.15
		20.10	22.35	24.00	Königsberg			20.10	22.45	19.00
20.10			22.30	19.00	Leipzig			21.00		
0.30			20.50	0.30	London Reg.		19.00	19.30	23.30 0.30	
19.45	19.25	19.00	23.25		Luxembourg		22.15		24.00	
	23.40	20.30		19.45	Milano	21.00		19.20		
	21.00		23.15	20.30	München			20.10	22.20	
22.20	21.00	19.15	22.35		Praha		21.30		22.35	22.00
20.45		20.25		22.30	Radio Paris		21.15	22.10	24.00	23.30
19.20	24.00	21.15	23.30		Róma		21.00	19.29	23.15	
			23.15	19.20	Stockholm		20.00	21.25	22.15	
20.30		22.15	21.00		Strasbourg		22.15		24.00	21.50
19.00	21.15		19.30		Stuttgart			20.10	22.30	
	24.00	19.00	19.15	22.30	Toulouse		20.05		22.30	23.15
		23.15	22.30	20.05	Warszawa				21.00 23.15	
21.00	19.20 22.15				Wien			19.05	22.30	
	20.10 22.30		23.00							

káb
Dobkáb

MESTERSÉGES HOLDFÉNY — RÁDIÓ HULLÁMOKKAL

Egy ismertnevű amerikai rádiótechnikus és szakíró néhány évvel ezelőtt egyik cikkében megjósolta, hogy a tulajdonképpen, nagy rádiótálmányok csak ezután fognak következni. „Most még ejtünk telve magunkkal” — valahogy ilyenformán írta cikkében. — „hogy hangokat közvetíthetünk telefonhuzalok segítségével nélkül, a szabad téren át; de nem sokára ezt fogjuk a világ legtermészetesebb dolgának tartani és a testneküli, láthatatlan rádióhullámok sokkal nagyobb csodákat is elének fognak majd varázsolni. A távolbalátás még nem lesz a legnagyobb ezek közül. A rádióhullám” — úgymond — „talán majd gombnyomásra lelket önt tőlünk sok száz kilométer távolságban levő halott gépekbe és szinte emberi értelemmel dolgozó és cselekvő önműködő acélrobotok fognak engedelmessé válni akaratainknak...” S íme, a rádiótávírányítás tudománya szemünk láttára valósul meg!... „Az is bekövetkezik majd” — jósolta az amerikai tudós, — „hogy nemcsak hangot és képet, hanem hatalmas, gépeket hajtó villamos erőt küldhetünk drót nélkül, rádióhullámokon.” Ez a jóvendőlése eddig, sajnos, még nem vált be, pedig a kitűnő elmék egész serege dolgozik rajta és voltak, akik azt hitték, hogy nem sokára a Niagara-vizesés villamos energiája európai gyárakat hajthat majd, az Atlanti óceánon átvittett rádiósugarakkal. De ha ennyre nem is jutottunk még, az ultrarövid rádióhullámok energiája kis távolságokon belül már elpusztítja a kórokozókat, mesterséges lázat termel az emberi testben s ezzel csodálatos gyógyító erőt fejt ki. Megsemmisít kisebb rovarokat s így sokat ígérő új lehetőséget mutat a gazdáknak, hogyan szabaduljanak meg a kártékony élősköztől. Igaz, hogy a módszer egyelőre drága és körülményes. Az ultrahullámok, mint nemrég egy amerikai szakember megállapította, a női szépségápolásban is alkalmazhatók, sőt bizonyos körülmények között még a kenyérsütő kemencét is helyettesíthetik. Mindezek valóban olyan találmányok és lehetőségek, melyekre tizenöt-húsz esztendővel ezelőtt még nem gondoltak volna (legfeljebb a fantasztikus regények írói), ma pedig komoly tudományos kutatók foglalkoznak velük. Úgy látszik, a jóslatok valót mondtak; csak most érkezünk el a rádióhullámok igazi korszakának küszöbére...

Egy ausztráliai tudós, V. A. Bailey, a Sydney-i egyetem tanára most egy új lehetőségre figyelmeztet, mely merészségben és nagyvonalúságban nem marad a rádióhullámok többi alkalmazása mögött. Szerinte a jövő rádiótechnikusai világítanak is majd rádióhullámok segítségével. De nem úgy ám, hogy villanylámpákba vezetik a drót nélkül szállított villanyerőt. Nem, a jövő villanyvilágításában nemcsak a huzal válik feleslegessé, de még lámpa sem kell hozzá. Maga

a rádióhullámoktól áttárt, pusztá levegő fog világítani...

— Hát ez meg hogyan lehetséges — álmélkodik most joggal az olvasó. — Nos, a dolog elvileg nem is annyira képtelenség, amilyenek látszik. Régen ismeretes az a tünemény, hogy ritkított gázok szaporán váltakozó villamos rezgések hatására világítanak. Tesla Miklós, a világhírű, magyarországi származású amerikai mérnök már 1891-ben csodálatos kísérletet mutatott be az amerikai villamosmérnökök egyesületében: hatalmas feszültségű, gyorsan váltakozó áramot indított el egy tekercsben, aztán egy üvegcsovét közelített hozzá, mely ritkított gázt tartalmazott. A cső még hozzá sem ért a tekercshez, a tudós ujjai között a levegőben tartotta és íme, mégis tündöklő szímben világított! Tesla még akkor megjósolta, hogy ez a dróthuzal nélkül, szabadon terjedő villanyhullámokkal világító lámpa lesz majd a jövő világító eszköze.

Azóta közel fél század telt el és még mindig gondosan dróthoz kapcsoljuk villanylámpáinkat, ha világítani akarunk velük. De az eszme csak ott motoszkált a tudósok fejében s nem hagyta őket pihenni. Most aztán Bailey professzor újra előállt vele. De egészen más alakban és más eszközökkel akarja megvalósítani.

Az ausztráliai tudós még egy lépéssel tovább is megy Tesla Miklósnál. Neki nem is kell üvegcsovába zárt ritkított gáz, hanem a levegő felsőbb rétegeit, esetleg magát a sztratoszférát akarja mesterséges úton világításra kényszeríteni, hiszen ott már termézetből fogva eléggé ritka a levegő. Kényszerítené pedig úgy, hogy különlegesen szerkesztett antennákból hatalmas erejű rádióhullámokat lövell fölfelé a magasba. Hatásukra aztán a levegő részecskéi kékes-zöldes fényben világítanak és a sötét éjszakába borult tájat az antennák körül pompás, holdfényeszerű világosság ragyogja be. Számításai szerint 3—4 négyzetkilométeres területen felállított 800 antenna már olyan erősen sugározhatná be a felső légrétegeket, hogy az égen nagy, ragyogó fénykorong képződne és egész vidékeket öntene el tiszta, világos „mesterséges holdfény”-nyel. Hogy ez mekkora előnyt jelentene a vidék közlekedése és a közvilágítás szempontjából, azt talán felesleges is részletezni.

Hanem, sajnos, ez a Wells tollára méltó gondolat egyideig még alighanem álom marad, mert nem tudunk olyan hatalmas villanyerőt hullámok alakjában kilövellni, hogy világításra kényszeríthessük a sokezer méter magasságban lévő levegőtömegeket. De annyi fantasztikus csoda megvalósulását értük meg eddig, hogy talán még eljön az az idő is, amikor majd a „rádió-holdvilág” sejtelmes fénye ihletet meg az éjszaka költőit és — szerelmespárjait...

Barátságos ELLENFELEK

Irtó: NAGY BERTA

Nem szerettük egymást.

A szemüveges tanár úr, aki az ajtó felől szokott ülni, nem szerette a széleskalapos patikust, a következő asztalnál. A nyurga bankhivatalnok se szerette a csizmás tanító urat, s félretéve a nők iránti férfias érdeklődést, ebédutáni csöndes feketezés közben a másik oldalon félhangosan diskurálgató két nőt sem állhatta. Ezeket, megvallom, én se nagyon kedveltem, valahol közös irodában dolgozhattak, pontos időben mindennap megjelentek az ablak előtti páholyban s idegesen vitakoztak. De nem ez volt az oka, hogy nem szerettem őket, hiszen a tanárt, a tanítót s a többit se igen néztem jószemmel, s hogy ők is ellenségesen, sőt néha megvetéssel pislogtak át reám, mint tolakodó idegenre, akinek itt semmi keresnivalója sincs — azt talán mondanom sem kell.

Egyikünk se szerette a másikat, de ez az ellenségeskedés nem természetünkből fakadt, hanem a helyzet hozta magával. A helyzet: a kávéházi feketéző ujságolvasók morcos magánykeresése. Külön-külön szelid és türelmes lelkek voltunk mind. A tanár állandóan irkákat javíttatott s a tanító úr a Lloydot olvasta. Közben csettintett egyet-egyét a nyelvével s félig elrágott szavakat mormolt, amelyeket aztán csizmája halk ütögetésével morzsolt semmivé. A bankhivatalnok, tenyerét az asztalra fektetve, negyedórakig melázott saját ujjai fehérsége felett s nem tudott betelni velük. Nagy pecsétgyűrűjét időnként zsebkendőjével fényesítgette... Legjobban mégis szemköztim bosszantott, az a sápadtképzű, csinos diákleány, aki két könyökével az asztalnak dönt s egyre engem bámult. Végül észrevettem, hogy nem is engem néz, hanem csak úgy átmélezi rajtam; aztán papírt kotort elő s írni kezdett. Ceruzáját

minden sornál újra megnyalazta s irt, irt. Néha én is szerettem volna valamit írni, de viszont nem akartam, hogy azt higgye: őt majmolom, azért is egy angol lapot kértem hangosan s aztán sértődötten beletemetkezve, iparkodtam hiányos angol tudásommal öffeledt olvasást mímelni.

Három óraker teljes volt a létszám. Ha valaki egyszer, úgy véletlenül, gipszlevonatot készített volna rólunk, azt majdnem nap-nap

Az ajtóban rendőr állott...

Déliabál

Egyéni arcápolás. Az összes szépség-
hibák szakszerű kezelése bámulatos
eredménnyel.

PAIZS KATÓ kozmetika

Budapest, IV, Ferenciek tere 3. szám.

Zsíros, pattanásos, mitesszeres bőrt
rendbehozza a PA-TÓ keverék. Ára
P 3.— Díjtalan tanácsadás. Tanítvány-
kiképzés. Telefon : 183—267

után hibátlanul ránkhúzhatta volna... Ritkán esett meg, hogy egyikünk-másikunk elmaradt; olyankor csodálkozva néztük meg a helyét s bár titokban aggódunk érte, úgy teitünk mégis, mintha észre se vettük volna. Külön-külön, mondom, ártalmatlan, rendes egyének voltunk mind. Dehát az ilyen ebédutáni feketéző társaság roppant baljósítató alakulat; az ötórai habos és zenés uzsonnák enyhe esiricsáréjához nem is hasonlít...

A nagy teremben kávészag és szivarfüst terjeng; újságokért folyik a megátkozott, néma küzdelem. A ruhatároslány álmos, a kényeres is. Csak mi vagyunk zordak és eberek.

*

Nyáron történt, hogy mikor a szokott időben a terraszra léptem, különös felfordulás fogadott. Székek, asztalok mind egymás hegyén-hátán s az ajtóban rendőr álldogált; benn egy csomó zsbongó, hivatalos egyén. S megbotránkozásomra azzal tuszkoltak ki, hogy: árverezünk, kérem.

Először is ezt nekem tegnap senkise mondta. Mindenesetre tapintatlan dolog s most mit csináljak?

Meleg volt, kánikula s otthon sehogyse volt maradásom. Az otthoni talán azért találták ki némely ember számára, hogy legyen egy helye a világon, ahonnan állandóan távozik. Nagyon messzire sohase ér, saját húzóereje a végső percben miúdig gyöngébb, mint a nyűgös vonzás, de mindegy: az állandóan szomszédigtávozók konok egyesületébe tartozom s most ott álltam a járda közepén, kiközkentve kedvenc rendemből s mérgesen töprengtem, hogy hová menjek kettőtől négyig?

A másik kávéházba? De mikor azt ki nem állhatom. Sétáljak? Meleg van. És egyáltalában nem akarok sehová menni, csak ide, be! Ide meg nem eresztenek, mégis furesa.

Árverés. Ismerős szó, kissé ijesztő. Riadt pincérek, aggodalmas kiszolgálólányok szomorú arca ötlött elém. Szégyellem, de mégsem ez volt a legfőbb gondom. Az erőszakos tény őket se verhetette ki jobban nyugalmukból, mint engem, gondolkodtam önzőn. S abban a percben ismerős alakot pillantottam meg a szegleten.

A pápaszemes tanár nézegette tanácstalanul a lefüggönyözött ablakokat...

Éj kellett tehát fogadni a dolgot, úgy, ahogy volt.

Néhány hétig a szomszéd kávéházba jártam. Nagyon idegenül éreztem ott magam, s szinte felkiáltottam örömben, mikor egyik asztalnál a nyurga bankhivatalnokot pillantottam meg. Ő is mosolygott, finoman. Aztán megjelent széleskarimájú kalappal az öreg patikus is, s sorba a többiek... A két veszekedő hivatalnoknál szólanul, leverten kucorgott egy szűk kis asztal mellett; hja, itt nem lehetett válogatni, itt bevándorlók voltunk, megtűrt személyek, jóformán menekültek s odahúzódtunk, ahol helyet adtak nekünk! Ki se mondhatom, hogy elkényeztetett, terpeszkedéshez szokott tagjaim milyen siralmasan fészkelődtek a nádból font kegyelemszéken, míg minden oldalról barátságosan törzsvendégi arcom meredtek rám szigorúan... A két szegény nő is félénken húzódtott meg, csak néha váltottak sutogva egy-két szót és sokatmondóan pislogtak reám...

Nem állhattam meg, hogy fejemet kissé meg ne bólintsam feléjük. Úgy éreztem, hogy jót teszek ezáltal velük és csakugyan: felderülve, szívélyesen fogadták köszönésemet.

Néhány hétig tartott száműzetésünk. Az alatt mind közelebb jutottunk egymáshoz. Egy napon vetélytársam a sápadtképi diákkisasszony szerény mosollyal odahozta nekem az angol lapot, amelyet hiába kértem a figyelmetlen pincértől. Én pedig átcsúsztatam a tanító úrnak a Lloydot. Támogattuk egymást, amennyire lehetett. Csupa adakozás és jószándék volt a lelkünk egymás iránt, itt, idegenben s ha a kávéház törzsfeketézői haragudtak is reánk, sőt szemmel láthatólag útáltak — mi szerettük egymást, csak azért is.

*

Összefoglalva újra a régi fészek s sorba visszatárltunk mind, hiánytalanul. Néhány nap múlva már megszokott helyünkön üldögéltünk, otthonos dőlyffel, külön-külön, mint azelőtt.

Nem néztünk egymásra. Köszönni kellett még köszöntünk egy darabig — milyen keletlen kényszer az illendőség! — de én már akkor éreztem, hogy lassankint le fogok szokni erről is. Elvégre itt most már védett helyen vagyunk, hát hagyjuk egymást békében. S le is szoktam.

Azóta úgy üldögélünk megint, sorban az asztaloknál, hogy a vak is láthatja: nem szeretjük egymást. A tanár úr nem szenvedheti a patikust, a tanító úr a diákkisasszonyt s engem se és én se szeretem egyiküket se. Gögös magányba gubózza bámulunk ki az ablakon...

Igaz, hogy egyszer már elárvereztek bennünket s azóta nyugtalanul figyeljük a személyzet arcát s lessük, nincs-e a levegőben valami újabb változás.

Dehát lesz, ahogy lesz. Emelt fővel nézünk újabb árverés elé.

Déliabál

Írta: VÁRKONYI TITUSZ

A budai Dunaparton az utolsó éjszakai járatát robogó villamoson tartottam hazafelé barátommal, a nyugalmazott főszolgabíróval, aki szerelmese az éjszakának, még a mai színet és ízét veszített éjfélutáni óráknak is. A villamos szinte falta a három dunai híd között a távolságot, mintha az alig eliramlott tegnapot akarta volna száguldva utólérni. Barátom kisideig eltűnődve révedezett ki a kocsi ablakán a pesti Dunapartra, mely villanykörte-nyakékét nézegette a folyó sötét tükrében, aztán esendes kis sóhajtással, halgan megszólalt:

— Határtalan ellenszenv él bennem az utolsó budai villamosjáratok iránt.

Kis csönd után kérdő tekintetemre azután így tartotta meg villamosvadászát:

— Nézz csak szét kérlek ebben a kocsi-ban! Ott ül a sarokban egy házaspár. Leri róluk az ásitó unalom. Bizonyára valami esaládi összejövetelel voltak vagy bridsz-estén és most, hogy kialudt belőlük a mesterségesen szított életöröm, úgy megmeredtek, elnémultak, mint a bábszínház bábuja, melynek zsinórokat már nem rángatják. Szinte útálkozó a tekintetük és a hazamenetle való gondolat üressége sötétlik a szemük bogaraiban. Vagy nézd meg jól azt a fiatal lányt ott, annak az idős hölgynek az oldalán. Talán színházban voltak, talán zenét hallgattak a kávéházban. A függöny legördült, a cigány utolsó nótája is elhangzott és most együtt robognak velünk az idegekremenően egyforma vagy egymástól csak gondolatváltoza-

tokban különböző holnap felé. Nyitott könyv a fiatal lány arca és ha van megfigyelő-képességed, tisztán olvashatod rajta a regényeket záró szót: „Vége”. De szolgálhatok más példával is. Látod azt a jó hatvanas és jól öltözött öregurat? Az orrának enyhén piros árnyalata jelzi, hogy nem megvetője a hegy levének. Öreglegények találkozásán vehetett részt és poharazás közben bizonyára hajdani ifjonti virtusaikat ásták ki három-négy évtized avarából. Nem érezte még a köszvényét sem, melytől éppen e pillanatban vonaglik meg az arca.

— Ezen a villamoson, pajtás — folytatta barátom keserű hangon, — mindenki hazamegy. Vagy fáradtan, vagy csüggedten, vagy pedig az élet egyhangúságából való kikökenésnek néhány rövid percén keseregve. Talán csak két ember — ő, nem te, meg én, — hanem a kocsivezető és a kalauz örül annak, hogy ez a budai villamosjárat az utolsó, de ők is csak azért, mert „mával is fogyott a robot, a földi kín”.

Szótlanul hallgattam barátom villamosbölcselkedését és kénytelen voltam elismerni, hogy van benne némi életismeret éppen úgy, mint azokban a szavaiban, amelyekkel elbűcsűzött:

— Elhatároztam, hogy átköltözöm Pestre. Sajnos, ott is vannak utolsó villamosjáratok, de az utasok, akik azokon a kocsikon járnak, nem mind búvalbélélt hazajáró lelkek és némelyik még tartogat a maga számára közbe-eső állomást. No, szervusz!

Délibáb

Kalapok tél utóján

A női kalapok a fiatalság és a szépség jegyében várják a tavaszt.

A rideg, hideg február még nem engedi lehúzni a hőcsizmát, szögre akasztani a bundát. De a téli kalapot már leparancsolta a hölgyek fejcséjéről. A szigorú filc és a merev bársony helyébe a könnyed szalma került számtalan változatban.

Díszekben és formájában elmúlt korok divatja tükröződik az új kalapokon. A rokokó színes tollai, madame Recamier korának negédes fátylai, a biedermeier virágai, a századforduló dús szalagozása — ha ugyan kisebb mértékben is és tisztultan leegyszerűsítve — sorra fellelhetők.

A korábbi évtizedek otthonülő házikisasszonyai himzett terítőkre, végnélküli csipkékre horgolták, hímezgették álmaikat, vágyukat. Vagy szép, drága ruhákkal kárpótolták magukat az élet tűszúrásaiért.

A ma serényen dolgozó, s erőteljes karokkal küzdő lányának, asszonyának bizony nincs ideje csipkehorgolással bíbelődni. S keresetéből arra sem futja, hogy csillogó holmikkal tegye színesebbé a szürke hétköznapokat.

A mutatós, szép kalap azonban nem elérhetetlen vágy. S rajta a simuló selyemszalag, a vidám csokor, a büszke fátyol új színeket kölcsonöz. És az írógép fürgeujjú kis robotosai megint önbizalommal viselik már kissé kopottas télikabátjukhoz a hódító tavaszi kalapot.

Kitűnő szabású angolos utazókabát kockás gyapjából (M. G. M. felb.)

Délibáb

Felső bárny-
rúba három-
negyedes selyem-
brokát köpennyel
(Paramount felv.)

oség
gedi
i a
olta
s a
lma
rok
ro-
orá-
gai,
yan
sze-
ázi-
küli
kat,
kár-
ok-
ony
S
ogó
öz-
lér-
ag,
ket
bo-
ssé
szí
kás
b

Kisestélyi,
sodrott
selyem-
zsinórból
készült
muffal
(M. G. M.
felv.)

Égy ápolat, jófrizurájú, kevés pénzzel, de meglehetősen izléssel rendelkező ifjú hölgynek oly könnyű csinosnak lenni, szépen és jól öltözködni! Napjaink változatos, s minden egyszerűsége mellett is művészi divatja szinte a tenyerén kínálja hozzá az ötleteket.

Nézzük csak az újonnan feltűnt cipőket. Félfűzősek, szabásuk egyszerű, sarkuk széles, félmagas. Különösen kalászsárga és sötétkék színben divatosak.

S íme, a „kétszínű” lábbeli! Ott, ahol a cipő a bokához simul, másszínű bőrbetét, illetve mintegy öt-hat centiméter széles pánt illeszkedik a cipő felső szegélyéhez. Ugyanebből a színes bőrből készítenek kesztyűt, retikült, sőt még némely ruhára övet és gallérkát is.

No igen, a ruhák... szabásuk tavaly óta

Fejkendőszzerűen
dolgozott sportsapka
ezüstsínű bársonyból
(Paramount felv.)

Délibáb

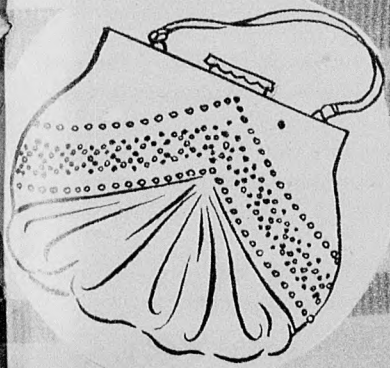
zel, de
hölgy-
szépen
atos, s
művészi
zzá az

ipőket.
széles,
tétkéék

ahol a
rbetét,
széles
yéhez.
t kesz-
a övet

ly óta

A legszebb tánc-
ruha fiatal lá-
nyoknak: fehér
zsorzsott gyöngy-
himzéssel
(M. G. M. felv.)

áb

Érdekes nagy-
estélyi toalett:
zártnyakú,
hosszúujjú,
uszályos
(Dora felv.)

nem sokat változott. A divattervezők úgy-
látszik ezidén inkább a ruhák kiegészítő
kellékeire fektették a fősúlyt.

Nemrég zártnyakú, hosszú, komoly fekete
szaténruhát láttunk az Operaház nézőterén.
Szőke, nyúlánk gazdája karmantyút viselt
hozzá — sodrott, fekete selyemzsinórból.

*
Délsark felfedezőútra indul el a napokban

egy norvég tudós. Szép, fiatal felesége el-
kíséri. Egy ujságíró megkérdezte az asszony-
kát:

— Hogyan mer vállalkozni ilyen veszélyes
és bizonytalan kimenetelű feladatra?

A fiatal hölgy könnyed mosollyal vála-
szolt:

— Egy nő ma már mindenre vállalkoz-
hatik... ha jól felöltözködött hozzá!

Délibáb

Irény
vessé-
— E-
ben s-
töltök-
Erz-
igen k-
—
De
nem
jére
volt.
Azt
kanal-
odako-
gördí-
hoz é-
odave-

így E-
Néh-
máró-
Tul-
hama-
váltás-
mind-
barát-
jük a-
csak
fűzte
kodó-
háza-
általá-
szere-
galon-
lehet
meg
kint
lyén
hajtá-
mány-
a fel-
sokk-
adni
Ma
mint
volna

—
Me-
óta,
Sári-
dig
gora-
ezek

D

Elvált asszonyok

Irta: MAJTHÉNYI GYÖRGY

Irén a teát töltögette és háziasszonyi kedvességgel kínálgatózott:

— Parancsoljatok!... Tudom, te sötétebben szereted, Sárikáim, neked majd utoljára töltök, jó?

Erzsi egy közös ismerősük ruháját írta le igen bőbeszédűen és Mimi egyre közbeszólt:

— Ki nem állhatom! Ki nem állhatom!

De ezt igen kedvesen mondta és úgy, hogy nem lehetett tudni: a ruhára, vagy a viselőjére érti-e? Kissé kiismerhetetlen teremtés volt.

Aztán egy-egy pillanatra csönd támadt, a kanalak halkán megcsördültek, a csészék odakoccantak a tányérhoz, a szobalány odagördítette a süteményes asztalkát a teázókhoz és szinte nesztelenül tűnt el, Mimi meg odavetette:

— Ügyes lány ez a Bözsi. Ha az enyémet így be tudnám tanítani!

Néhány megjegyzés röppent el erről a témáról s megint csönd lett.

Tulajdonképpen bridszre jöttek össze, de hamar beleúntak a kártyába és szinte megváltásként üdvözölték a teát. A háziasszony mindenképpen azon volt, hogy lekösse a barátói figyelmét, gyakorlatlan dobta eléjük a témákat, föl is kapták őket, de inkább csak udvariasságból s egy-egy megjegyzést fűztek ehhez is, ahhoz is, nyugtalanul, kapkodóan, szinte kivégezve a divatot, a színházat, a mozit és minden egyebet, amiről általában beszélni szoktak. Darabos és kényeszeredett volt ez a társalgás és valami izgalom tükröződött a mélyén. Máskor is meg lehetőszen lazán és szétfolyóan tárgyalták meg a maguk és a világ dolgát, mert hetenkint kétszer is összejöttek, de a lelkük mélyén fülő izgalom rendszeren csak elfojtott sóhajtasokban tört utat magának, könnyen kormányozhatóan látszott és alkalomadtán „fáj a fejem”, vagy „ma ideges vagyok” kifogásokkal igyekezett megnyugtató magyarázatot adni ziláltságáról. Ma azonban...

Ma azonban Mimi még kártyázás közben, mintha valami egészen mellékes dologról volna szó, könnyedén odavetette:

— Gyerekek, eladom a könyvesboltot.

Mert Miminek könyvesboltja volt egy idő óta, épúgy, ahogy Irén egyiptológiára járt, Sári a kesztyűcsinálást tanulta ki, Erzsi pedig a férjhezmenetele után elhanyagolt zongoratanulmányait kezdte folytatni. Nem mintha ezekből a foglalkozásokból valami különös

hasznót vagy megélhetést reméltek volna, hanem pusztán azért, hogy csináljanak valamit.

Elvált asszony volt mind a négy, férjes asszony korukban is összejártak s most itt álltak férj és gyerek nélkül, szabadon és egyedül, amint mondták, de valami mindig titkolt és palástolt ürességgel a lelkükben. A volt férjek igen rendszeren gondoskodtak a megélhetésükről, erre nem volt panaszuk, ha csak az nem, hogy ez bizonyos kötelezettségekkel is járt, ám erről egyikük se ejtett szót soha. Első gondjuk, persze, az új lakás volt, tehát telefonnal és szobalánnyal.

— Minden legyen rendes, bensőséges és tiszta... nem akarok túlságos eleganciát, azt nem is győzné az ember... de főleg új legyen. A régeből semmit, hogy ne is emlékeztessen a... igen, a multra — mondta akkor Mimi.

De hát Mimi könnyen beszélhetett így, az apja dúsgazdag ember volt, nyomban harmincezer pengőt adott neki, hogy elkezdjen ezzel valamit és ne űnja el magát. Így keletkezett a könyvesbolt, ahol aztán Mimi minden délben megjelent, elegánsan és illatosan fogadta belátogató ismerőseit, végiglapozta a „Vogue”-t és a „Die Dame”-t és egyáltalában úgy viselkedett, mintha le volna foglalva. Sári meg szabdalta, varrogatta a kesztyűket és húsz fillér haszonnal adta el ismerőseinek, Irén nagy könyvekben túrkált.

Így keletkezett a könyvesbolt, ahol aztán Mimi...

Délibáb

fáraókról beszélt és hieroglifákkal firkált tele nagy ív papirosokat, míg Erzsi délelőtt és délután is nyúzta a zongorát és arról ábrándozott, hogy jövőre már önálló hangversenyt is fog adni.

Am azért szorgalmasan jártak el a régi társaságokba, itt brüzsöltek, ott táncoltak és műsoron volt színház, hangverseny, mozi is bőven, mind gyakrabban fordult elő, hogy csak éjjelután vetődtek haza és ezért későn keltek fel.

— Fiam, már két hete ígéred azt a fekete kesztyűt — mondta a déli korzón Irén Sári-nak.

— Hadd el, úgy únom az egészet — legyintett kedvetlenül Sári, aztán könnyedén megnyomta Irén karját és egy fiatal párra figyelmeztette.

Vérforralóan szerelmes pár volt. Minden lépésnél összeért a testük, a karjuk s az arcukról messziről sugárzott a boldogság.

Gyerekek, eladom a könyvesboltot
(Gehl rajzai)

— Miért kell ezt a nyilvánosság elé hurcolni? — kérdezte Irén sértetten és tüntetően elfordította a fejét.

Ha társaságban voltak s élénkebb kacérkodást vettek észre, elkedvetlenedtek, a hozzájuk közeledni akaró férfiakat meglehetősen fölényesen kezelték, a szerelemről semmiféle formában nem óhajtottak társalogni és általában igen zárkózottan viselkedtek. Természetesen a házasságról se volt jó véleményük és ha történetesen menyasszonyt kellett valahol meggratulálni, jókívánásaikat olyan sajnálkozó arccal adták át, hogy ezzel a menyasszony egész napját elkeserítették.

De különösen egymást figyelték. Naponta többször is telefonáltak egymáshoz és mind egyikükben volt valami bizonytalanság a többit illetően.

— Na, ez a Mimi! — mondták jelentősen, amikor a könyvesbolt megnyitásakor ünnepélyesen meglátogatták és ha nem is mondták ki, arra gondoltak, hogy Mimi itt szinte hivatalosan fogadhatja férfiismerőseit, és...

— Nem okult eléggé — jegyezte meg Irén.

— Úgy látszik, valami van a dolog mögött — tódította Erzsi.

— Valami? — nevetett Sári. — Talán valaki-t akartál mondani...

És mindez alig másfélésztendővel ezelőtt történt, ma pedig mint a bombát, úgy csapta közük: Gyerekek, eladom a könyvesboltot!

— Mi történt? Mi jutott eszedbe? Hiszen nem is ment rosszul.

Tíz-húsz kérdés is nyílt feléje, de Mimi csak a vállát vonogatta.

— Únom az egészet, nahát!

Üriasszonyok voltak, de jó barátok is, amint mondani szokták, hát megelégedjenek ennyivel? Nincs tovább, nem kapnak több magyarázatot? A teázás se enyhített ideges feszültségükön, pedig Irén igazán mindent elkövetett, hogy el ne rekedjenek, még pletykákkal is szíveskedett.

— Úgy hallszik, hogy Kollerné is válik — mondta végül.

— Igazán? — kapta fel Sári. — Megint egy boldog asszonnal több — tette hozzá kissé fals hangszílyal.

Mimi letette a csészéjét és támadóan szúrta oda:

— Talán boldog férfit lehetne inkább mondani, mert amit arról az asszonymról hallottam!...

Kis csend támadt, aztán Erzsi kérdezte igen halkán:

— Talán érdekelve vagy?
És akkor Mimi fölnevetett.

— Hát ha mindenáron tudni akarjátok: igen, férjhezmegyek Kollerhez és ezért adom el a könyvesboltot is... És boldog leszek megint, nagyon boldog... és asszony leszek, gyermekem lesz és... Na, csak ennyit akartam mondani, és most pá, drágám, remélem, ma jól fogtok aludni...

A másik három zavartan nézett egymásra, amikor Mimi kisuhant a szobából. Szólni se tudtak meghökkenésük első perceiben. Csak amikor a szobalány már betette az előszobáját s a csend kissé nyomasztó lett, akkor mondta Sári:

— Igaza van.
Irén és Erzsi most órá nézett.

— Igaza van — ismételte meg Sári és föl-kelt az asztaltól, — mert nem lehet egyedül élni, mert... boldognak kell lenni...

— Nagyon egyszerű a megoldás; menj férjhez te is — mondta Irén keserűen.

S ezzel a sokat ki nem beszélt valóság gyűrűjébe léptek. Mert mindegyikük szívesen férjhez ment volna másodszer is, ha olyan gazdag férjet kapott volna, mint az első volt. A magas tartásdíj azonban kötötte őket és erről nem illett beszélni. Így csak Erzsi jegyzett meg annyit:

— Hja, Mimi apja dúsgazdag ember! — és ebben benne volt az is, hogy neki nem fontos a Koller jövedelme.

De Sári már nagyon elérzékenyedett, végigdobta magát a pamlagon és könnyes szemmel nyögte:

— Csak legalább gyerekem volna! Gyerekem...

széljenek ők maguk erről a nagy győzelemről.

Rangban ma kétségtelenül Magyar Imre legelső a cigánymuzsikában. Hegedűjének varázsáról királyok beszélnek. Egy angol író szerint Pestre már csak azért is el kell jönni, mert itt lehet hallani Magyarit. Az előkelő dunaparti szálloda éttermében a közönség tapsal köszöni meg neki a „Repülj fecském” örökszép dallamát. Magyar Imre muzsikálni jobban szeret, mint beszélni.

— A jó cigány mindig divatban volt — mondja. — Beszélhetek akármit, a külföldi nálunk csak cigánymuzsikát akart hallgatni. A magyar közönség sem szokott le a cigánymuzsikáról. Most jólesik az embernek, hogy a dzsezz az őt megillető területre vonul vissza. Én soha nem láttam a dzsezzben versenytársat a magam számára. Csak annyit mondhatok, hogy cigányzene akkor is lesz, amikor a dzsezzre már nem is emlékeznek az emberek.

A híres Bura-familia nem egy híres cigányt adott már a világnak. Bura Sándor, a család mai feje, egész Európát elbűvölte már muzsikájával. A rádióban ő az egyik legnépszerűbb cigányzenekar primása.

— Nem is lehetett az kérem másképpen, minthogy a cigányzene győz. A kávéházakban, divatos vendéglőkben már hosszú ideje, hogy egyre jobban keresi a közönség a cigányt. Azt mondják sokan, hogy amit mi

Bura Sándor

Ahol kistrőces mellett húzzák hajnalig

játszunk, az nem az igazi magyar zene. No, kérem beszélhetnek amit akarnak, a magyar cigány és a magyar muzsika elválaszthatatlanok.

Kurina Simi a vidék pesti primása. Legendákat tudna mesélni a mulatóskedvű Magyarországról.

— Tudom én, — mondja, — hogy egyre gyakrabban akad az embereknek nótájuk, hangjukat is nekiereszti; megint élvezni

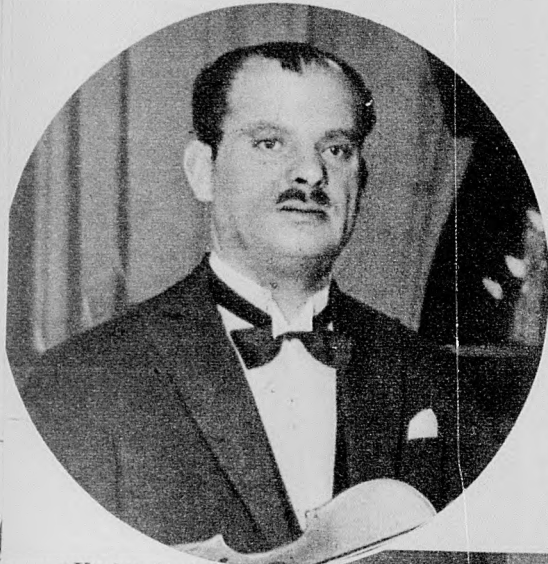
tudják a jó cigánzenét. De így is van rendjén. Cigánymuzsika mellett mulatnak, a dzsezzre táncolnak az emberek.

Az első „egy szál cigány” egy mátyástéri kisvendéglőben muzsikál. Álla alatt a hegedű és a pirosabroszos asztalok mellett ragyogó a hangulat. Az „egy szál cigány” neve: Túró Vilmos. Szép név, van vonzóereje, a helyiség zsúfolt. Vilmos tulajdonképpen primás, mert a háttérben kitűnő brá-

csás, bögös festi alá Vilmos művészetét. De azért Vilmos mégis „egy szál” — mert ő a lelke a bandának.

Boldog, hogy nyilatkozhat.

— A dzsezz? — Mi az? — kérdi, mintha sose hallott volna róla. — Az is valami?

Kurina Simi

Szól a dal a Mester uccában: „Mester van a Mester ucca vége...”

A dzsezzt kérem mindenki megtanulhatja, de cigánynak születni kell.

Az egész vendéglő helyes. Egy hölgy a „Lyukas az istálló m teteje” című dalt rendeli Vilmostól, aki behúnyja a szemét és olyan égi gyönyörűséggel zendít rá, hogy na. A hölgy dalol, a fröccsök fogynak, a vendéglős boldog. Egy üres asztal sincs a kiskocsmában.

74

Turó Vilmos igazi művésze a vonónak. Persze érzésben.

Farkas Laci sem marad le mögötte. Szín: az úgynevezett legkedélyesebb Józsefváros. Laci ropogós, friss csárdást hűz, majd átugrik egy szívifájdító hallgatóra. A halligató arról szól, hogy „volt egyszer egy aszszony...”

Egy úr zokog és új „ház mestert” rendel.

— Ez az élet — mondja Farkas Laci, ahogy leteszi a hegedűjét rövid szünetre. — Tessék mondani, igaz, hogy a dzsezz be lesz tiltva és a kormány minket pártol? Ép itt az ideje. Be kellene hozni, hogy a cigányságot jobban megbecsüljék — mondja. — Elvégre mi mindig kitarítottunk a magyar muzsika mellett és a szíve fájt az embernek, ha valami dzsezz-félét kellett húzni. Tudtam én, hogy a dzsezz nem komoly muzsika. Én megeszem a kalapom, ha akad valaki, akit a dzsezz megríkat. A cigány már pendelyben is művész.

— Laci! — mondja egy komor vendég. — Magasan repül a daru...

Utolsó állomásunkon olyan kiskocsmát találtunk, melyben főleg katonanóták harsognak. Balogh Gyula a primás.

— Játszottam én már grófnak is, kaptam száz bankót a homlokomra és játszottam igen egyszerű embereknek. Mindegy volt kérem, mert a magyar ember szerette mindig a cigányzenét. Én nem kívánok rosszat

a dzsezznek. Miért? Rendes ember, ha szegény is, legszívesebben cigánymuzsikát hallgat. A cigányok jóban-rosszban itt éltek Magyarországon és itt lesznek újabb néhány száz év múlva is. De hol lesz a dzsezz addig kérem szépen?

Hol lesz a dzsezz? Nem fontos. Zene a dzsezz is, de a cigánymuzsika merőben más.

György László

Délibál

Játék

Személy

Robertin

fel és

cois!

cois.

François

Robertin

óra ó

François

cseng

Robertin

François

gyedi

den

előtt,

Robertin

fel

hozzá

François

san

Robertin

jönni

gós.

jó ba

François

Robertin

telefó

szon

(Lec

François

uram

Robertin

François

Honn

bará

meg

és ö

lesz.

Robertin

François

meg

miat

Robertin

François

nora

Robertin

Dél

A Délibáb színpada

Az életmentő

Játék egy felvonásban. Avercsenko Árkádij elbeszélése nyomán
írta: DOBOZI ISTVÁN

Személyek: Robertin, Honnorat, François inas. Történik Párizsban, Robertin legénylakásán éjjel
(Az előadás joga megszerezhető a szerzőnél)

Robertin (izgatottan, hangosan dobogva jár fel és alá, majd ingerülten kiabál): François! François! Mi történt veled, François, hogy nem hallok a csejeteimet?

François (belép): Parancsoljon, uram.

Robertin: Miesoda figyelmetlenség ez? Fél-óra óta csejetegek.

François: Bocsánat uram, nem hallottam a csejeteget, Parancsoljon.

Robertin: Ismered Honnorat urat?

François: Igen, hogyne. Itt, fölöttünk, a negyedik emeleten lakik. A fővegyész! Minden reggel látom elmenni az ablakunk előtt.

Robertin: Igen, hát ő az, Honnorat úr. Eredj fel hozzá és kérd meg, hogy jöjjön le hozzám azonnal. Kéretem.

François: No de ilyen késő éjszaka. Biztosan már mélyen alszik.

Robertin: Ne törődj vele. Ha vonakodna jönni, mondd azt neki, hogy nagyon sürgős, életbevágó dologról van szó és mint jó barátomat, kéretem.

François: Igenis. (El.)

Robertin (tárcsázik): Halló, halló! Ki van a telefónnál? A szobalány? Lisette kisaszszonnyal mi van kérem?... Elment... (Lecsapja a kagylót.)

François (ajtócsikorgás): Már itt is vagyok, uram.

Robertin: No, mi az?

François: Hát bizony majdnem kidobott Honnorat úr. Már ágyban volt. Aztán a baráti üzenet átadása után mégis küssé megenyhült. Rögtön kiugrott az ágyból és öltözni kezdett. Néhány perc múlva itt lesz.

Robertin: Jól van. Elmehetsz.

François: Igenis. Még csak azt szeretném megjegyezni, hogy nem érdemes egy nő miatt...

Robertin: Mit nem érdemes?

François: (Kopogtatás.) Már itt is van Honnorat úr.

Robertin: Szabad, tessék.

François: (El.)

Honorat (belép): Jó estét, Robertin szomszéd, kedves barátom. Hivatott, hogy sürgősen segítségére lehetnék valamiben.

Robertin: Isten hozta, kedves barátom. Köszönöm, hogy eljött. Tessék, foglaljon helyet. Talán itt a kényelmesebb kereveten. Szeretném megkínálni egy csésze teával vagy legalább egy finom, illatos szivarral. Vagy mind a kettővel.

Honorat: Ó, köszönöm, nagyon kedves. Ha már választani lehet, inkább az illatos szivarra maradok. Ilyen szenvedélyes dohányzónak, mint én vagyok, valóban nem lehet kedvesebb élvezete, mint éjjel után háromnegyed két óraker legjobb barátjának lakásán rágyújtani egy valódi illatos szivarra és megkérdezni, hogy miben lehetnék szolgálatára?

Robertin: Kérem. Ön rendkívül udvarias és előzékeny. Kiválóan szolgálatkész. Talán meg fog bocsátani, hogy ilyen későn kizavartam a legedesebb nyugalomból. De én tudom, hogy ön olyan ritka ember, akinek nincsenek előítéletei és aki meg tudja érteni a szenvedő embertársát és aki mindenkor készséggel siet segíteni.

Honorat: Ó, kedves barátom, ez csak természetes.

Robertin: Figyeljen ide kérem. Én elhatároztam, hogy öngyilkos leszek. Még ma éjjel. Értette?

Honorat: És szilárd ez az elhatározása?

Robertin: A lehető legszilárdabb.

Honorat: Ahogy én önt ismerem, kedves barátom, teljesen megvagyok győződve arról, hogy amit a fejébe vesz, azt törhetetlenül keresztül is viszi. A következtesség nekem is mindig erős oldalam volt. Ebben valóban egyek vagyunk.

Robertin: Igen, én ebben kérem az ön segítségét.

Honorat: Amilyen szívélyes készséggel csak tehetem, kedves barátom.

Robertin: Ön nemrégén egy társaságban említette, hogy feltalált egy olyan gyorsan ható méregtájtát, mely három percen belül minden fájdalom és szenvedés nélkül átsegíti az embert a másvilágra. Arra kérném, kedves barátom, adjon nekem ebből a méregből egy adagot.

Honorat: Ó kérem, nagyon szívesen. Boldog vagyok, hogy ilyen kedves barátomnak szolgálatot tehetek.

Robertin: Igazán olyan szívesen adja?

Honorat: A legnagyobb készséggel. Szolgálatot még ezenkívül valamivel, kedves barátom? Mikor küldhetném el a csodás vegyszert?

Robertin: Most minyárt. Vagy talán, ha pillanatnyilag nem lehet, akkor reggel kérem, de korán reggel.

Honorat: Ahogy parancsolja, kedves barátom. Majd intézkedem, hogy kora reggel itt legyen a csodaszer. Nem akarom önt tovább háborgatni. Az idő is már nagyon későre jár. De ha netalán volna még valami kívánsága.

Robertin: Köszönöm, nincs. Engedje meg, valami olyan különös és érthetetlen előttem.

Honorat: Mit nem ért ön, kedves barátom?

Robertin: Bárki más a világon rábeszélne iparkodott volna, hogy tegyek le végzetes szándékomról, mert az emberek ilyenkor így szokták. De ön egy szóval sem próbált visszatartani. Arra sem kíváncsi, hogy miért akarom itthagyni ezt a földi

lélet. Nem érdeklik az előzmények, az indítók.

Honorat: Talán azt akarja, hogy kérleljem, hogy lebeszéljem?

Robertin: Nem, nem. Igaza van. Minek is? Amit én elhatározok...

Honorat: Azt hajthatatlanul végre is hajtja, mert ön következetes ember, akit nem lehet letéríteni a szándékáról.

Robertin: Ön nagy emberismerő, kedves barátom.

Honorat: És amellet nagyon őszinte vagyok. Kimondom nyíltan, ahogyan érzem. Nem alakoskodom, mint általában az emberek, akik részvétkifejező és sajnálkozó ábrázatot öltenek, belül pedig azt gondolják: vigyen el az ördög, ha magad is a pokolba kívánczol. Nincs rajtad mit sajnálkozni.

Robertin: Igaza van, kedves barátom. Engem ne sajnáljon senki. És nem is fog sajnálni. Ne is örüljön a halálomnak senki, mert örökös nélkül halok meg. Keres valamit ott az íróasztalomon, kedves barátom?

Honorat: Semmi különösét. Ne essen kétségbe, kedves barátom. Megragadta a figyelmemet ez a remek íróasztalkészlet. Igazán kiváló művészi ízlésre vall. Például egészen elragadó ez az arannyal ötvöztött antik levélnyomó. És milyen súlyos, legalább három kilót nyom.

Robertin: Régi, kedves emlék. Még egyiptomi utazásaimból hoztam. Kairóban vá-

RENDKIVÜLI KEDVEZMÉNY

A DÉLIBÁB OLVASÓINAK

Előfizetőink és olvasóink részére rendkívüli kedvezményként az alább felsorolt pompás detektívregényeket ajánljuk fel. Minden regény gyöngye a detektívirodalomnak, érdekesítő tartalmuk, lélegzetelállító bonyodalmaik nagyszerű szórakozást nyújtanak. Egy-egy könyv terjedelme 200 oldal s pompás színes címlappal mégis csak 36 fillér az ára fűzött kiadásban, holott egy-egy kötet holti ára 96 fillér volna. Vidéken a postadíj kötetenkint 10 fillér. Ha egyszerre 10 példányt rendel, akkor a tíz kötetért 2 pengő 96 fillért kérünk s a postadíj 60 fillér.

Kérjük az összeget előre beküldeni, mert utánvétellel 80 fillérrel drágább.

A regénysorozat a következő:

V. Dine: Greene-gyilkosság
V. Dine: A szkarabesz bűnügy
V. Dine: Szörny a tóban
Strahan: A halál menyasszonya
Rogger: Az üldözött holttest
Hammett: Gyilkossággal kezdődik
Queen: Mandarin bűnügy
Rudd: A fürdőszoba titka
Seldon Truss: Hív az akasztófa
Henry Holt: A „Farkas”
Rogger: Három csepp vér
Gielgud Marvel: Statisztika a halál
Morland: A gyilkos hold

Rogger: Gyilkosság tízkor
Gribble: Bosszú?
Seldon Truss: A hullámsír titka
Latimer: Gyilkosság a tébolydában
Morland: Az árny-gyilkos
Abbot: Vészjel a sírhól
Prenn: A fehér boszorkány
Rogger: A sötét ablak
Blake: Gyilkosság a túlvilágról
Abbot: A cirkuszkirálynő
Queen: A kételkedő Gimball
Morland: A teopárd uceája
Sylvester: Halálfejes orchideaák
Abbot: Éjféle halál
Rogger: Fekete láda

Fenti művek megrendelhetők a DÉLIBÁB kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

sároltam egy vándorló műkereskedőtől. Ötszáz frankomba került.
Honorat: Ötszáz frankba? Szavamra, nem fizette túl. Remek darab. Ha megengedi, elviszem emlékül.

Robertin: Tőlem? Emlékül?

Honorat: Igen, igen. Hát mi van abban? Az én legkedvesebb barátom csak megérdemli, hogy megtartsak tőle valamit emlékül. Á, most látom, milyen remek gyűjteménye van az illatos szivarokból. Isten ellen való vétek volna, ha idegenek szívják el. Ha megengedi, ezt az egész dobozt magammal viszem.

Robertin: Szintén emlékül.

Honorat: No, ne ijedjen meg, itt hagyok belőle két darabot. Ez elég lesz önnek reggelig. Aztán már úgysem érdeklik az ilyen mulandó földi dolgok. Úgy tudom, hogy szenvedélyes dohányos, kedves barátom. Ha igen, akkor négy darabot hagyok itt. Ez bőven elég lesz!

Robertin: Igen, sokat szívok. Különben már nem érdekel.

Honorat: És milyen gyönyörű arany cigarettatárcá. Nem is tudtam, hogy ön cigarettázik is.

Robertin: Már nem. Azaz, hogy igen. Ez nagyon kedves emléktárgyam. Boldogult nagybátyámtól örököltem. Benne van a névbetűje is.

Honorat: Ha megengedi, majd ezt is.

Robertin: Mit csinál ön az íróasztalomon?

Honorat: Csak nyugalom, csak türelem, kedves barátom. Mondhatom, semmi oka sincs az idegeskedésre, amíg engem lát. Minden kérése parancs nekem. A mérget úgy kell bevenni, hogy körülbelül egy kétdécis poharat tele önt vízzel és egy kávéskanálnyit beledob a fehér porból. Megkavarja és semmi habozás és semmi gondolkodás. Egyszerre lehörpinti. Ne féljen, nem keserű. Inkább kellemes, savanykás aromája van. Azt az illúziót kelti, mintha erősen felszódázott pezsgőt inná az ember. Aztán... aztán... nincs tovább. Három perc múlva ön már a túlvilági paradicsomban parolázik az angyalkákkal.

Robertin: Ne beszéljünk erről. Hagyjuk.

Honorat: Jó, hát ha önt idegesíti, hagyjuk. Én csak a kívánságának akartam becsületesen eleget tenni, amikor elmondtam a használati utasítást. Akármilyen kellemetlen önnek ez a téma, nem lehet előle kitérni. Ön idézte fel, nem én. Várjon csak, kérem. Engedje meg, hogy megnézzem, mennyi pénz van ebben a remekstílusú bőrszékenben.

Robertin: De uram, mit akar? Ön a zsebbe nyúl és kiemeli a pénztárcámat, mint valami útonálló.

Honorat: Csak nyugalom, kedves barátom, nyugalom. Utonállásról szó sincs. Gondoljon arra, hogy ön holnap már halott lesz és így semmi szüksége sem lesz tovább a földi hiúságokat szolgáló efféle gyarló eszközökre. A halottnéző házban, ahol majd felboncolják a testét, még könnyen

ÖRÖM

AZ EMBER ÉLETE,
HA RENDES AZ EMÉSZTÉSE

ARTIN

AZ ENYHÉ, BIZTOS ÉS
OLCSÓ HASHAJTÓ

kilophatják a zsebéből a pénztárcáját, mint ahogy gyakoriak az ilyen sajnálatos esetek. Mit tehetne ön utólag ellene, ha az ön élettelen tetemével is elkövetnék ezt a megalázó, sértő cselekedetet? Nem okosabb dolog, ha a pénztárca nálam, az ön legszolgálatkészebb és legkedvesebb barátjánál marad, mintsem valami idegen martalóc zsákmányolja el? Gondolkodjon csak kissé.

Robertin: No de, kérem...

Honorat: Szakasztott ugyanez az eset áll arra a szép gyémántgyűrűre is, amely most még ott csillog az ujján, de ki tudja milyen sorsra jutna az értékes ékszerdarab, ha őrizetlenül mara... élettelen testén hagynánk? Ha megengedi...

Robertin: De mit csinál velem? Mit rángatja a kezemet?

Honorat: Igaza van önnek, kedves barátom. Csak kiméletesen. Így ni. Már túl is vagyunk rajta. Na és azután, engedjen meg nekem egy kérdést, kedves barátom.

Robertin: Mit akar még?

Honorat: Csak egy szerény kérdést. Mit fizet ezért a barátságos kis lakásért?

Robertin: Négy száz frankot. Különben mit érdeklí önt? Már ki van fizetve erre a negyedre.

Honorat: Szavamra mondom, nem sok a négy száz frank. Nekem is majdnem annyiba kerül az egyszobás kis odúm, odafele a negyedik emeleten. Pedig itt még hall is van hozzá. Nálam az sincs.

Robertin: És ezenkívül még egy szoba, a háló.

Honorat: Remek kis lakás. Őszintén mondom, nagyon megéri a négy száz frankot. Régóta keresek ilyen kedves, kényelmes és olcsó lakást. Ha megengedi, holnap leköltözöm ide.

Robertin: De mit akar még?

Honorat: Gondolja meg, hol lesz ön már holnap?

Robertin: Mit beszél?

Honorat: Miért ne hurcolkodhatnék ide, hiszen ön holnap már más hazába, talán még ennél is jobb és kényelmesebb lakásba költözik innen. Tudja, hogy Párizsban most nagy lakásínség van. Ha ön ki megy innen, a háziúr rögtön betelepít ide valami idegent. Miért jöjjön ide idegen, amikor itt vagyok én, az ön szolgálatkészség és legkedvesebb barátja. Na és azután még abban is könnyebbésem

30 mélynyomású kép

színes és fekete nyomással, melyek mindegyike egy-egy történelmi eseményt örökít meg,

olcsó áron kapható.

Bekeretezésre kiválóan alkalmasak. Ára az összeg előzetes beküldése mellett bérmentes küldéssel 90 fillér. Megrendelhető: a **DÉLIBÁB** kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12—14 sz.

lesz, hogy nem kell új bútorokkal vesződnöm és új elrendezkedéssel bajlódnom. Minden marad úgy, ahogy van. Vétek volna megbolygatni ezt a stílusos elrendezést. No, nem mondom, én az íróasztalt másképpen állítanám. Fejfel az ablaknak, hogy több világosságot kapjon. A kereteket pedig idefordítom a mostaninak éppen az ellenkező oldalára. Így határozottan megfelelőbb. Azt a gobelin-szővésű székelt, azt majd utólagos beleegyezésével áthúzatom valami más színűre. Például halvány aimazöldre. Ez nagyon stílusos lesz. Egyébként tudja ön, hogy máma az egész előkelő Párizsban mennyire divatos a halvány almazöld szín? A többi mindenben maradhat a régiben.

Robertin (gúnyos éllel): Köszönöm.

Honorat: Jó hogy eszembe jut. Talán érdemes lesz megtartanom ezt az inast továbbra is. Nem tudom, mi az ön véleménye róla. Igaz, kissé szemtelennek látszik, de majd leszoktatom róla. Hogy is hívják csak?

Robertin: François.

Honorat: Igen, François. Alapjában derék fickónak, még a mostani rossz viszonyok között is tűrhető inasanyagának látszik. Várjon, majd becsengetem.

François: Tessék parancsolni, uram.

Honorat: Én hívatlak, fiam. Mennyi a bérred itt, Robertin úrnál?

François: Hetven frank.

Honorat: Holmaptól kezdve száznegyven frankot kapsz. Vedd tudomásul, hogy holnap reggeltől az én szolgálatomban állsz. Remélem, kifogástalan magaviseletteddel iparkodni fogsz mihamarabb megnyerni az új gazdád bizalmát. Most pedig elmehetsz. Megértted?

François: Igen... Azaz, hogy...

Honorat: Elmehetsz. Ha majd szükségem lesz rád, csengetek.

Robertin: Hallatlan.

Honorat: Kedves barátom, szeretném megkérni valamire.

Robertin: Még nem volt elég?

Honorat: Csak arra akarom kérni, hogy miután megkapja tőlem a mérget, ne itthon vegye be. Ajánlok egy, a célnak tökéletesen megfelelő kis hotelt a Rue-Genéviéven. Régi, elfelejtett egyemeletes kis épület. Recsegő deszkalépcsőn kell felmenni a szobákba. Regényes kis hely, mondhatom. Az öreg szobákban kellemes birsalmaszag terjeng és száz év előtti avult, kopott bútorok várják az éjjeli vendéget. De ettől eltekintve, stílusos hely. És ami szintén nagy előny, nem kéri előre a szálláspénzt. Ráérne utólag is fizetni. De akkor önnek már úgyis mindegy lesz. Én sokszor eltűnődtem rajta, hogyha valamilyen öngyilkos akarnék lenni, Párizsban csak ezt az egyetlen regényes helyet választanám ki, a Rue-Genéviéve 33. szám alatt. Ott vannak mingyárt közelben a mentők, mintha csak készenlében állnának. Aztán gyorsan elviszik a törvényszéki tetemnézőbe. Ügyszólván senkinek sem okoz kellemetlenséget. De ha itt követné el, Istenem, összecsozdulna az egész ház, sőt az egész uca arról beszélné. Betódulnának ide a kíváncsiak és felforgatnának mindent. Ah, még rá gondolni is rossz. Kár volna ezért a szép lakásért. Összetaposnák a szép, drága keleti szőnyegeket.

Robertin: Hát aztán, ha úgy is történne, kinek mi köze hozzá?

Honorat: Ez az, kérem, hogy a tömegeknek ön ezt hiába magyarázná. Még valamit.

Robertin: Remélem, most már elég volt.

Honorat: Igaza van, kedves barátom. Nincs értelme tovább részletezni. Az óramutató rohamosan halad. Intézzük el a többit sommásan. Itt van egy darabka papiros és ceruza. Gyorsan leírom az ön végrendeletét. Röviden, de velősen. Körülbelül így fog szólni az írás: Én alulírott Jean

A legnagyobb szórakozás és igazi áldás betegeknek, otthonülőknél, üdülőknél,

ha Tolnai Világlapja vagy Délibáb régebbi számaiból kiválasztott tiszta új példányokat rendel. Egy csomagban, mely négy kilogramm súlyú, körülbelül 38 példány Tolnai Világlapja van. Egy-egy négy kilogrammos csomag ára 2 pengő 90 fillér. Ugyanilyen feltételek mellett küldjük a Délibáb színházi hetilap ragyogó tartalmú szép példányait is. A Délibábból körülbelül ötvenöt példány meg négy kilogrammra. Megrendelheti külön ráfizetés nélkül Tolnai Világlapját és a Délibábot keverve is. Ha egyszerre két ilyen csomagot rendel akármelyik lapból, akkor a nyolc kiló ára bérmentve 5 pengő 20 fillér.

Megrendelhető a DÉLIBÁB kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány uca 12. Minden újságárusnál is megkaphatja ugyanilyen feltételek mellett.

Robertin, most bekövetkező halálomra Rue-Fortune 29. szám alatt levő lakáson található minden ingóságomat, törvényes örökös hiányában, legjobb barátomra és jötevőmre, Léon Honnorat úrra hagyományozom. Aláírás. Ennyi az egész.

Robertin: Szép öntől, hogy nem kíván többet.
Honorat: Csak türelem, kedves barátom, még nem fejeztük be. Nini, milyen bájos hölgy ez itt, berámázva az íróasztalra állítva. Alá van írva: Lisette. Elragadóan bájos kis hölgy. Elhatároztam, hogy Lisette kisasszonyt kibékítem az ön emlékével.

Robertin: Mit csinál?
Honorat: Igen, igen. Az ön emlékének tartozom azzal, hogy kibékítem a kisasszonnyal. Miért ne? Mi van ezen megütközni való? Velemszületett művészettemmel tudok bánni a nőkkel és biztos vagyok benne, hogy a történetek és a történetendők után sikerülni fog Lisette kisasszonyt kibékítenem és azután sikerülni fog a rokonszenvét, sőt barátságát megnyernem. És ha minden úgy megy, ahogy én szeretném, rövid idő múlva talán nőül is vehetem Lisette kisasszonyt. Ah, én ismerem a nőket, kedves barátom.

Robertin: Most már aztán elég volt. Még meg sem haltam, máris ki akar fosztani. Ön egy szörnyeteg, ön nem úgy lesz, ahogy ön akarja. Én akaratos ember vagyok. Engem nem lehet arra kényszeríteni, hogy az ön előírása szerint haljak meg. Most már azért se. Megértette? Menjen, pusztuljon a csodaszereivel. Nem akarok meghalni, nem fogok meghalni. Vegye tudomásul, hogy élni akarok és élni fogok... És most már aztán hordja el magát, de tüstént. François! François!

Robertin (sietve berobog): Tessék parancsolni, uram.
Robertin: Ezt az urat azonnal távolítsd el a lakásomból.

François: Igen, uram.
Honorat: Hát ha így akarja. Nem kell engem kivezetni. Magamtól is el tudok menni.

François: Csak minél gyorsabban, tisztelt méregkeverő úr, amíg nem késő.
Honorat: Jó, jó, csak ne csináljon botrányt. Minek úgy kiabálni?

Robertin (éles gúnyal): Jó éjt, kedves barátom.

François: Most már behozhatom a borjúszeletet? Van már hozzá saláta is. Kisegített Julie asszonyság egy kávéskanálnyi olajjal. Hoztam egy szelet tortát is, meg egy palack finom burgundit is a vacsorához.

Robertin: Igen, igen, hozd fiam, de gyorsan, mert sohasem volt ilyen farkasétvágyam.

François: Hozom uram!
Robertin: Várj csak fiam. Talán mégsem kellett volna olyan barátságtalanul bánni veie, olyan durván kilöknü.

François: Miért akarta ne? Teljesen megérdemelte. Miért akarta a szegény bajbajutott barátját mindenéből kifosztani?

Robertin: De akármilyen alias szándéka volt, végeredményben mégis csak megmentette az életemet. Hiszen, ha ő nem jön közbe, talán már nem élnék. Eredj, siess, hívd vissza Honnorat urat.

François: Kár volna zavarni. Biztosan már alszik.

Robertin: Nem baj. Mondd meg neki, hogy bocsásson meg az alkalmatlankodásért. Csak egy pillanatra kéretem.

François: Megpróbálom. (El.)

Robertin (fel és alá járkal a szobában, kívülről kopogtatás): Tessék, szabad.

Honorat: Itt vagyok ismét, kedves barátom. Látja, hogy a történetek után sem pártoltam el öntől. Pedig azok után...

Robertin: Bocsásson meg, hogy goromba, sőt durva voltam önhöz. Belátom, hogy inkább köszönettel tartozom, mert elvégre mégis csak önnek köszönhetem, hogy visszakaptam az életkedvemem.

Honorat: Alaposan elbánt velem, az már igaz, viszonzásául annak, hogy megmentettem az életét, hogy kiábrándítottam az öngyilkossági szándékából.

Robertin: Még egyszer köszönöm önnek, kedves barátom.

Honorat: Ez volt az egyetlen célom és hála Istennek, kitűnően sikerült.

Robertin: Hát csakugyan nem akart kifosztani?

Honorat: Ugyan kérem. Hogy is tételezhet fel rólam ilyen aljasságot? Ismerem az ön makacs természetét és tudtam, hogy egyszerű lebeszéléssel nem lehetne eltéríteni sötét szándékától.

Robertin: Ne haragudjon, hogy félreértettem szándékát.

Honorat: Ezzel az életmentési gyógykúrával tartoztam az ön legjobb barátomnak.

Robertin: A sikerült életmentés öröme kérem, vacsorázzék ma velem. Töltsünk el egy órát kellemes baráti együttesben.

Honorat: Szíves örömmel, kedves barátom.
François (be): Tálalva van.

(Vége.)

BÁLADESZKA,

mely ujságpapír védőburkolata volt

ELADÓ.

A deszka körülbelül 65×90 cm nagyságú, fél coll vastagságú és több darab van egymáshoz szegelve. Egy ilyen összeszögelt báladeszka körülbelül 4 kg. súlyú, ára 1 pengő 12 fillér. Jelenleg körülbelül 600 darab kapható. Az egész mennyiség vételénél engedményt adunk. Felvilágosítással szolgál Dohány u. 12, portás.

Délibál

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcimzett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbáb” szerkesztőségének, Budapest, Dohány ucca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrzünk meg és semmi körülmények között sem küldünk vissza

Öfélése a gyermek. (202.) Elhatározásuk nagy lelki nemességre vall, valódi szívbeli szeretetre és tisztult, mélységes érzelmekre. Igen, fogadjanak csak örökbe egy kisgyermeket, s gondozzák szeretettel, neveljék olyan megértéssel, mintha saját édesgyermekük lenne. Meglátja, hogy majd mily hamar szívükhöz nő az apró jövevény! A kiűrkészhetetlen sors talán így akarja kárpótolni Önöket gyermekeikért, akiket — ki tudja miért — el kellett veszíteniük. Meglátják, életük egyszerűben milyen tartalmas lesz, ha megint csengő gyermekekagás tölti be házukat! Egyébként az örökbefogadási ügyben forduljanak az Országos Stefánia Szövetséghez, Budapest, Vas ucca 8—10. A szövetség segítségükre lesz.

I. L., Debrecen. (21.) Magyarországon több ezer műkedvelő társaság működik. Fizesznek a szerzőknek a műkedvelők is szerzői tiszteletdíjat, persze igen kis összeget. Érthető, hogy a műkedvelő társaságok inkább keresik az egyfelvonásos, vagy pedig kisebb személyzetű és kevesebb költséggel eljátszható darabokat.

Szomorú kislány. (204.) A fiatalember, amidőn jövőjének anyagi kilátástalanságát emlegeti, bizonyára aziránt tapogatózik, hogy Ön, illetve családja, hozomány, vagy valami nyugdíjas állás formájában nem tudná-e egzisztenciáját alátámasztani? Önnek ilyen körülmények között saját érdekében minél előbb tisztázni kell ezt a kérdést. Mert így csak teinek, múltak a hónapok anélkül, hogy egybekeletük időpontja akár egy lépéssel is közelednék. Akár Ön, akár a bátyja alkalmadtán hozza szóba ezt a kényes kérdést, s tapintatosan és egyszersmind azonban nyíltan tisztázzák az adottságokat és a lehetőségeket.

Lea. (29.) Minden szerepet játszó színésznőnek vagy színésznek van öltöztetőnője, illetve öltöztetője. Ezeket persze a színházak fizetik, de főjövödelmük mégis csak a művésznők és művészek borralalóiból adódik. Ezek az öltöztetőnők és öltöztetők valóságos ezermesterek és valóban nélkülözhetetlenek minden színésznő és színész részére. Az ismertebb színésznőknek és színészeknek rendszerint állandó öltöztetőjük van, akik mindig követik őket vendégszereplési utakra is.

Csalogány. (206.) Azoknak a szórakozóhelyeknek a látogatása, ahol táncalkalom kínálkozik, meglehetősen költséges, s amellett Ön életkoránál fogva nem is érezne magát fesztelenül. No de Ön is, meg a lány is társaságbeli lények, s így könnyen adódik kézenfekvő megoldás. Teadélutánokra gondolunk, s egyéb családi összejövetelekre, ahol zongoraszó mellett, vagy gramofón, vagy rádiómuzsikára táncolhatnak. A fiatalok manapság annyi ilyen összejövetelt rendeznek, kapcsolódjanak bele időnként egyikbe-másikba.

Ijú színész. (11.) A Farkas-Ratkó díjat minden év végén kiadják a Nemzeti Színházban annak a fiatal és tehetséges színésznek, akit abban az évben egy, esetleg több sikeres alakításáért a pályatársak a díjra méltónak találják. A szavazás titkos és ebből is látszik, hogy nincs protekció. A díj régebben meglehetősen szép összegű pénzjutalom volt, de az idők folyamán úgy módosult, hogy a jutalmazott csupán az ezüstgyűrűt kapja meg és 50 pengő pénzjutalomban részesül. Egyébként egyik évben nő, másik évben férfi kaphatja meg a Farkas-Ratkó díjat. Az ezüstgyűrűt csak két évig lehet viselni, akkor át kell adni a következő jutalmazottnak.

Érik a búzakalász. (208.) Azok a kérdések, amelyeket a szóbanforgó filmmel kapcsolatban hozzánk intéz, a filmgyártó vállalatnak annyira belső ügyei, hogy azokra felvilágosítást nem nyújtanak.

Álláshoz juthat

mely hosszú évekre szól, egy olyan irodalmi cikk terjesztésével, amely minden házban nélkülözhetetlen. Lehet nő vagy férfi. Budapestre és a Felvidékre 16 új személy felvételéről van szó. Szorgalmas egyének átlagban 150—200 pengőt kereshetnek havonta tisztán. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbítja „Örömmel dolgozom” jelige alatt, mely ajánlatokban az eddigi foglalkozás, kor pontosan megjelölendő.

színész-
etetője,
a színi-
gig csak
valóiból
töztető-
lékülöz-
színész
nek és
töztető-
vendég-

örakozó-
alom ki-
amellét
é magát
y is tár-
k kézen-
olunk, s
ol zon-
y rádió-
anapság
kapcsu-
rba.
jat min-
házban
ek, akit
sikerés
éltónak
is lát-
éggben
jutalom
ódosult,
ezüst-
pengő
egyik
a meg
it csak
adni a

rdések,
csoliat-
alatnak
világo-

at

egy
jesz-
ház-
Le-
uda-
6 új
van
kát-
t ke-
tán.
adó-
öm-
latt,
ed-
nto-

báb

T. Imre. (29.) Eddig a magán-színházak valójában csak kilenchnapos szerződést adtak tagjaiknak, úgy tudjuk azonban, hogy már a jövő évtől kezdődőleg a magán-színházak is kötelesek lesznek 12 hónapos szerződést kötni tagjaikkal. Az Operaház és a Nemzeti Színház tagjainak 12 hónapos szerződésük van. Természetes, hogy szabadságuk alatt is jár a fizetésük, de vendég-szereplést még a nyári szünet alatt is csak az igazgatóságok engedélyezésével vállalhatnak.

Mit tegyek? (210.) Attól a nőtől, akit egy férfi feleségül akar venni, legkevesebb, amit megkövetelhet, hogy más udvarlását ne fogadja. Végre is a házasság erkölcsi alapokon nyugvó intézmény, amely méltán riad vissza az olyan előjátéktól, mint amilyen Önnek tudomására jutott. Talán világosítsa fel a hölgyet, hogy játszani mindennel inkább lehet, mint a családi élet harmóniájával, amelynek gyökerei már a mátkaságba is belenyúlnak. Jövőbeni magatartását attól tegye függővé, hogy menyasszonya ezekután megelégszik-e az Ön társaságával — egyedül csak az Önével!?

Szólnoki fényképész. (39.) A színházi fényképészek nagyon nehéz körülmények között dolgoznak. Rendesen a házi vagy a nyilvános főpróbán készítik felvételeiket a színpadon, a felvonások között. Ilyenkor van mindig a legnagyobb izgalom, a legnagyobb kapkodás. Rendkívül kevés idő áll rendelkezésükre, mert a színészeknek igen gyakran át kell öltözködni a következő felvonásra és a díszleteket rendszerint változtatni kell a szünetben. Mindehhez hozzájárul az is, hogy a különböző világítási hatásoknál igen nehéz a gép lencséjét élesre beállítani.

Vadrózsa. (212.) Növekvő rokonszenvvel olvastuk sorait, s közben egy kicsit elcsodálkoztunk, hogy egy ilyen fiatal lánykában honnét az a ritka bölcsesség, amelyhez sok ember évtizedek tapasztalása után sem jut el? Bizonny nem szabad csak úgy röptében itélni és elítélni! Kézenfekvő okai lehetnek annak, hogy a fiatalember egyhelyben topog, nem jut előre. Ezekről az okokról őt megszabadítani talán nem reménytelen feladat. Legyenek nagyon őszinték egymáshoz. Beszéltesse a fiút, vegye ki belőle, mi gátolja abban, hogy vizsgájt nem teszi le, hogy állás után nem főrekszik? Ha a jószág, a szeretet hangján fog szólni hozzá, erre a bűvös hangra bizonyára megnyílik lelkének kapuja.

Vidéki érdeklődő. (41.) Jávor Pál Szegedről szerződött a Magyar Színházhoz. Majd onnan a Vigszínházhoz. A Vigszínházból szerződött aztán a Nemzetihez.

Várom! H. H. (214.) Az összes személyek között, akik az Ön ügyéhez hozzászóltak, ösztönösen és tudatosan is az Ön nézeti helytállók. Az ideiglenes, áthidaló megoldás az, hogy amíg az említett körülmények miatt személyesen nem találkozhatnak, találkozzanak szellemben és lélekben. Vagyis levelez-

zenek egymással. Írjon a fiatal házaspárnak, közölje velük, hogy nem venné rossznyéven, ha az illető úr néhány sorral felkeresné Önt.

Operetti, 2. (43.) Honthy Hanna érdekes körülmények között szerződött Pestre. A kitűnő színésznő a debreceni színház egészségügyi primadonnája volt. A színház igazgatója elhatározta, hogy egész társulatával bemutatkozik Pesten, majd megmutatja ő azoknak a pestieknek, hogy mit tud egy vidéki társulat. Fokozta az igazgató vakmerőségét az a körülmény is, hogy nyáron akart Pestre jönni, amikor tudvalevőleg még a pesti színházak is becsuknak. Mégis, a vállalkozószellemű igazgató egy egész nyárra kibérelte a Fővárosi Operettszínházat (ma: Művészszínház) és csodák csodája olyan sikere volt, hogy az egész nyara, végigjártotta társulatával. De ha az igazgató győzött is, mint vállalkozó, mint igazgató rajtavesztett, mert primadonnáját, Honthy Hannát nem engedték vissza. Szerződöttette az akkori Blaha Lujza Színház.

Lila orgona. (121.) Ha csak azt az egy kivétlen alót találja kerőjén, hogy nincs érettségije, efelől aztán igazán gondolkodás nélkül férjhezmehet hozzá. Műveltséget napjainkban igazán könnyű iskolán kívül is elsajátítani. A társadalmi megítélés szerint ma százszor inkább az elért pozíció áll előtérben, mint az iskolai képzettség. Völegénye pedig — épp Ön írja — tájékozott, minden iránt érdeklődő férfi s a műhely, amelynek társtulajdonosa, szépen virágzik. Tartson ki mellette. Bizonyosra vesszük, hogy egybekelésük után, esztendőik mulva, családi életük s háztartásuk zavartalan

A mult számban megjelent keresztretjévény megfejtése :

Vízszintes sorok: 1. Kanárimadarak. 13. Ötmeletes. 14. Ci. 15. Lobos. 16. Záradék. 18. Emuk. 19. Kővé. 20. Elő. 21. Sol. 22. Lahik (kihal). 23. Boz. 24. Ikón. 26. Pera. 27. Eső. 28. Kar. 30. Gól. 31. Ut. 33. Tény. 34. J. L. 36. Li. 37. Javas. 39. Er. 41. Apát. 43. Zeus. 44. Estefelé. 46. Alkalmi eladás.

Függőleges sorok: 1. Kölesi Lujza. 2. Atomok. 3. Nebulók. 4. Ámok. 5. Res. 6. Il. 7. Mezőhegyesi. 8. A táviró. 9. Derékali. 10. Asa. 11. Acélos. 12. Kiközösítés. 17. Debet. 19. Kap. 25. Natasa. 29. Rés. 32. Tael. 35. Lafa (a fal). 36. Lálá. 38. Vuk. 40. Rte. 42. Ped. 44. Em. 45. El.

Jutalmazott megfejtők névsora

Helyszülke miatt csak a jutalmazottak teljes nevét a helység kezdőbetűjét közöljük. A mult számban közölt rejtvények megfejtői közül Simkó Mária, V. és Görbe Sándor, K. levelezőlapalbumot, Szírok Klára, F. és Szunyogh Izabella, S. púderkompaktot, Monath Lajos, B. nyakkendőt, Fuchs Erzsébet, Bp. csaváros írót kaptak, az alábbiak pedig könyvjutalomban részesültek: Saigó Boriska, Bp. és Nagy István, V.

Kedvezmény lapunk olvasóinak!

Egy pompás naptárt küldünk bérmentve, ha bélyegben beküld 20 fillért. A naptár egész tömeg olyan tanácssal szolgál, amelyek minden nap felmerülnek. A naptár felakasztható. Nagysága a következő: hossza 19,5 cm, szélessége 27,5 cm, terjedelme pedig 100 oldal. Szemet-lelket gyönyörködtető szép kivitel.

Megrendelhető a DÉLIBÁB kiadóhivatalában,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

boldogságában Ön meg fog feledkezni az iskolai érettségi hiányáról s megelégszik azzal, hogy férje az életküzdelemben érettnek bizonyult.

Ilna. (123.) Ne haragudjon, de egy kis tévedésnek esett áldozatul. Elvált édesanyjának társadalmi szereplése semmiképp sem nehezíti meg az Ön férjhezmenését. Édesanyja még túlságosan fiatal ahhoz, hogy a szórakozás lélekfrissítő örömeiről lemondjon és még távolról sem érte el azt az életkort, amikor a nőt többé már nem nezik nőnek. Édesanyjának éppannyi joga van házasságra gondolni, mint bármely más olyan nőnek, aki azt érzi, hogy férfitámasz nélkül nehezen vagy egyáltalán nem tud boldogulni, nem tudja járnai az élet útjait. Végül is nem előírás, szabály vagy parancs, hogy Önök: anya és lánya, közös társaságba járjanak; sőt, korkülönbségükből folyik, hogy Ön fiatalok közé, édesanyja pedig meglettkorú férfiak társaságába való. Édesanyja bizonyára sok áldozatot hozott már Önért, nos, engedje meg neki, hogy az egyszerű önző legyen s egyszer-másszor ne törődjön senki mással, csak önmagával.

Szomorú. (133.) Hozzá tartozóinak igazuk van, a fiatalabber kevés eréllyel, akarattal rendelkezik. Férfinél ez bizony nagy hiba. Levele után nem látjuk jellemét olyannak, hogy egy fiatal lány nyugodtan rábízhatná az életét. Ennyi év után most már csakugyan oda kellene állnia az ő szülei elé s férfiasan kijelenteni, hogy feleségül veszi Önt. De úgy látjuk, hogy erre mostanában aligha kerül a sor. Gondolja jól meg, érdeemes-e még több időt eltölteni — hátha hiábavaló várakozással?

Minden jóra fordul. (125.) Egyenesen kötelessége, hogy most, válópere lezajlása után újból törődjék önmagával és a jövőjével számot vessen. Ott kezdje, hogy járjon társaságba, emberek közé. Feltűnést nem kereső, finoman öltözködő és úri módon viselkedő asszonyt senki sem szólhat meg, azért, mert „elvált“. Ilyesmire ne is gondol-

jon. De annál inkább arra, hogy mindössze harminckét éves, csinos, művelt, okos; s egy majdani második házasságban meg fogja találni azt, amit az elsőben annyira nélkülözött: a gyöngédséget és a meleg szeretetet.

Olga asszony. (127.) Csak helyeselhetjük elhatározását. Ha módjukban van, vegyék meg azt a kétszobás, kertes, pestkörnyéki családi házat. Milyen áldásos lesz, különösen két gyermekük számára a napfény, az friss levegő s a szabad mozgás. Ön pedig segítsen minél többet a kerti munkálatoknál, a ház körül, meglátja, hogy a rendszeres tevékenység a legjobb fogyókúra. És még koplalni sem kell mellette.

Háziasszony. (129.) Igaza van, még néhány hét s újra élvezhetjük a friss tavaszi zöldség-féléket, főzelékeket. Helyesen teszi, hogy háztartását már most előkészíti erre az időszakra s ellátja magát a szükséges receptekkel. Kérésére mi is szívesen leírjuk a salátafőzelék készítményét. 3—4 fej salátát széjjelszedünk, levelenként megvizsgáljuk s négyezer-öttször váltott vízben alaposan megmossuk. Fazékba téve, annyi vizet öntünk rá, hogy ellepje. Felforraljuk, de ezt az első vizet aztán leszűrjük róla s csak a második felöntésben főzzük meg a salátaleveleket. Vajás, petrezselymes, vörshagymás rántással és egy kanál kristálycukorral készítjük el.

Kislány. (131.) A túristacipő sokáig tartós marad, ha talpát legalább hetenként egyszer tiszta olajjal kenjük be. Az átázott cipőt nem szabad meleg helyen, tűznél szárítani, hanem bekenjük halzsírral s hűvös, szellős helyre tesszük.

Tanáestalan. (135.) Higgye el, manapság igen csekély pénzért, de talán még anélkül is (csupán a vasúti költséget számítva) megoldható két-hárombetűs üdülés, pihenés. Részünkről a következőket ajánljuk figyelmébe: nézzon szét rokonai, ismerősei között. Bizonyára akad közöttük olyan, aki jólevegőjű kisvárosban vagy falun él, olyan kedvező körülmények között, hogy Önt bizonyos ideig vendégül láthatná. Mondjuk, egy olyan családot keressen, ahol Önnel hasonlókorú lányka van. A megoldás így egyszerű: Ön bizonyos ideig élvezi a család vendégszeretetét, aztán pedig az ottani lányka látogat el ide Önökhöz, mondjuk, farsangkor vagy akár tavasszal.

Előfizetési árak:

1/4 évre 2 pengő 50 fillér, 1/2 évre 5 pengő

Felelős szerkesztő: BIBÓ LAJOS
Felelős kiadó: PAIZS GÉZA
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰNTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műntézet és Kiadóvállalat RT. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai.
14—23—39 és 14—23—50

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten nyakkendőket, púderkompaktokat, bakelit szalvétatartókat, levelezőlapalbumokat és értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési határidő febr. 16. Minden borítókra ráírandó: Rejtvénymegfejtés.

1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12
13										14		
15					16				17			
18				19			20	21			22	
23						24				25		
26			27		28				29			
		30						31				
32	33				34		35				36	
37			38	39			40	41		42		
43		44				45				46	47	
48												

Beküldendő: vízszintes 1, 43, 48 és függőleges 1, 3, 12, 17

Vízszintes sorok: 1. Magyar népdal. 13. Terv szerint lassan törleszt — közismert idegen szóval. 14. A hajnal istennője a görögöké. 15. Part — olaszul. 16. Világít, melegít. 17. Meleg — idegen szóval. 18. Latinos női név. 20. Barom húzza. 22. Mássalhangzó — kiejtve. 23. Filmszínésznői keresztnév. 24. Bíborvörös (ékezethiány), ragályos betegség neve is. 26. Olasz név. 29. A kanaamita népek főistene. 30. Próféta. 31. a célon = nagyot mond. 32. . . . Angeles. 34. Vissza: a vonat útja. 36. 50 és 500 — római számmal. 37. Arany — franciául. 38. Mennyei. 40. Tettekben nyilvánuló jószándék. 43. Nagynevű magyar műépítész. 46. Le. 48. Színpad részére készítik.

Függőleges sorok: 1. Nagyszerű filmkomikus. 2. Női név. 3. Vidám, jókedvű — ismert idegen szóval. 4. Derék — idegen nyelven.

5. Szám. 6. Női név. 7. Szív — költőiesen. 8. A csacsi teszi. 9. Bodóki László. 10. A kukorica tudományos neve. 11. Glédát alkot. 12. Az előző évben megbukott. 17. Porosz járási székhely, itt verte meg Ferdinánd braunschweigi herceg a franciákat. 19. Vissza: női név. 21. A gallium vegyjele. 24. Olasz helyeslés duplázva. 25. Ligeti Andor László. 27. = 9. függőleges. 28. Becéző megszólítás. 33. Urbi et így hirdetik ki a pápai rendeletet. 35. Ismert európai nép. 38. Méz — keverve. 39. . . . Blas, Le Sage regénye. 41. Egri sportegylet. 42. Vissza: régi magyar főúri család. 44. Baisorsban van. 45. Bolton közepe. 47. Alá.

Payper

A jutalmazott megfejtők névsorát a 81. oldalon közöljük

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladóvállalat R.-T. mélynyomása, Budapest

Halló!
Egyesikem!

20
FILLÉR

ha eljössz hozzám, ne felejtse el elhozni a Világkönyvtár legújabb kötetét !

Havonta egyszer jelenik meg a

VILÁGKÖNYVTÁR

Kitűnő magyar és külföldi írók írják ezeket a regényeket, amelyeknek ára egyedülállóan olcsó. Egy-egy díszes kötésű kötet ára Budapesten 58 fill., vidéken 68 fill. Minden újságárusnál kapható.

Aki 30 kötet átvételére kötelezi magát, annak a „Tudás forrása” című félbőr-kötésű könyvet ajándékozzuk. Ajándékkötetünket a regénysorozat 15 kötetének átvétele után küldjük megrendelőinknek teljesen díjtalanul, csupán 20 fillér postaköltséget, illetve kézbesítési díjat számítunk.

Annak, aki a sorozatot Tolnai Világlapja kiadóhivatalánál, Budapest, VII. Dohány uca 12. megrendeli, helyben minden hó 26-a körül kiviszi kézbesítőnk az újonnan megjelent regényt. Vidékre 68 fillér előzetes beküldése ellenében szállítjuk a könyvet bérmentve, ha abban a helységben kézbesítő szervünk nincs. Megrendelésnél tessék okvetlenül hivatkozni erre a hirdetésre.

A könyvsorozatban legutóbb a következő kötetek jelentek meg:

Hugh Cleveley : Mahony hosszúja
Edgar Wallace : A hatalom könyve
Bozsay : Az árnyék
Andreas Poltzer : Vihar Patricia körül
Charles Robert Dumas : Munkában a kémiroda
Anders Eje : Madagaszkár
Forró Pál : Az üldözött asszony
Gaston Leroux : A nap felesége
C. Aveline : Aki kétszer hal meg

W. Schelle : Hajsza egy gázlára után
Roosen : Snyder Tom tanulsága
Seldon Truss : A halálraítélt
L. L. Rogger : Áruló kezek
J. Germain : Siva papuője
Mazo de la Roche : Jalna lakói
Rider Haggard : Jess
Mazo de la Roche : Százegyéves asszony
Rózsahegy László : Aranykígyó,

KÜLFÖLDI OLVASÓINK FIGYELMÉBE ! A „Világkönyvtár” bármelyik kötetét portómentesen küldi meg (ha az újságárusnál nem volna kapható) Romániában: 20 lel-ért Frontiera A. Barna, Oradea, Str. Delavrancea No. 22. Jugoszláviában: 8 dinárért Putnik hírlapiroda, Novisad, Kralja Alexandra 21. (Az összeg mindkét helyre bélyegben is beküldhető.)